

VI ÄR ORÄDDA BARNRÄTTSKÄMPAR

Rädda Barnen

ÅRSRAPPORT 2016

Fotografier:

Framsida: Save the Children/Pakistan

- 5: Gabriele Casini/Rädda Barnen, Jonathan Hyams/Save the Children, Italien, Anna Pantelia/Save the Children, Grekland och Hanna Adcock/Save the Children
- 6: Tommy Trenchard / Save the Children, Demokratiska republiken Kongo och Anna Pantelia/Save the Children, Grekland
- 7: Save the Children, Pakistan, Tansagmaa Tsog/Save the Children, Mongoliet och Måns Berg
- 8: Souvid Datta/Save the Children, Indien
- 10: Souvid Datta/Save the Children, Indien
- 11: Rädda Barnen och Talitha Brauer/Save the Children, Niger
- 12: CJ Clarke/Save the Children, Indonesien
- 18: Alejandro Kirchuk/Save the Children, Peru
- 21: Louise Dyring Mbae/ Save the Children Denmark, Kina
- 24: Jordi Ruiz Cirera/Save the Children, Myanmar
- 33: Save the Children, Syrien
- 34: CJ Clarke/Save the Children, Indonesien
- 43: Anna Pantelia/Save the Children, Grekland
- 46: Save the Children, Mozambique
- 49: Tsvangirayi Mukwazhi/AP Photo/Save the Children, Zimbabwe
- 65: Andrew Quilty/Save the Children, Afghanistan
- 69: Louise Dyring Mbae/Save the Children Denmark, Kina
- 70: Hannah Maule-Ffinch/Save the Children, Elfenbenskusten
- 72: Suzanne Lee for Save the Children UK, Nepal
- 76: Simine Alam/Save the Children, Ukraina
- 82: David Mcpherson Chidakwa/Save the Children, Malawi
- 86: Jordi Ruiz Cirera/Save the Children, Myanmar
- 93: Tansagmaa Tsog/Save the Children, Mongoliet
- 95: Hedinn Halldorsson/Save the Children, Ukraina
- 100: Jonas Gratzner/Save the Children, Malawi
- 102: Oskar Kullander/Save the Children, Sverige
- 104: Joan del Mundo/Save the Children, Filippinerna
- 108: Suzanne Lee for Save the Children UK, Nepal
- 110: Tansagmaa Tsog/Save the Children; Mongoliet
- 112: Mats Lignell/Unsaid Communications, Kina
- 113: Save the Children, Pakistan
- 114: Andreas Göthe/Telia och Sacha Myers/Save the Children, Grekland
- 116: CJ Clarke/Save the Children, Bangladesh
- 119: Gabriele Casini/Rädda Barnen, Grekland
- 120: Miya Tajima-Simpson/Save The Children, Italien
- 122: Radek Procyk/Mostphoto, Serbien
- 124: Rob McKechnie/Save the Children, Fiji
- 125: Anna-Karin Lundblad/Rädda Barnen
- 126: CJ Clarke/Save the Children, Bangladesh
- 129: Globala målen UNDP
- 131: Egan Hwan/Save the Children, Nepal
- 135: Save the Children, Pakistan
- 138: CJ Clarke/Save the Children, Indonesien
- 141: Andrew Quilty/Save the Children, Afghanistan
- 143: Jonas Gratzner/Save the Children, Malawi
- 145: Ali Ashwal/Save the Children, Jemen
- 149: Jamie Baker/Save the Children, Libanon
- 75, 78, 84, 89, 91, 97, 98, 99, 101, 104, 106, 137, 140, 144: Maria Rodikova

Tack till alla barn i klass 4B i Futuraskolan International, Sollentuna, som uttalat sig i rapporten.

Produktion: Rädda Barnen 2017

www.raeddabarnen.se

Projektleddning, textbearbetning, texter: Maria Rodikova/Proidea.

Grafisk form och grafik: Anna L Andrén/AnnaGrafik.

Årsrapport 2016

Rädda Barnens integrerade årsrapport över verksamheten 2016 består av årsredovisning, effektrapport, verksamhetsberättelse och hållbarhetsredovisning.

I **Årsredovisningen** kan du läsa om Rädda Barnens grundläggande idéer och om organisationen, få information om det ekonomiska utfallet och en analys av vad som påverkat organisationen det senaste året.

Effektrapporten sammanställer de effekter Rädda Barnen kan utläsa av indikatorer som följs upp årligen. Rapporten utgår från de åtta verksamhetsinriktningarna. Här finns också information om de system Rädda Barnen har för att mäta effekter och hur vi arbetar för att nå våra mål.

Verksamhetsberättelsen gör åtta konkreta nedslag i verksamheten utifrån verksamhetsinriktningarna. Här möter du aktiva som arbetar i projekt i Sverige och internationellt och kan läsa om resultat som uppnåtts.

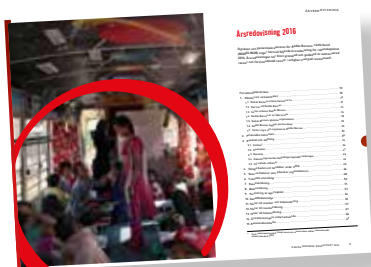
Hållbarhetsredovisningen beskriver hur Rädda Barnen arbetar för att ta socialt ansvar, ekonomiskt ansvar och miljöansvar och hur vi ser till att verksamheten är hållbar och verkligen ger resultat för barn.

Förslag till läsordning	4
Förord	5
Årsredovisning	9
Förvaltningsberättelse	10
Resultaträkning	38
Balansräkning	39
Förändring av eget kapital	41
Kassaflödesanalys	42
Noter till resultat- och balansräkning	44
Noter till resultaträkning	46
Noter till balansräkning	51
Årsredovisningens undertecknande	56
Revisionsberättelse	57
Effektrapport	71
Verksamhetsberättelse	109
Hållbarhetsredovisning	127

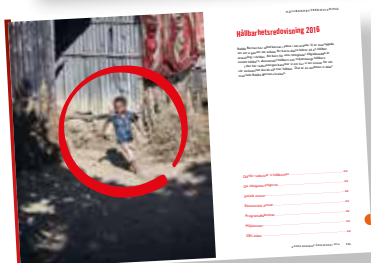
Förslag till läsordning

Du kan förstås läsa årsrapporten från pärm till pärm om du vill. Men här är ett förslag till en läsordning. De olika delarna kompletterar varandra och du kan få ett bättre sammanhang och lättare greppa den omfattande verksamheten genom att följa den här läsordningen.

Årsrapporten finns digitalt på: www.raddabarnen.se/om-oss/ekonomi/arsredovisningar/

1. Börja med **förordet** för att få en bra sammanfattning av helheten.

2. Fortsätt sedan med **årsredovisningen: allmänt om verksamheten**. Där kan du läsa om Rädda Barnens syfte, värdegrund och organisation.

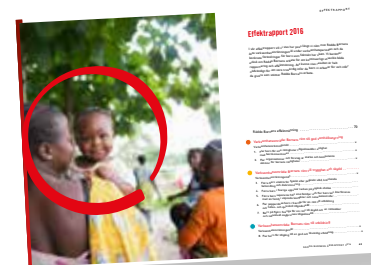
3. Läs sedan **hållbarhetsredovisningen** för att få mer detaljer kring hur Rädda Barnen arbetar för att verksamheten ska vara hållbar.

4. Fortsätt därefter med **årsredovisningen: Resultat och ställning, väsentliga händelser under räkenskapsåret och externa faktorer som påverkar organisationen**. Här kan du läsa om den viktigaste utvecklingen under året.

5. I **verksamhetsberättelsen** hittar du konkreta exempel från verksamheten.

6. **Kartan** på sid 38-39 visar var Rädda Barnen stöder verksamhet runt om i världen och fördelningen av resurserna.

7. I **effektberättelsen** kan du därefter läsa om kopplingarna mellan mål och resultat och följa utvecklingen av målk indikatorer.

8. Komplettera med att läsa **årsredovisningens ekonomiska rapport** och **finansiella instrument** för att se det ekonomiska utfallet av verksamheten.

9. Avsluta med att läsa **årsredovisningen: framtida utveckling**.

Vi vet att vi gör skillnad

SEDAN ANDRA VÄRLDSKRIGETS slut har vi inte haft så många pågående konflikter i världen som vi har nu. Mycket av Rädda Barnens stöd går till barn i krig och katastrof. 30 miljoner barn i världen är på flykt och nästan lika många barn får inte möjlighet att gå i skolan.

Vårt arbete med barnsäkra platser handlar om att ge barnen utrymme att få vara barn, trots fruktansvärda omständigheter. Vi vet att vi gör skillnad när vi möter barn i Libanons flyktingläger, barn som just kommit ut ur kriget i Syrien, de tysta barnen som inte vill ta kontakt. Men som efter en stund på Rädda Barnens barnsäkra plats tar pennan, modelleran eller duplon, och så händer det något i deras ansikten – när barn plötsligt blir barn igen.

Under året har vi upplevt en av de värsta torkkatastroferna på Afrikas horn. Torkan drabbar barnen först och värst. Det är ett misslyckande att världssamfundet inte ingrep tidigare och kraftigare. Men samtidigt gjorde vi i Rädda Barnen vad vi kunde, och vi har lärt oss vad som fungerar. I östra Etiopien gör vi skillnad, vi skapar framtidshopp, beredskap och motståndskraft med vatten och mat, med ett bibliotek som kommer till barnen på kamelryggar, med mobila mödra- och barnvårdscentraler och grupper där barnen samlas i avsaknad av skolan.

Hundratals verksamheter för barn på flykt i Sverige

Ända sedan hösten 2015 har det funnits stora utmaningar i det svenska flyktingmottagandet.

2016 stiftade regeringen en tillfällig lag om begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd. Vi såg tyvärr snabbt lagens konsekvenser. Barns rättigheter kränks, familjer splittras och den psykiska ohälsan har ökat kraftigt bland barn och unga i mottagningssystemet. Rädda Barnen har arbetat direkt med dessa barn, vi har också stöttat och utbildat de professioner som möter barnen och vi har jobbat med påverkansarbete.

Medlemsrörelsen ger oss styrka och kraft när det gäller barn på flykt. Rädda Barnens distrikt och lokalföreningar har i över tjugo års tid arbetat med barn som kommit ensamma. Vi har erfarenheten och vi finns på plats i hela landet. Utan alla de fantastiska insatser som gjorts av lokalföreningar och distrikt runt om i kommunerna hade vi aldrig kunnat bidra så väl till att barn har landat tryggt i den svenska myllan. Distrikt och lokalföreningar har bedrivit hundratals nya verksamheter för barn på flykt: fritidsaktiviteter, studiestöd, inspektion av boenden och mycket mer.

Genom vår stödlinje och behandlingsverksamheten vid Rädda Barnens centrum för barn och ungdomar i utsatta livssituationer har vi stöttat barn som far illa i mottagningsystemet. Men vi har också fått kunskap om barns situation och metoder att förbättra, som vi har delat med andra aktörer. På så sätt kan vi nå fler barn och säkra att barn får sina rättigheter tillgodosedda. Till exempel utbildade vi under året 8 000 personer i 230 kommuner i traumamedveten omsorg och kunde höja kunskapsnivån hos dem som arbetar i mottagningsystemet.

Tusentals människor slöt upp bakom vårt budskap i kampanjen "Orädd". Vi önskade orädda politiker som står upp för barns rättigheter i Sverige och i världen. Samtidigt hyllade vi alla de barnrättskämpar som tillsammans med oss står upp för barn på flykt. Vi ser att våra påverkansinsatser har gett resultat, särskilt på lokal nivå. Runt om i landet har flera kommuner stärkt sina system för dessa barn, inte minst i de kommuner som skapat en mjukare övergång för barn som bedöms ha fyllt 18 år. Men nationellt har den tillfälliga lagstiftningen ännu inte upphävts.

Alla barn på flykt kommer inte att få stanna i Sverige, men tiden här är väldigt viktig, det måste vara en positiv del i barnens liv.

Globalt partnerskap för att stoppa våld mot barn

De globala hållbarhetsmål som FN beslutade 2015 gäller alla länder och alla aktörer. Ingen kan längre säga att man inte ska vara med och uppfylla dessa mål. För första gången finns också ett mål mot våld mot barn. Vi ska "eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn". Ett globalt partnerskap har bildats mellan olika samhällsaktörer för att se till att dessa ord blir verklighet. Det består av internationellt erkända politiska beslutsfattare, barnrättsorganisationer och andra ledande våldsförebyggande experter och representanter från den privata sektorn. Under året deltog vi aktivt i samarbetet. Partnerskapet är en effektiv plattform för att nå Rädda Barnens globala ambition om att våld mot barn inte kan tolereras.

Rädda Barnen-rörelsen stärks i världen

Vi vill bidra till uppbyggnaden av nya medlemsorganisationer i Rädda Barnen världen över. Rädda Barnen i Sverige ska inte vara en biståndsgivare i medelinkomstländer där det finns organisationer som själva kan driva barnrättsfrågor.

En av våra nyaste medlemsorganisationer är Rädda Barnen Sydafrika. I Sydafrika dödas tre barn i veckan på grund utav våld i hemmet. Där finns många barn, framför allt flickor, som inte får gå klart skolan. Det finns en utbredd fattigdom och stora utmaningar med alla de barn som flytt till Sydafrika. Vi är stolta över att kunna stötta och bygga en stark medlem i Afrika, som kan driva barnrättsfrågorna i sitt eget land. Rädda Barnen Sydafrika gör skillnad när det gäller våld mot barn.

Vi ska fortsätta att stötta uppbyggnaden av nya medlemsorganisationer. De kommande åren fokuserar vi på Colombia, Filippinerna och Indonesien. Vi kommer att driva på för att de ska bli starka aktörer.

Global strategi för företag och barns rättigheter

Med barnrättsprinciperna för företag som utgångspunkt arbetar vi med Child Rights and Business, en verksamhet som syftar till att påverka företag till att inte bara stödja vårt arbete ekonomiskt utan också respektera barns rättigheter och bli starka aktörer för barns rättigheter i sin kärnverksamhet. Under 2016 tog vi fram en strategi för att utveckla verksamheten och starta fler Child Rights and Business-center i världen. Den antogs av hela vår internationella rörelse och Rädda Barnen Sverige fick förtroende att leda detta globala arbete. Under året fick vi också möjlighet att börja arbeta med Telia, det första statligt ägda bolaget som nu påbörjat genomförandet

av barnrättsprinciperna i sin värdekedja. Vi har också stöttat vår systerorganisation i Nederländerna att bygga upp Child Rights and Business. Det har bland annat lett till att Rädda Barnen Nederländerna nu är en mer känd aktör för barns rättigheter hos myndigheter, beslutsfattare och företag.

Samhällsförändring genom samverkan

Våldet har eskalerat i flera av de storstadsområden i Sverige där vi är verksamma. Situationen är akut och medför att fler aktörer söker enkla och kortsiktiga lösningar för att försöka hantera komplexa samhällsproblem. Men vi står fasta i vår övertygelse om att arbeta medskapande med invånarna och långsiktigt i partnerskap för att nå samhällsförändring och social hållbarhet.

Rädda Barnens lokalföreningar gör direkta insatser för en aktiv fritid för barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden. I storstadsområden driver vi "På lika villkor" där vi försöker bygga partnerskap mellan det civila samhället, offentlig sektor och näringslivet för att genom långsiktiga satsningar försöka lyfta hela områden ur det sociala och ekonomiska utanförskapet.

Vi har tagit ut riktningen

En ny verksamhetsinriktning för Rädda Barnen fastställdes vid Rädda Barnens riksmöte 2016. Den stakar ut riktningen för de kommande åtta åren och beskriver vad Rädda Barnen i Sverige ska bidra med till de genombrott som Rädda Barnens globala organisation ska åstadkomma innan 2030:

- Inget barn dör före sin femårsdag av orsaker som går att hindra.
- Alla barn får grundläggande utbildning av god kvalitet.
- Våld mot barn tolereras inte längre.

För att Rädda Barnen ska kunna bidra på bästa sätt har vi i vår strategiska plan dragit slutsatsen att vi måste göra fem större förflyttningar. Det handlar i korthet om att vi behöver växa och samtidigt fokusera våra metoder, vi behöver utveckla vår direktstödande verksamhet och samarbetsmodeller kring den. Strategin kan kort sammanfattas i ett par meningar:

Tillsammans som ett Rädda Barnen, närmare barns verklighet och genom beprövad kunskap skapar vi större synbara förbättringar i barns liv. Vi gör det för och tillsammans med barn och i aktivt partnerskap med andra.

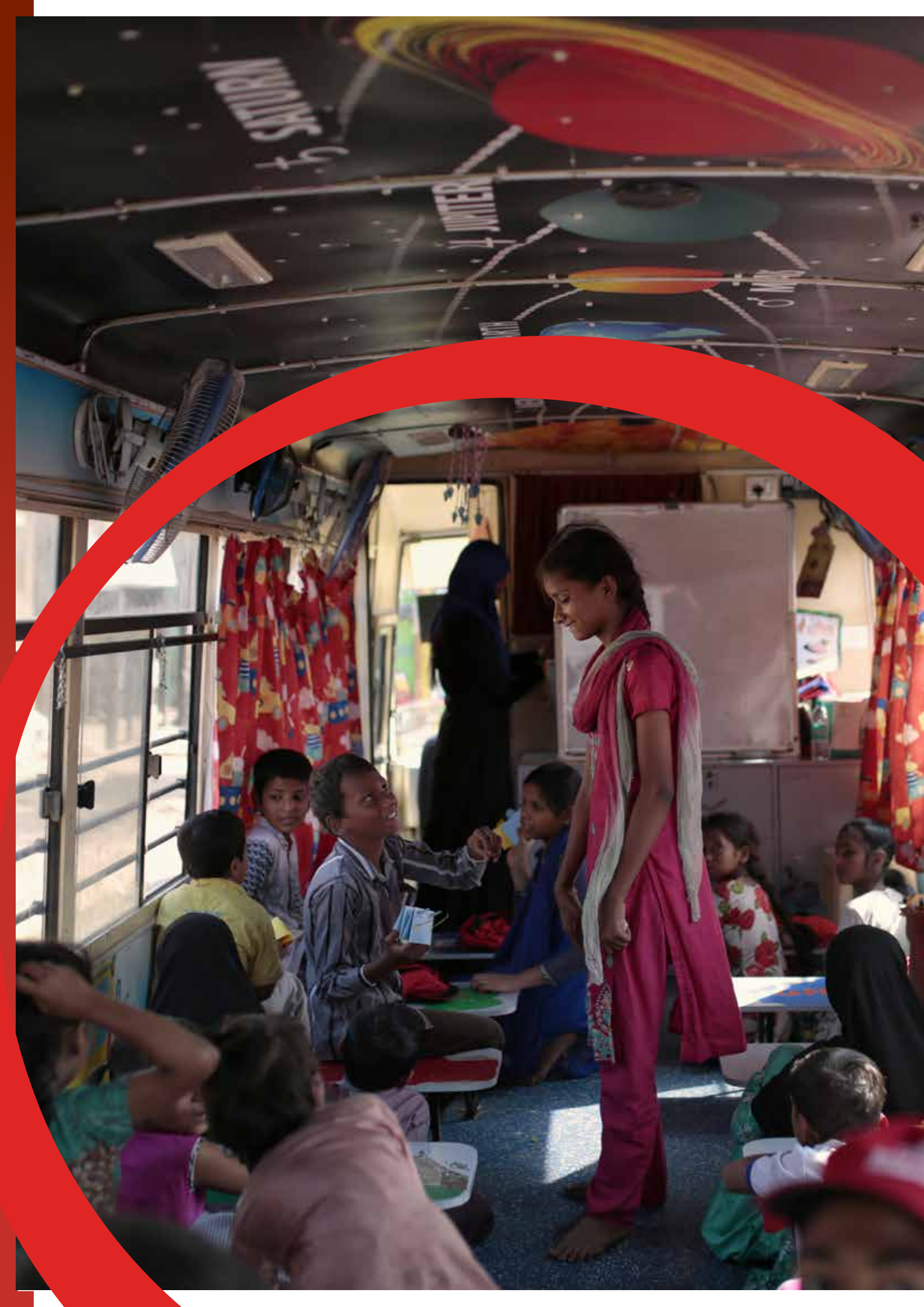
Med en ny verksamhetsinriktning och strategisk plan tar Rädda Barnen ut kursen mot ett antal större förändringar och satsningar under de kommande åren som är nödvändiga för att åstadkomma de förändringar vi vill se för barn och barns rättigheter.

Elisabeth Dahlin
Generalsekreterare

Lise Bergh
Ordförande

Årsredovisning 2016

Styrelsen och generalsekreteraren för Rädda Barnens riksförbund (802002-8638) avger härmed följande årsredovisning för räkenskapsåret 2016. Årsredovisningen har blivit granskad och godkänd av auktoriserad revisor och förtroendevald revisor i enlighet med god revisionsse^{*}.

Förvaltningsberättelse	10
1. Allmänt om verksamheten	10
1.1 Rädda Barnens arbete förändrar liv	10
1.2 Det här vill Rädda Barnen	12
1.3 Så här arbetar Rädda Barnen	14
1.4 Rädda Barnen är en folkrörelse	16
1.5 Rädda Barnens globala organisation	18
1.6 Rädda Barnen bygger partnerskap	20
1.7 Så här styrs och organiseras Rädda Barnen	25
2. Finansiella instrument	32
3. Resultat och ställning	34
3.1 Intäkter	34
3.2 Kostnader	36
3.3 Resultat	41
3.4 Avkastningsresultat långsiktiga kapitalförvaltningen	42
3.5 Förvaltade stiftelser	42
4. Viktiga beslut och händelser under 2016	43
5. Externa faktorer som påverkar organisationen	46
6. Framtida utveckling	48
Resultaträkning	50
Balansräkning	51
Förändring av eget kapital	53
Kassaflödesanalys	54
Noter till resultat- och balansräkning	55
Noter till resultaträkning	57
Noter till balansräkning	61
Årsredovisningens undertecknande	66
Revisionsberättelse	67

* God revisionsse innebär bland annat att revision skett utifrån internationellt erkänd standard (ISA).

1.1 Rädda Barnens arbete förändrar liv

Vi vill förändra livsförhållandena för barn i en värld styrd av vuxna. Rädda Barnen är en barnrättsorganisation som i snart hundra år har kämpat för barns rättigheter i Sverige och i världen.

- Vi arbetar långsiktigt, använder oss av fakta och kunskap och arbetar **tillsammans med barn**.
- Vi **lyssnar på barn** och vet vad som krävs för att skapa en bestående förändring för barn i utsatta situationer.
- Vår breda och djupa kunskap har gjort oss **effektiva**.
- Vi för en **dialog** med beslutsfattare och makthavare.
- Vi **påverkar** beslutsfattare för att förändra lagar och system så att fler barn ska få det bättre.

Alla som engagerar sig i och stöttar Rädda Barnens arbete är barnrättskämpar. Tillsammans skapar vi resultat för barn.

När Rädda Barnen bildades 1919 i Storbritannien var många barn i stort behov av hjälp efter första världskrigets fasor. Barn i det krigshärjade Europa hade drabbats hårt och Rädda Barnen blev en organisation som koncentrerade sig på **barnens behov**.

Det var den brittiska aktivisten Eglantyne Jebb som skapade Rädda Barnen. Hon var först med att lansera idén om barnets rättigheter och var en av initiativtagarna till den så kallade Genève-deklarationen – en föregångare till FN:s konvention om **barnets rättigheter**.

Rädda Barnen i Sverige bildades också 1919 av bland andra Ellen Palmstierna och Elin Wägner. I början koncentrerades arbetet till Europa, men med tiden blev Rädda Barnen en **bistånds- och barnrättsorganisation** som också arbetade för att förändra situationen för barn i utvecklingsländer.

Vi har alltid arbetat för att **förändra politik och lagstiftning** för att barns rättigheter ska tillgodoses. Rädda Barnen var pådrivande för att Sverige skulle bli det första landet i världen som förbjöd aga och var mycket aktiv i tillkomsten av FN:s barnkonvention 1989, ett komplement till deklarationen om de mänskliga rättigheterna.

1.2 Det här vill Rädda Barnen

Rädda Barnen kämpar för barns rättigheter. Vi stöder barn i utsatta situationer i Sverige och i världen och väcker opinion för att stärka barns rättigheter.

Rättighetsperspektivet

- Alla människor har lika värde.
- Barn har särskilda rättigheter.
- Alla har ett ansvar, men stater har bindande skyldigheter.

Rädda Barnens värdegrund utgår från FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) som fastslår att alla människor har lika värde och att barn har särskilda rättigheter att få extra skydd och stöd. Rättigheterna i barnkonventionen bygger på fyra grundprinciper.

- Alla barn har rätt till de rättigheter som anges i barnkonventionen utan diskriminering.
- Barnets bästa ska vara vägledande. I alla myndighetsbeslut och åtgärder som berör barn ska särskild hänsyn tas till vad som är bäst för barnet.
- Alla barn har rätt till liv och utveckling.
- Alla barn har rätt att säga sin mening och bli hörda. Deras åsikter ska beaktas.

Barnets rättigheter gäller alltid: i fred, i krig och i naturkatastrofer. Därför arbetar Rädda Barnen utifrån det så kallade **humanitära imperativet**. Det är en grundläggande humanitär princip som innebär att alla medborgare i alla länder har rätt att ta emot eller erbjuda humanitärt bistånd.

RÄDDA BARNENS UPPDRAG:

Att arbeta för och inspirera till genomgripande förbättringar i hur barn behandlas samt att uppnå omedelbara och bestående förändringar i deras liv.

Verksamhetsinriktning och mål

Rädda Barnens verksamhet ska bidra till:

- Att barns rättigheter respekteras.
- Att barn inte utsätts för diskriminering, exploatering, våld och andra övergrepp.
- Att barn kan göra sina röster hörda och ha inflytande över sin situation.
- Att barn tillförsäkras en trygg och hälsosam uppväxt och ett lärande som ger självtillit och relevant kunskap.

Rädda Barnen har valt att prioritera de barn som har svårast att få sina rättigheter tillgodosedda och vi koncentrerar resurserna på några områden där vi kan göra störst skillnad. För dessa områden har vi 8 verksamhetsmål*:

Barnets rätt till god samhällsstyrning

1. Fler barn ska få sina rättigheter tillgodosedda.
2. Fler organisationer och företag är starka och kompetenta aktörer för barnens rättigheter.

Barnets rätt till trygghet och skydd

3. Färre barn utsätts för våld, kränkande behandling och diskriminering,
4. Färre barn i Sverige uppvisar tecken på psykisk ohälsa.
5. Färre barn separeras från sina familjer och fler barn kan återförenas med sin familj i väpnade konflikter och naturkatastrofer.
6. Fler papperslösa barn i Sverige får sin rätt till utbildning och hälsooch sjukvård tillgodosedd.
7. Fler barn på flykt, i Sverige, får sin rätt till skydd och en rättssäker och individuell asylprocess tillgodosedd.

Barnets rätt till utbildning

8. Fler barn får tillgång till en god och likvärdig utbildning.

Vi kan nå våra mål om Rädda Barnen:

- kan visa att arbetet leder till bättre livsvillkor för barn,
- är en stark folkrörelse för barns rättigheter i Sverige,
- har den kompetens och kapacitet som krävs,
- har ett tydligt ledarskap,
- har en tydlig profil och stark position,
- har en växande och stabil finansiering och en ekonomi i balans,
- är en stark och drivande kraft i Internationella Rädda Barnen,
- bidrar till att barn är delaktiga och har inflytande.

VISION:

Vi vill se en värld som tillgodoser varje barns rätt till liv och utveckling, trygghet och skydd och rätt till delaktighet.

Vi vill veta att arbetet ger resultat.

Genom att följa mätbara mål ser vi hur långt vi kommit och vad som återstår.

*Nya strategier globalt och nationellt

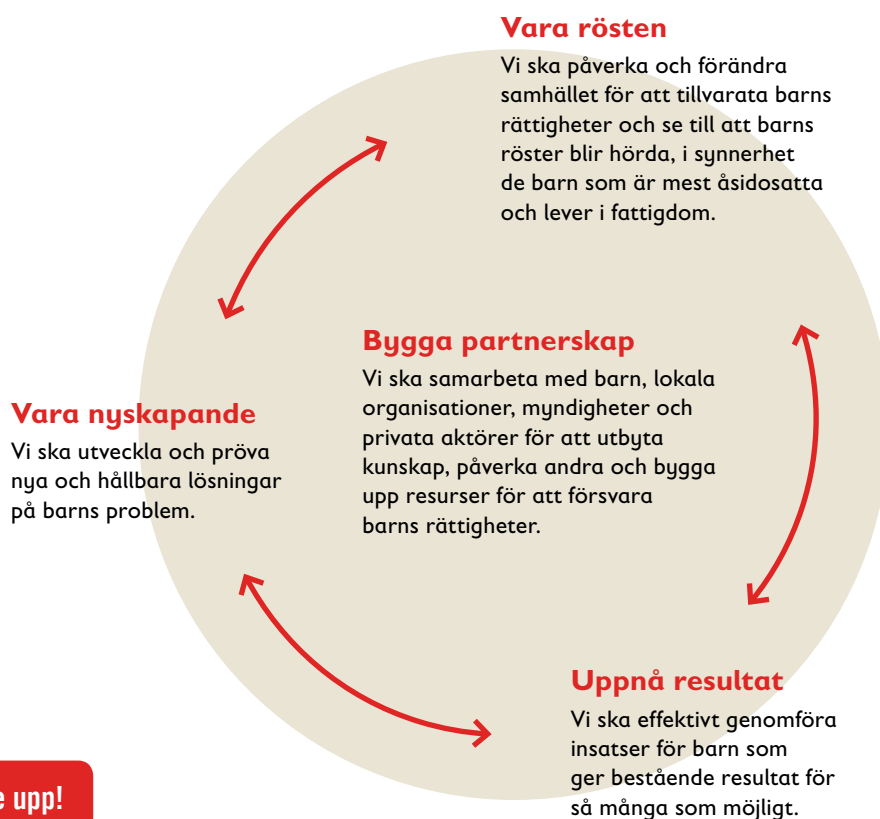
Sedan 2016 har Rädda Barnens globala samverkansförbund en **gemensam strategi** för verksamheten. På riksmötet 2016 beslöt Rädda Barnen i Sverige om en **ny verksamhetsinriktning** för 2017–2024 utifrån den globala strategin. Riksstyrelsen antog i december 2016 en ny strategisk plan för perioden 2017-2021. Läs mer om detta i kapitel 6 – Framtida utveckling.

1.3 Så här arbetar Rädda Barnen

Rädda Barnen vill att förändringarna ska bli bestående, det kan ta lång tid. Därför krävs uthållighet. Gemensamt med de andra Rädda Barnen-organisationerna runt om i världen har vi kommit överens om hur vi ska arbeta tillsammans för att de här förändringarna ska ske och barns villkor förbättras. Vi kallar det för förändringsteori. Det handlar kort om att utföra verksamhet av hög kvalitet och att inspirera och engagera många aktörer.

”
Ansvaret, ambition,
samarbetsvilja, kreativitet
och integritet.

RÄDDA BARNEN SKA:

Vi vågar och vi ger inte upp!

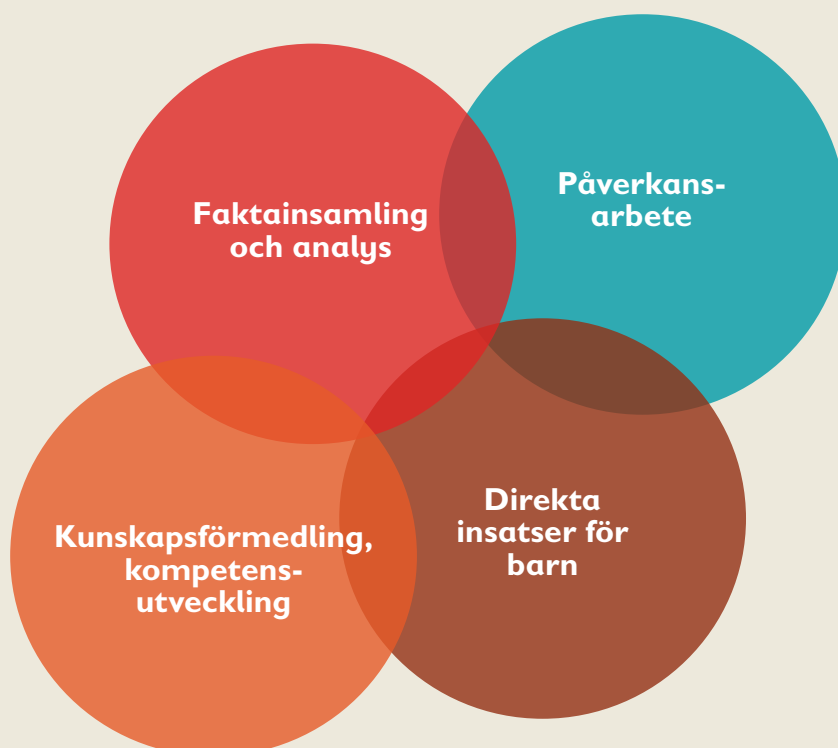
Rädda Barnen strävar efter att alltid vara engagerad och modig, kompetent och uthållig. Det ska känneteckna allt arbete som vi utför.

Rädda Barnen kämpar för barns rättigheter i världen, men vi har ett särskilt ansvar i vårt eget land eftersom vi har bäst förutsättningar att påverka här. Att arbeta med barn för barns rättigheter i Sverige ger oss även kunskap och trovärdighet i utvecklingsarbetet i andra delar av världen.

Vi arbetar med fyra metoder som kan kombineras för att ge bästa resultat:

Vi tar reda på fakta och lyssnar på vad barn själva säger. En gemensam kunskapsbas gör oss trovärdiga. Vi samarbetar med forskare, dokumenterar våra erfarenheter och testar metoder och verktyg.

Vi påverkar makthavare och samhällets institutioner genom dialog och genom att ställa krav. Det sker i samarbete med lokala organisationer och internationella organ. Vi väcker opinion hos allmänheten, till exempel genom media, för att påverka och förändra attityder.

Vi sprider vår kunskap till dem som har inflytande över barns livsvillkor. Genom att öka kunskapen vill vi skapa engagemang kring de frågor vi arbetar med.

Vi ger direkt stöd till barn, i synnerhet vid katastrofer. Vi arbetar med barn och unga som aktiva samhällsmedborgare. De ger oss mer kunskap om problem och idéer till lösningar så att vi kan utveckla våra metoder.

Snabbfakta om Rädda Barnen

- Organisationsform: Ideell förening.
- Rädda Barnen grundades 1919.
- Antal medlemmar i Sverige är 75 028.
- Intäkter 2016: 1 169 mkr.*
- Kostnader 2016: 1 174 mkr.
- Antal tillsvidareanställda i Sverige: 252.
- Rädda Barnen bedriver verksamhet i en majoritet av Sveriges kommuner.
- Rädda Barnens globala samverkansförbund har 29 medlemsorganisationer i lika många länder.

* Summor i rapporten anges i miljoner kronor (mkr) om inte annat anges.

1.4 Rädda Barnen är en folkrörelse

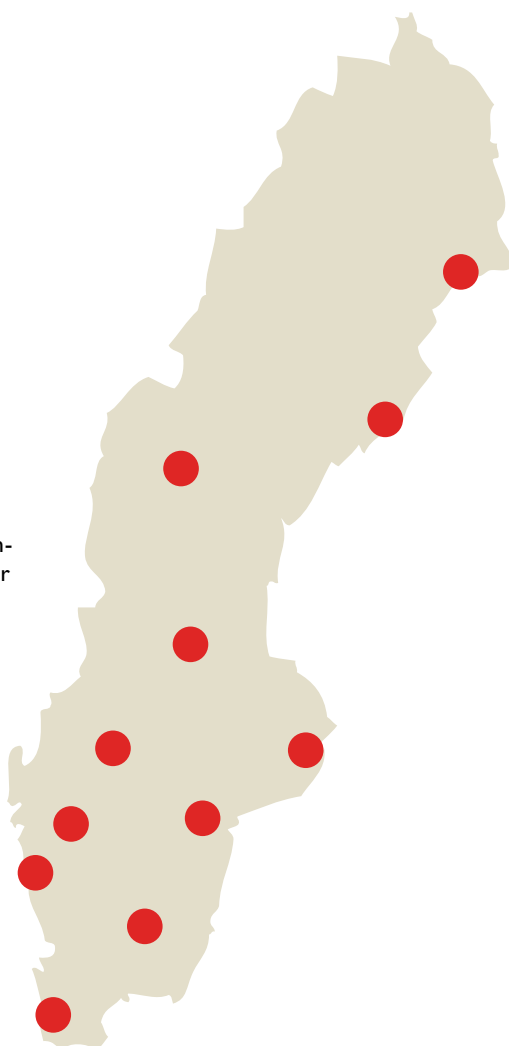
Rädda Barnen är en demokratisk, partipolitiskt och religiöst obunden medlemsrörelse. Medlemmarnas engagemang i Rädda Barnens arbete är grundläggande för verksamheten. De lokala och regionala föreningarna i Sverige arbetar aktivt med och för barn i sina kommuner och regioner, men engagerar sig också i kampanjer och humanitära insatser.

75 028 medlemmar är organiserade i 180 lokalföreningar och 25 distrikt.

Riksförbundet, distrikt och lokalföreningar är egna juridiska personer med eget ekonomiskt ansvar. Verksamhets- och räkenskapsår följer kalenderåret.

11 kontor i fyra regioner stödjer lokalföreningarna med utbildningar, metodutveckling och råd för politisk påverkan. De fyra större regionkontoren har också en klinisk verksamhet med behandlare som tar emot barn och ungdomar i behov av stöd.

Verksamheten bedrivs i en majoritet av Sveriges kommuner.

Riksförbundet företräder Rädda Barnen på nationell och internationell nivå.

Riksstyrelsen leder, utvecklar och samordnar verksamheten

Högsta beslutande organ är riksmötet som genomförs vartannat år. 120 ombud fattar beslut i policyfrågor och väljer styrelse och ordförande. Distrikten utser ombud till riksmötet. Nästa riksmöte är 2018.

Riksförbundets kansli i Sundbyberg ansvarar för att verksamheten genomförs enligt riksmötets och styrelsens beslut. Kansliet ger stöd till regioner, distrikt och lokalföreningar.

Rädda Barnens Ungdomsförbund (RBUF) är en del av Rädda Barnen-rörelsen, men är en självständig organisation för barn och unga upp till 25 år. RBUF är en viktig samarbetspartner, inte minst lokalt.

Vartannat år, mellan riksmötena, träffas medlemsrörelsen och riksstyrelsen vid en konferens för att utbyta erfarenheter och diskutera viktiga framtidsfrågor för att utveckla verksamheten och organisationen. Föregående års utfall i årsredovisningen och verksamhetsberättelsen rapporteras samt i vilken mån riksmötesbesluten har genomförts. Nästa verksamhetskonferens är i september 2017 och hålls i Stockholm.

Riksmötet 2016

Under Rädda Barnens riksmöte den 16-18 september 2016 i Karlstad tog medlemsrörelsen beslut kring 23 inkomna motioner samt godkände styrelsens förslag om ny verksamhetsinriktning, nya stadgar samt reviderad Kompass - vägledning för Rädda Barnen. En ny styrelse valdes liksom ny ordförande för de två kommande åren: Lise Bergh.

MEDLEMSKOSTNADER 2016

23,7 (22,5) mkr.

Medlemmar och lokal verksamhet

Nyckeltal medlemmar	2013	2014	2015	2016
Insamlade medel från distrikt- och lokalföreningarna	4,0 mkr	3,3 mkr	4,4 mkr	3,0 mkr
Medlemsavgift	12,8 mkr	12,4 mkr	12,0 mkr	11,8 mkr
Antal medlemmar	75 851	75 955	76 492	75 028

Engagemanget bland medlemmarna för att göra en aktiv insats för barn på flykt har fortsatt att vara stort under året. Insatser från det civila samhället är helt avgörande för att bära upp flyktingmottagandet. Under året har 260 verksamheter drivits av distrikt och lokalföreningar runt om i landet med fokus på psykosocialt stöd för barn och familjer. Exempel på detta är barnvänliga platser, läxläsning, studiestöd, fritidsaktiviteter, samtalsgrupper och mötesplatser. Nya engagemangsformer och verksamheter har testats för att attrahera nya grupper av aktiva. I det sammanhanget har inte minst arbetet med att stödja asylsökandes egen organisering varit viktigt.

Föreläsningar har hållits runt om i Sverige av de 20 volontärer som åkte till Grekland för att vara med i mottagandet av flyktingar som kommer över Medelhavet. Det internationella arbetet har lyfts på möten där medlemsrörelsen samlas och under öppna seminarier runt om i landet.

1.5 Rädda Barnen är en global rörelse

Det finns 29 Rädda Barnen-organisationer i lika många länder runt om i världen och tillsammans är vi en av världens ledande icke-statliga barnrättsaktörer. Vi bedriver gemensam verksamhet i mer än hälften av jordens länder. Genom vårt samarbete blir arbetet mer effektivt och lättare att utvärdera. Tillsammans får vi större genomslagskraft och bestående resultat för barn. Rädda Barnen i Sverige stöttar med pengar, personal och metodstöd för att förverkliga den gemensamma visionen och för att vi ska nå de mål vi satt inom områdena god samhällsstyrning, trygghet och skydd, utbildning, barns hälsa och nutrition och humanitärt arbete. Vi bidrar också genom långsiktigt förändringsarbete och humanitära insatser framför allt inom områdena god samhällsstyrning och trygghet och skydd.

Vi delar upp ansvaret för att leda arbetet med olika prioriterade frågor mellan oss. Rädda Barnen Sverige leder det globala arbetet för:

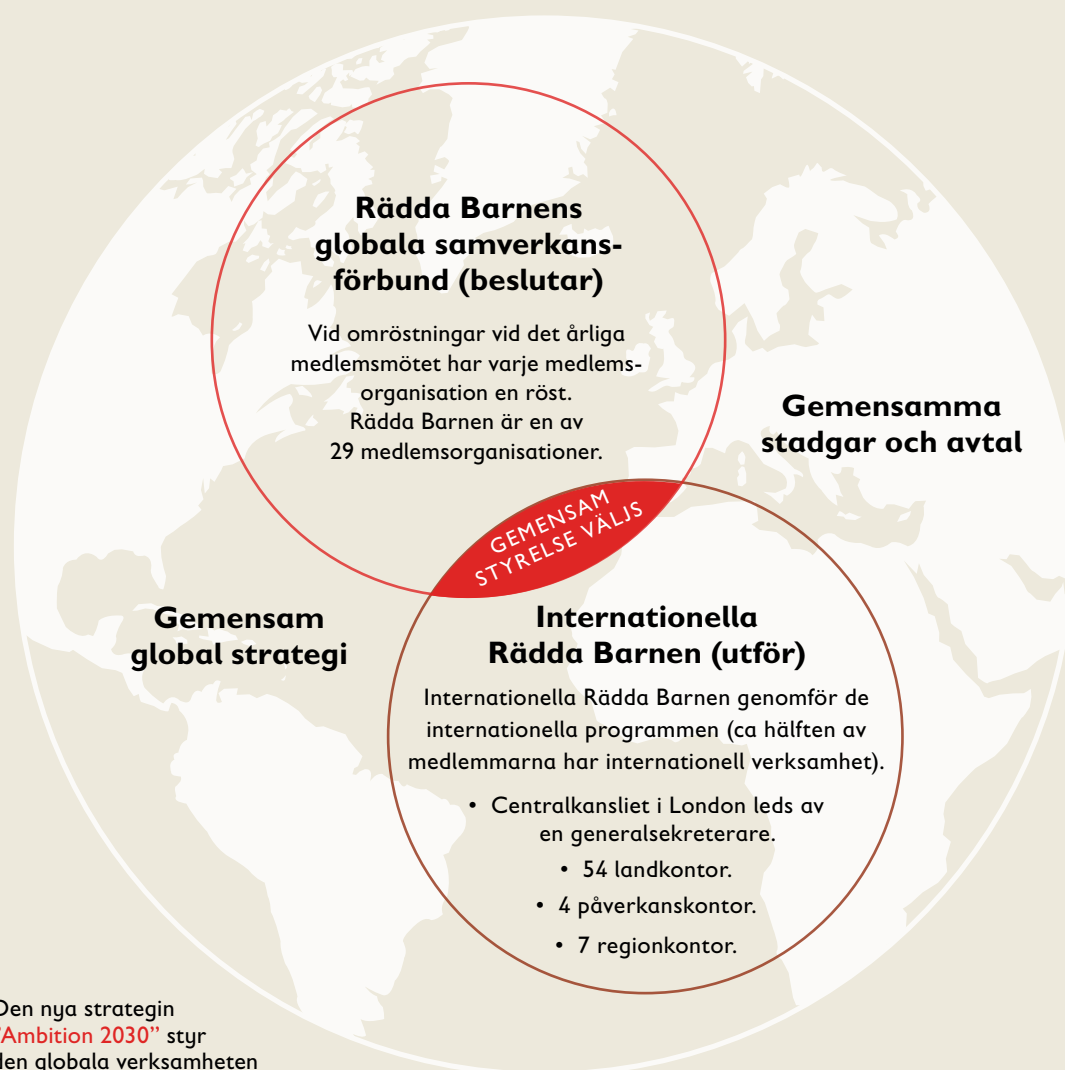
- barns rätt till trygghet och skydd, och då i synnerhet att skydda barn mot fysisk bestraffning och övrig kränkande behandling.
- att påverka företag att bli aktörer för barns rättigheter.

I det globala arbetet för att få samhällen och stater att satsa offentliga resurser på barn för att säkerställa att de får sina rättigheter tillgodosedda stöttar Sverige med metoder och kunskap.

Rädda Barnen i Sverige stöttar särskilt systerorganisationen i Sydafrika på olika vis. Rädda Barnens generalsekreterare Elisabeth Dahlin är också ledamot i styrelsen för Rädda Barnen Sydafrika.

Medlemsmötet för alla organisationer i Rädda Barnens globala samverkansförbund tar fram gemensam global strategi, syfte, vision, uppdrag och värderingar. Det beslutar om hur Rädda Barnens namn används samt tar beslut om nya medlemmar och om förändringar i stadgar och regelverk. Medlemsmötet arbetar fram gemensamma uppfattningar i frågor som berör samtliga medlemsorganisationer.

Den nya strategin **"Ambition 2030"** styr den globala verksamheten och gäller även för alla medlemsorganisationers strategier och verksamhetsinriktningar.

- Landkontoren koordinerar programverksamhet i sina länder.
- Regionkontoren samordnar verksamhet i en region.
- Påverkanskontoren i Addis Abeba, Bryssel, Genève och New York samordnar multilateral politisk påverkan gentemot Afrikanska Unionen, EU och FN.

1.6 Rädda Barnens partnerskap

Respekt, öppenhet
och gemensamma
värderingar.

Rädda Barnen samarbetar med civilsamhället, offentlig sektor, och näringsliv både i Sverige och internationellt för att vi tillsammans ska nå bättre och mer hållbara resultat för barn. Det gör vi därför att vi har ett gemensamt ansvar att ställa om mot större hållbarhet i enlighet med FN:s globala utvecklingsmål och Agenda 2030. Vi tar alltid ansvar för kvalitén i samarbetet och utvärderar resultaten. Grunden för Rädda Barnens samarbete med andra är respekt, öppenhet och gemensamma värderingar.

Utvecklat samarbete
med större partner.

MÅL: Barns rättigheter tillgodoses

I dialog enas vi om mål och metoder för arbetet
med att bli effektiva och nå våra mål snabbare.
Vi lär av varandras erfarenheter.

RÄDDA BARNENS PARTNERSKAP

CIVIL- SAMHÄLLET

Vi samarbetar med organisationer, bland dem barns egna organisationer, och nätverk.

OFFENTLIGA INSTITUTIONER

Vi samarbetar med myndigheter nationellt, till exempel Sida, men även internationellt som EU, FN-organ och regionala organ som Afrikanska Unionen (AU).

PRIVAT SEKTOR

Partnerskapet med privata företag växer och blir allt viktigare. Vi samarbetar även med universitet och media.

Vi har hela tiden dialog med barn i verksamheten för att barn ska ha inflytande och för att hålla vårt budskap relevant.

Rädda Barnens verksamhet skulle inte vara möjlig att genomföra utan den beredskap att finansiera verksamheten för barns bästa som finns hos privata givare, offentliga institutioner och företag. Under året har samarbetet med större partner utvecklats för att säkra finansieringen till Rädda Barnens verksamhet i Sverige och internationellt. Vi har skapat en helt ny avdelning som endast fokuserar på samarbetet med större partner som tillsammans står för 70 % av Rädda Barnens verksamhetsintäkter. Det rör sig om företag, stiftelser, kommuner, statliga myndigheter, Sida, EU och FN. Tillsammans hjälps vi åt att förändra livssituationen för barn som lever i utsatta situationer.

Samarbeten:

Många företag visar intresse för långsiktiga och fördjupade samarbeten med Rädda Barnen. De vill ta ett större ansvar för det samhälle de verkar i, både socialt, ekonomiskt och miljömässigt. Detta vill vi ta vara på. Samarbetet kan ske inom programverksamheten men det kan också röra sig om särskilt varumärkessamarbete, finansiellt stöd eller resursstöd.

Child Rights and Business expanderar

En global strategi för hur arbetet med företagans ansvar för barns rättigheter ska växa antogs under 2016. Metoderna och verktygen för att stödja företagen att integrera barns rättigheter i sin kärnverksamhet har efterfrågats inte bara av företag i Sverige utan också av medlemsorganisationer inom det globala samverkansförbundet och deras företagspartners. Ett nära samarbete med både medlemsorganisationer och Internationella Rädda Barnens landkontor har också utvecklats.¹

Ett av de större svenska uppdragen under året har varit att stödja Telia att påbörja arbetet med att genomföra barnrättsprinciperna. Det är även det första samarbetet med ett statligt ägt bolag i Sverige. Barnrättsprinciperna för företag har utvecklats av Rädda Barnen tillsammans med UN Global Compact och UNICEF.

Under året säkrades medel från Sida för att fortsätta arbetet med att stärka civilsamhällets kunskap och kapacitet i att driva frågor kring barns rättigheter och den privata sektorn. För att uppnå den förändring vi söker, både från privat och statligt håll, är det civila samhället en nyckelaktör.

Rädda Barnen sprider sin metod att arbeta med företag till andra Rädda Barnen-organisationer i världen.

Det var i Kina arbetet inleddes med att stödja företagen att arbeta med barns rättigheter. Rädda Barnens center för barns rättigheter och företagans sociala ansvar (CCR CSR) i Kina fortsätter att påverka, utbilda och ge råd till internationella och lokala företag hur de kan genomföra barnrättsprinciperna i verksamheten. Centret arbetar särskilt med frågor kring migrantarbetande föräldrars och unga arbetares rättigheter samt barnarbete. Under året har arbetet vuxit i regionen och nu pågår projekt i både Sydost- och Sydasien.

¹ Rädda Barnens bolag Rädda Barnen Service AB, är konsult till företag som vill minska sin negativa påverkan och få en större positiv påverkan på barns rättigheter.

1. ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Huvudpartner företag²**IKEA/IKEA
Foundation:**89 (58) mkr.
Ett tjugotal projekt.**Exempel 2016:**

- Avtal om omedelbar finansiering vid humanitära katastrofer.
- Ett nytt avtal 2016 för utökade resurser vid kategori 1 katastrofer. Detta har bland annat möjliggjort arbete med partners i Syrien för att stödja deras arbete med barns rätt till trygghet och skydd.
- Global Cause Campaign i Etiopien och Bangladesh.
- Stöd till Etiopien (El Nino).
- Stöd för att motverka våld i skolan i Rwanda.
- Stöd för barns rättigheter i Indien och Pakistan.
- Projekt i Pakistan mot barnarbete och utnyttjande barn i bomullsindustrin.

IKEA och Rädda Barnen har under året utvecklat sitt samarbete kring hållbarhetsfrågor bland annat genom föreläsningar för Barnens IKEA och IKEA Talks samt vår generalsekreterares aktiva deltagande i IKEAs People & Planet Positive Advisory Group. IKEA deltar också i diskussioner kring företagets ansvar för barns rättigheter i globala forum tillsammans med Rädda Barnen.³

**Svenska
postkodlotteriet**

45,9 (58,5) mkr.

Internationell och svensk programverksamhet för barns rättigheter inom några av Rädda Barnens viktigaste arbetsområden:

- Att förhindra att barn utsätts för våld.
- Att ge barn möjlighet att göra sina röster hörda och få inflytande över sin situation.
- Att kämpa för att alla barn får en trygg och säker skolgång.
- Katastrofinsatser i Sverige för att ta hand ensamkommande barn och barnfamiljer på flykt.

Radiohjälpen23,3 (13,2) mkr varav
Världens barn 12 (7,6)
mkr, Musikhjälpen 2,6
(3,4) mkr, Katastrof-
hjälpen 4,4 (0,5) mkr.

- Flyktingresponsen i Europa och Syrien.
- Projekt i Sydafrika med fokus på tonåringars rätt till sexuell och reproduktiv hälsa där också ungdomarnas egna deltagande är i fokus.
- Projekt i Gambia, Rwanda och Senegal för barns rätt till trygghet och skydd.

H&M Foundation

6,9 (5,1) mkr.

- Projekt i Indonesien där Rädda Barnen förbättrar kvaliteten på skolutbildningen.
- Projekt i Rumänien där barn i utsatta situationer, exempelvis romska barn, ska få möjlighet att gå i förskola och grundskola. Genom stödet får fler barn gå i skolan och antalet avhopp minskar.
- Insatser i Etiopien där extrem torka råder vilket lett till brist på mat och vatten.

Accenture: Stödjer satsningen På Lika Villkor bland annat med utveckling av metoder och modeller, till exempel för effektmätning.

Clas Ohlson: Projekt i Kina för att säkerställa unga arbetares rättigheter samt för att stödja migrantarbetarfamiljer och deras barn. Detta gör vi bland annat genom att utbilda fabriksledning, föräldrar och se till att barn får tillgång till skola när de följer med sina föräldrar till industriområdena.

Folkspel: Stödjer idrottsprojektet High Five – för en idrott fri från mobbning och diskriminering.

² Intäkter 2016 per givare.

³ Sedan samarbetet påbörjades för över 20 år sedan har IKEA bidragit med ca 960 mkr till Rädda Barnens verksamhet.

God EI/God fond: Stödjer katastrofarbetet.

IKANO group: Stödjer och deltar i arbetet med På Lika Villkor.

Santa Maria: Har samarbetat kring utbildning sedan 2004.

Skandia: Stödjer och deltar i vårt arbete i satsningen På Lika Villkor samt projektet High Five – idrott för alla.

Willys: Stödjer satsningen På Lika Villkor och idrottsprojektet High Five samt vårt katastrofarbete. I sina butiker ger de kunder möjlighet att bidra till vårt arbete via butikernas pantautomater.

Vinge advokatbyrå: Pro-bono juridiskt stöd som skapar bättre kvalitet i våra förhandlingar och avtalsskrivningar.

Rädda Barnen har ett närmare samarbete med ytterligare ett 20-tal företag.

Offentliga institutioner:

Rädda Barnen arbetar i nära dialog med institutionella givare på nationell och global nivå som till exempel Sida, EU och FN. Samarbetet handlar dels om finansiering av vår verksamhet och dels om att säkerställa att barns rättigheter hamnar i fokus när givarna utformar sina egna strategier och prioriteringar. Tillsammans utvecklar vi innehåll och gemensamma metoder i verksamheten. Våra samarbeten inkluderar både humanitära insatser och långsiktigt utvecklingssamarbete.

Exempel 2016:

1. ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Civilsamhället:

Vi arbetar tillsammans med civilsamhället både i Sverige och internationellt. Partnerorganisationer i programländer utför verksamheten tillsammans med Internationella Rädda Barnen och i Sverige sker samverkan med andra organisationer både lokalt, regionalt och nationellt. Civilsamhället, som Rädda Barnen är en del av, är en starkt förändrande kraft, och vi söker alltid samverkan då det finns gemensamma utmaningar att mötas på.

Samverkansprojekt i Sverige:

Ideella organisationer, länsstyrelserna, näringslivet, polismyndigheten och socialtjänsten.

Det handlar om kärlek och Kärleken är fri

Projekten syftar till att öka kunskapen om rättigheter och diskutera hedersrelaterat våld och förtryck med ungdomar.

Rädda Barnen ingår i ett nätverk av frivilligorganisationer för att organisera ett stödforum för barn och ungdomar som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

Accenture, Apoteket, civila samhället, forskare, IKANO group, IKEA, offentlig sektor, Skandia och Svenska bostäder.

På lika villkor

Syftet är att tillsammans långsiktigt påverka uppväxtvillkoren för barn och ungdomar i socioekonomiskt utsatta bostadsområden i Sverige. Nästan en kvarts miljon barn lever i social och ekonomisk utsatthet i områden med fattigdom, arbetslöshet, låg utbildningsnivå, trångboddhet och andra sociala utmaningar. Nyckeln är att utgå från barnens egna behov. Alla sektorer, inklusive medborgarna, måste involveras i problemställningen och lösningen och tillsammans sätta upp gemensamma mål.

Folkspel, idrottsföreningar, kommuner, Skandia och Willlys.

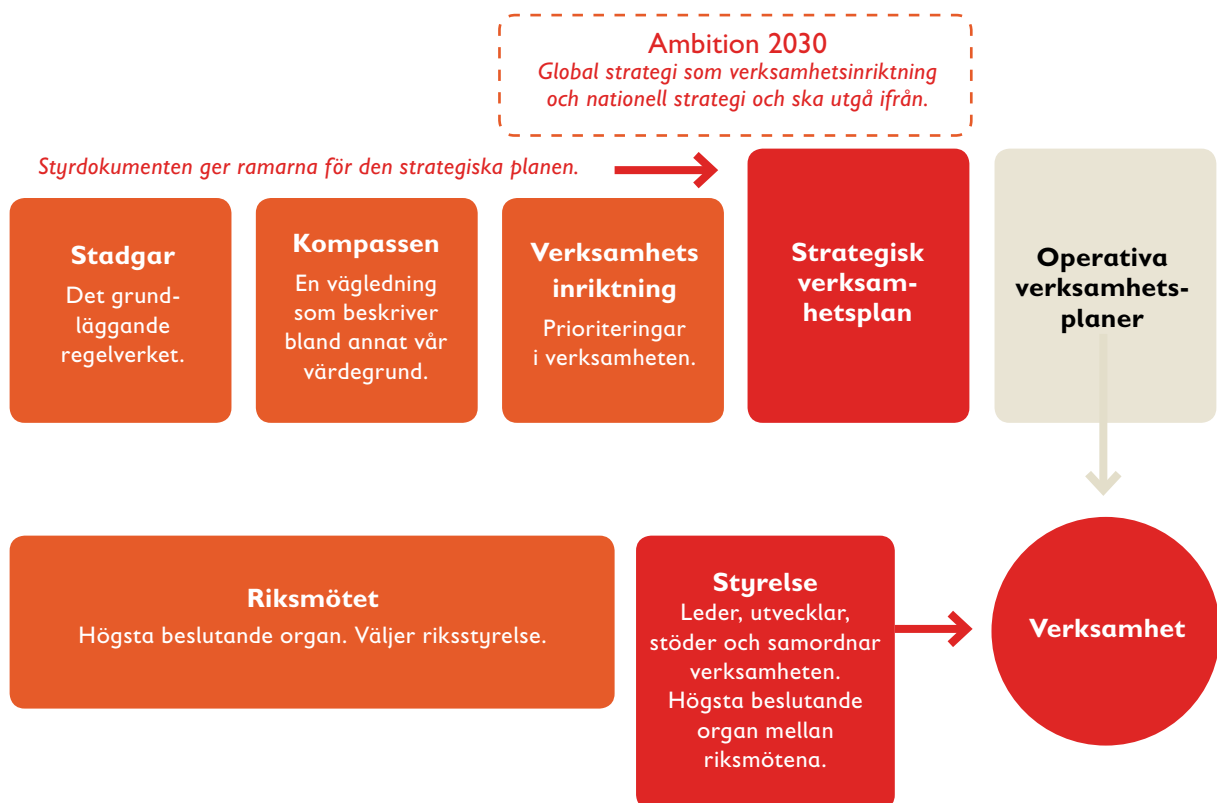
High five

Verksamhet för att motverka diskriminering och kränkningar inom idrotten. Genom planeringsstöd, utbildningsinsatser och lokala samverkansprojekt har 46 idrottsföreningar under året tagit fram handlingsplaner för en trygg idrottsmiljö, 36 utbildningsinsatser för att öka kunskapen hos idrottsledare har genomförts och på åtta orter har lokala projekt för nyanlända startats.

1.7 Så här styrs och organiseras Rädda Barnen

STYRANDE DOKUMENT OCH ORGAN

Styrelsen

Styrelsens främsta uppgifter är att:

- Verka för Rädda Barnens utveckling i enlighet med stadgar och årsmötets beslut.
- Ansvara för planering, genomförande och utvärdering av Rädda Barnens hela verksamhet.
- Ansvara för samarbetet i Rädda Barnens globala samverkansförbund och Internationella Rädda Barnen.
- Årligen fastställa verksamhetsplan och budget för riksförbundet.

Styrelsen höll tio protokollförda sammanträden under 2016. Styrelsens sammansättning ändrades från och med 18:e september. Styrelsen fram till 18:e september höll 6 möten. Styrelsen från och med 18:e september höll 4 möten.

1. ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Ny styrelse från och med 2016-09-18

Styrelsen består av ordförande, vice ordförande, och övriga ledamöter. En ledamot och en personlig ersättare utses av Rädda Barnens Ungdomsförbund. Två adjungerade ledamöter, med närvaro- och yttranderätt, utses av de fackliga organisationerna.

Namn	Funktion	Bakgrund	Närvaro
Lise Bergh, Stockholm	Ordförande	Jurist, f d generalsekreterare Amnesty Sverige	4/4
Cecilia Abrahamsson, Stockholm	Vice ordförande	Kommunikatör	4/4
Lars Axelsson, Stockholm	Ledamot	Marknadschef	3/4
Åsa Ekman, Göteborg	Ledamot	Barnstrateg, barnrättskonsult	4/4
Oliwer Karlsson, Malmö	Ledamot	Genusvetare, demokratiutvecklare	4/4
Birgitta Lahti Nordström, Luleå	Ledamot	Konsult inom utbildning	3/4
Veronica Palm, Stockholm	Ledamot	Barnskötare	2/4
Fredrik Rosengren, Stockholm	Ledamot	Ekonomidirektör	1/4
Tomas Rydsmo, Ljungskile	Ledamot	Rektor	3/4
Ingela Schmidt, Solna	Ledamot	IT Security Officer	4/4
Madeleine Sultán Sjöqvist, Uppsala	Ledamot	Teologie doktor i religionssociologi, konsult inom social hållbarhet	4/4
Vinje Tornberg, Gällivare	Ledamot	Rädda Barnens Ungdomsförbund	2/4
Olivia Wijkander, Stockholm	Ersättare	Rädda Barnens Ungdomsförbund	1/4
Sofia Zackrisson, Stockholm	Ledamot	Demokratiutvecklare	4/4
Sebastian Derle, Ylva Åkerblom	Adjungerade ledamöter	Personalens ombud, fackförbundet Unionen och Akademikerföreningen	-

Styrelse till och med 2016-09-18 (gamla styrelsen)

Inger Ashing, Stockholm	Ordförande	Nationell samordnare för unga som varken arbetar eller studerar	6/6
Cecilia Abrahamsson, Stockholm	Ledamot	Kommunikatör	6/6
Lise Bergh, Stockholm	Vice ordförande	Jurist, f d generalsekreterare Amnesty Sverige	6/6
Åsa Ekman, Göteborg	Ledamot	Barnstrateg, barnrättskonsult	6/6
Oliwer Karlsson, Malmö	Ledamot	Rädda Barnens Ungdomsförbund	3/6
Martin Kvist, Malmö	Ledamot	Socionom och doktorand	3/6
Bengt Lagerkvist, Umeå	Ledamot	Barnläkare, författare	5/6
Birgitta Lahti Nordström, Luleå	Ledamot	Konsult inom utbildning	6/6
Lisa Lundgren, Borås	Ledamot	Demokratiutvecklare	6/6
Gustavo Nazar Toro, Lund	Ledamot	Sociolog	3/6
Sona Rashid, Stockholm	Personlig ersättare för Sara Thiringer	Ekonomistudent	5/6
Fredrik Rosengren, Stockholm	Ledamot	Ekonomidirektör	6/6
Tomas Rydsmo, Ljungskile	Ledamot	Rektor	6/6
Anna Sivlér, Luleå	Ledamot	Domare	4/6
Sara Thiringer, Stockholm	Ledamot	Rädda Barnens Ungdomsförbund	-
Sofia Zackrisson, Stockholm	Ledamot	Demokratiutvecklare	6/6
Delvin Arsan, Samron Dawit	Adjungerade ledamöter	Personalens ombud, fackförbundet Unionen, Akademikerföreningen	-

Arvoden

Ordförande: 20 000 kr/månad. Vice ordföranden: 10 000 kr/månad. Ansvarig för internationellt samarbete: 10 000 kr/månad. Ledamöterna i arbetsutskottet och utskottsordförandena i styrelsens utskott: 1 000 kr/månad. Styrelsens övriga ledamöter och ersättare får inte något arvode. Samtliga ledamöter, med undantag av ordförande och vice ordförande, kan få ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Det utgår ingen tjänstepensionsavsättning för styrelseledamöter.

Utskott:**Arbetsutskottet**

Förbereder styrelsens sammanträden. Ingick till och med 2016-09-18: Inger Ashing, Lise Bergh, Tomas Rydsmo och Åsa Ekman.

Ingår från och med 2016-09-18: Lise Bergh, Cecilia Abrahamsson, Åsa Ekman och Tomas Rydsmo. Utskottet hade 8 sammanträden 2016.

Ersättningsutskottet

Ser regelbundet över generalsekreterarens lönevillkor och avtal samt lönesättningsprinciper för ledande befattningar inom Rädda Barnen.

Ingick till och med 2016-09-18: Inger Ashing (utskottsordförande), Lise Bergh, Tomas Rydsmo och Åsa Ekman. Ingår från och med 2016-09-18: Lise Bergh (utskottsordförande), Cecilia Abrahamsson, Åsa Ekman och Tomas Rydsmo. Utskottet hade 1 sammanträde 2016.

Revisionsutskottet

Bevakar att Rädda Barnens redovisningsprinciper följer god redovisningssed och tillämpas på ett korrekt sätt. Ser till att intern kontroll av den ekonomiska förvaltningen bedrivs på ett tillfredsställande sätt samt följer upp hur revisorernas påpekanden och rekommendationer hanteras i organisationen.

Ingick till och med 2016-09-18: Lise Bergh (utskottsordförande), Fredrik Rosengren och Åsa Ekman. Ingår från och med 2016-09-18: Cecilia Abrahamsson (utskottsordförande), Fredrik Rosengren och Ingela Schmidt. Utskottet hade 6 sammanträden 2016.

Utskottet för kapitalförvaltning

Stöder organisationen i medelsförvaltningen, både den långsiktiga kapitalförvaltningen och den kortsiktiga likviditetsförvaltningen. Ser över förvaltningspolicyn för medelsförvaltningen och utvärderar förvaltningens resultat. Genomför etisk granskning och utvärderar om medelsförvaltningen sker inom ramen för förvaltningspolicyn. Ingick till och med 2016-09-18: Lise Bergh (utskottsordförande) och Fredrik Rosengren. Ingår från och med 2016-09-18: Fredrik Rosengren (utskottsordförande) och Lars Axelsson. Övriga ledamöter är Hans de Geer och Kari Lotsberg (ej styrelserepresentanter). Utskottet hade 3 sammanträden 2016.

Medlemsutskottet

Arbetar för att förbättra kommunikationen mellan medlemsrörelsen och riksstyrelsen, stärka den demokratiska processen och stärka känslan av samhörighet inom hela organisationen. Ledamöterna i utskottet deltar som styrelsens representanter vid regionråd och andra liknande regionala möten.

Ingick till och med 2016-09-18: Birgitta Lahti Nordström (utskottsordförande), Martin Kvist, Bengt Lagerkvist och Sofia Zackrisson. Ingår från och med 2016-09-18: Åsa Ekman (utskottsordförande), Birgitta Lahti Nordström, Oliwer Karlsson, Veronica Palm, Sofia Zackrisson, Vinje Tornberg (RBUF) och Olivia Wijkander (suppleant RBUF). Utskottet hade 8 sammanträden 2016.

Samverkansrådet Rädda Barnen – Rädda Barnens Ungdomsförbund

Arbetade för att stärka och förbättra relationen mellan Rädda Barnen och Rädda Barnens Ungdomsförbund (RBUF), granskade om skrivna avtal och överenskommelser följs samt utvärderade samarbetsformerna. I och med att Rädda Barnen och Rädda Barnens Ungdomsförbund har tecknat ett nytt samverkansavtal som innebär att samverkansrådet inte längre behövs så lades det ner under hösten 2016. Ingick: Cecilia Abrahamsson (sammankallande), Gustavo Nazar Toro, Oliwer Karlsson och Sona Rashid. Samverkansrådet hade 7 sammanträden 2016, varav tre per telefon.

Utskottet för strategisk global samverkan/ Internationella utskottet

Ger stöd åt Rädda Barnens styrelse i samarbetet med det globala samverkansförbundet och Internationella Rädda Barnen. Utskottet bytte namn hösten 2016 till Internationella utskottet.

Ingick till och med 2016-09-18: Inger Ashing (utskottsordförande), Lise Bergh, Tomas Rydsmo, Lisa Lundgren och Cecilia Abrahamsson. Ingår från och med 2016-09-18: Lise Bergh (utskottsordförande), Cecilia Abrahamsson, Tomas Rydsmo och Madeleine Sultan Sjöqvist. Tidigare ordförande Inger Ashing är adjugerad i utskottet. Utskottet hade 5 sammanträden 2016.

Child Safeguarding

Uppdraget är bland annat att säkerställa att alla beslut som styrelsen tar är i linje med Rädda Barnens Child Safeguarding policy, samt att ramverk och policy genomförs och upprätthålls i medlemsrörelsen. Ansvarig för Child Safeguarding i styrelsen är Åsa Ekman.

Valberedning

Ingick till och med 2016-09-18: Rolla Akkache (ordförande), Stockholm; Monica Ekström, Karlstad; Carin Johansson, Luleå; Lina Alberius, Stockholm, och Ewa Hägglund, Sollefteå. Ingår från och med 2016-09-18: Marianne Omne-Pontén (ordförande), Dalarna; Sona Rashid, Stockholm; Inger Ashing, Stockholm; Mathias Casserlund, Värmland och Anneli Ivarsson, Västerbotten.

Revisorer

Ordinarie revisorer: Jonas Grahn, auktoriserad revisor, PwC AB och Torbjörn Englund, förtroendevald revisor. Revisorssuppleanter : Erik Albenius, auktoriserad revisor, PwC AB och Marie Rosengren Engström, förtroendevald suppleant.

Kansli

Rädda Barnens huvudkontor ligger i Sundbyberg, Stockholms län. Kansliet leds sedan september 2008 av generalsekreterare Elisabeth Dahlin.

Ledningsgrupp 2016: Elisabeth Dahlin, generalsekreterare; Charlotta Sterky, ställföreträdande generalsekreterare och chef Child Rights and Business; Ulf Rickardsson, kanslichef, ersattes i augusti av Patrik Schröder, tf kanslichef; Anniken Elisson Tydén, chef Internationella programmet; Ola Mattsson, chef Sverigeprogrammet; Jesper Nilsson, chef Kommunikation och insamling, ersattes i oktober av Malin Morell, nuvarande chef för Kommunikation och insamling; Christine Engdahl, chef Administrativa avdelningen; Sofia Skoog, (f m 1 september) chef för den nijnrättade avdelningen Finansiering och partnerskap; Carolina Widlund, samordnare och sekreterare till ledningsgruppen, ersattes i oktober av handläggare Sara Tonhammar Löf.

Rädda Barnens Service AB

Rädda Barnens Service AB ägs av Rädda Barnens riksförbund. Bolaget bedriver konsultverksamhet i Sverige och utomlands inom barnrätts- och hållbarhetsfrågor. Det finns idag två dotterbolag (CCR CSR) i Kina – ett i Peking och ett i Hongkong. En ny styrelse valdes under året med både svenska och utländska ledamöter.

Utländska filialer/regionkontor

Rädda Barnens har juridiskt ansvar för ett kontor i utlandet – i Sudan. Sudankontoret ansvarar för egen ekonomisk redovisning som konsolideras löpande med riksförbundets redovisning.

Antal lokalt anställda vid Sudan-kontoret var vid årets slut 171.

Anställda 2016⁴

Rädda Barnens medarbetare består av:

Assistenter: administratörer, assistenter, receptionister och vaktmästare.

Handläggare: ekonomer, grants managers, HR-business partner, it-tekniker, key account managers, kommunikatörer, marknadsförare, programhandläggare, projektledare, redaktörer, rådgivare, terapeuter, verksamhetsutvecklare.

Chefer med personalansvar: avdelningschefer, gruppchefer och sektionschefer.

Chefer utan personalansvar: area directors, biträdande avdelningschefer, biträdande regionchefer, kompetensutvecklingschef, presschef samt verksamhetsledare.

Tydlig lönepolicy

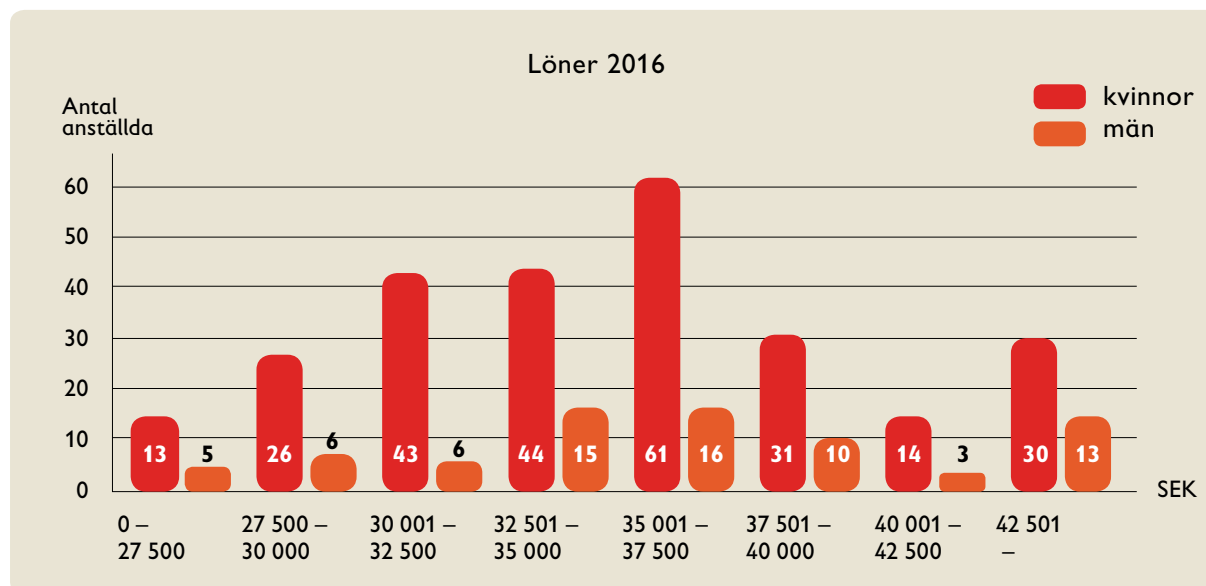
Rädda Barnens strävar efter att ha en tydlig lönepolicy som inkluderar principer och kriterier för lönesättning, och anvisningar för lönesamtal.

Lönestrukturen ligger i nivå med liknande organisationer i Sverige.

312 ANSTÄLLDA:

- 252 tillsvidareanställda (varav 58 män).
- 60 tidsbegränsade (varav 17 män).

Rädda Barnens eftersträvar en jämn könsfördelning och arbetar aktivt för att öka antalet män i organisationen.

Lönestrukturen på Rädda Barnens kansli, inklusive de svenska regionkontoren, för tillsvidareanställda och deras vikarier (ej tidsbegränsade anställningar) vid slutet av 2016.

⁴ Se not 5 för mer fakta om löner, ersättningar, sociala kostnader, och medelantal anställda.

1. ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Generalsekreterarens månadslön: 95 500. Generalsekreteraren har ett förordnande på fem år med en uppsägningstid om 12 månader.

Vid uppsägning med arbetsbefrielse sker avräkning om annat arbete erhålls under uppsägningstiden. Kostnader för tjänstepensionsavsättning enligt kollektivavtal: 485 870 kr under 2016. Utöver möjlighet till löneväxling ges inga andra förmåner eller pensionsutfästelser utöver det som gäller i kollektivavtalet.

Rädda Barnens generalsekreterare Elisabeth Dahlin har följande övriga uppdrag:

- Ordförande i Världens Barn.
- Ledamot i styrelsen för Radiohjälpen.
- Ledamot i Pressens Opinionsnämnd.
- Ledamot av Utrikespolitiska samfundet.
- Ledamot i koncernstyrelsen för New Wave Group.
- Medlem i IKEA People & Planet Positive Advisory Group.
- Medlem i insynsrådet på myndigheten för internationella adoptionsfrågor (MIA).
- Medlem i New Wave Groups Advisory Board för CSR-frågor.

Av dessa är följande uppdrag avlönade: Pressens Opinionsnämnd (1 051 kr per närvarat möte), MIA (975 kr per närvarat möte) och koncernstyrelsen för New Wave Group (150 000 kronor årligen). Efter beskattning samt avräkning för resor och omkostnader tillfaller arvudet från New Wave Group Rädda Barnen. När Elisabeth Dahlin tjänstgör som styrelseledamot i New Wave Group är hon ledig från uppdraget som generalsekreterare.

Rädda Barnen redovisar hur bidragen används i olika rapporter, men också på webbplatsen raddabarnen.se

KONTROLL OCH REVISION

Rädda Barnens verksamhet granskas på alla nivåer från lokalplan till internationell verksamhet.

Intern kontroll och revision sker i det löpande kontrollarbetet till stöd för hela organisationen. Styrelsen har övergripande ansvar.

Extern revision sker i planerings- och uppföljningsprocesserna samt i den interna kontrollplanen. Årlig granskning görs av extern revisor som utsetts av riksmötet.

Verksamhet i andra länder granskas av externa revisorer i varje land.

Internationella Rädda Barnens externa och interna revisorer granskar arbetet som utförs internationellt.

Intern kontroll

Intern kontroll är en del av ekonomi- och verksamhetsstyrningen. Det utförs av styrelse, ledning och annan personal för att ge en rimlig försäkran om hur pass väl målen uppnåtts, om rapporteringen och om hur lagar och regler följs. Styrelsens särskilda revisionsutskott ser till att den interna kontrollen bedrivs på ett tillfredställande sätt.

Revisionen⁵ innebär att organisationens intressenter försäkras om att Rädda Barnens redovisning ger en rättvisande bild av verksamheten. När

⁵ Revisionen inom Rädda Barnen sker enligt FAR:s (Föreningen auktoriserade revisorer) definition av god revisionsbed.

andra medlemmar i Internationella Rädda Barnen eller partner till Internationella Rädda Barnen utför verksamhet på uppdrag av Rädda Barnen i Sverige genomförs en extern revision om verksamheten överstiger ett gränsvärde på 284 000 kr. Detta gäller inte i de fall då svenska partner utför verksamhet eller Internationella Rädda Barnens verksamhet eftersom de har egna årliga revisioner. Principen är att uppföljning och revision ska ske i alla efterföljande led. Rädda Barnen tillämpar den kvalitetskod som utvecklats av FRII (Frivilligorganisationernas insamlingsråd) och rapporterar i enlighet med FRII:s riktlinjer för kodrapportering 2016.

Policy mot övergrepp

Alla medarbetare och andra som på något sätt representerar Rädda Barnen har skyldighet att skydda barn mot diskriminering, övergrepp och utnyttjande och att säkerställa att Rädda Barnen är en trygg och säker organisation för barn. Rädda Barnens policy mot övergrepp och utnyttjande av barn bygger på Rädda Barnens globala Child Safeguarding Protocol.

Den beskriver de policys och rutiner som alla Rädda Barnen-organisationer ska ha för att försäkra sig om att alla barn vi är i kontakt med respekteras och inte utsätts för skada, diskriminering, övergrepp och utnyttjande i organisationens verksamhet.

Under 2016 har vi inlett ett arbete för att stärka rutinerna och öka kunskapen och medvetenheten om detta. Det gäller både medarbetare och aktiva medlemmar liksom frivilliga. Vi har förbättrat rutinerna för rapportering och byggt upp vår kapacitet att hantera eventuella incidenter. Vi har också påbörjat ett arbete för att implementera policyn i medlemsrörelsen.

Alla barn ska respekteras och inget barn ska utsättas för skada, diskriminering, övergrepp eller utnyttjande i Rädda Barnens verksamhet.

Antikorruption

Rädda Barnen bedriver verksamhet i flera korruptionsutsatta miljöer. Då är det nödvändigt att vara medveten om korruptionsrisker och att ha verktyg för att hantera dem – både i Sverige och internationellt. Vi arbetar därför kontinuerligt med att utveckla och stärka system och riktlinjer som kan förebygga och motverka korruption och oegentligheter.

Rädda Barnen har en anti-korruptionspolicy med nolltolerans. Den beskriver vårt förhållningssätt till korruption: aldrig acceptera, alltid agera, och alltid informera.

Rädda Barnens anställda, förtroendevalda och aktiva:

- Skriver under etiska riktlinjer.
- Visar upp utdrag ur belastningsregister.
- Får introduktionsutbildning med ett utbildningspaket kring antikorruption.
- Har tillgång till utbildningsfilmer på intranätet.
- Omfattas av en whistleblowing-policy.
- Kreditupplysningar görs på förtroendevalda med nyckelposter.

Aldrig acceptera, alltid agera, och alltid informera.

Rädda Barnen utreder alla misstänkta och påstådda bedrägerier eller korruption.⁶ Incidentrapporteringen följs upp årligen.

Våra partnerorganisationer uppmanas också att ha en tydlig strategi och ett tydligt system mot korruption och bedrägerier. Det finns en rutin för kontroll av leverantörer.

Vi arbetar med interna och externa revisioner, riskanalyser och har en intern kontrollplan. Rädda Barnen ska arbeta efter COSOs ramverk för intern styrning och kontroll. Under hösten 2016 genomfördes en kartläggning av internkontrollen för att identifiera förbättringsområden.

⁶ Under 2017 kommer vi göra en översyn och uppdatering av anti-korruptionspolicyn och whistleblowing-policyn som är sju år gamla.

Rädda Barnen har 90-konton, Det innebär att organisationen uppfyller de krav Svensk insamlingskontroll (SIK) har på hur insamlingsorganisationer använder sina intäkter.

Rädda Barnen tillämpar den kvalitetskod som utvecklats av FRII (Frivilligorganisationernas insamlingsråd) och rapporterar i enlighet med FRII:s riktlinjer för kodrapportering 2016.

RÄDDA BARNEN har byggt upp en kapitalbuffert för oförutsedda händelser och för att garantera ett långsiktigt arbete för barn. Förvaltningen av dessa medel styrs av en policy med strikta krav på etik, låg risk och kostnadseffektiv förvaltning.

Kapitalförvaltningspolicyn är framtagen utifrån de riktlinjer för utformning av placeringspolicy som FRII (Frivilligorganisationernas insamlingsråd) utarbetat för insamlingsorganisationer. Den granskas även av Charity Rating⁷. Policyn fastställs av Rädda Barnens riksstyrelse och utvärderas och revideras årligen av kapitalförvaltningsutskottet.

Kapitalförvaltningspolicyn anger:

- att den långsiktiga kapitalförvaltningen ska ha en förväntad total avkastning om 3 procent realt per år,
- (efter inflation) över en rullande femårsperiod,
- att den totala risknivån avseende till exempel valuta- och kreditrisker i förvaltningen samtidigt ska vara låg. Detta ska uppnås genom en global diversifiering, en relativt låg aktieandel, samt strikta limiter för den operativa förvaltningen,
- hur stor andel av kapitalet som får placeras i aktier, räntebärande värdepapper och i alternativa produkter. Aktieportföljen ska till största delen förvaltas i indexnära fonder med passiv förvaltning.

Rädda Barnen ska sträva efter att vara en ansvarsfull investerare. De företag som Rädda Barnen investerar i ska kännetecknas av:

- omsorg om god miljö,
- rimliga sociala förhållanden,
- god ägarstyrning.

De företag som ingår i fonderna ska verka i enlighet med de internationella konventioner som Sverige undertecknat. Rädda Barnen följer FRII:s riktlinjer om att förvaltningspolicyns etiska aspekter kopplas till Rädda Barnens mål och syfte med verksamhet, att målen är mätbara och går att följa upp samt att placeringspolicyn är offentlig.

Rädda Barnens ambition är också att i möjligaste mån påverka genom kapitalförvaltningen. Utifrån placeringsfilosofin väljer Rädda Barnen investeringsalternativ, och har därmed en indirekt påverkan på marknaden. Rädda Barnen kan också genom sina placeringar påverka företag i frågor som ligger inom organisationens kärnområde.

Ambitionen är att de företag som återfinns i Rädda Barnens investeringsportfölj i möjligaste mån är fossilfria (inte handlar med eller producerar fossila bränslen).

Mer än 70 procent av portföljen är idag helt fossilfri. Ambitionen är att successivt öka denna andel. Företag inom fossila bränslen utgör en mindre andel av resterande 30 procent i relation till indexexponering på globala marknader.

⁷ Organisation som granskar hur de ideella organisationerna arbetar och använder sina gåvor.

Rädda Barnen investerar endast i företag som har mindre än 5 procent av sin omsättning från verksamhet inom alkohol, pornografi, tobak eller vapen. Ambitionen är att successivt minska den totala exponeringen gentemot dessa områden.

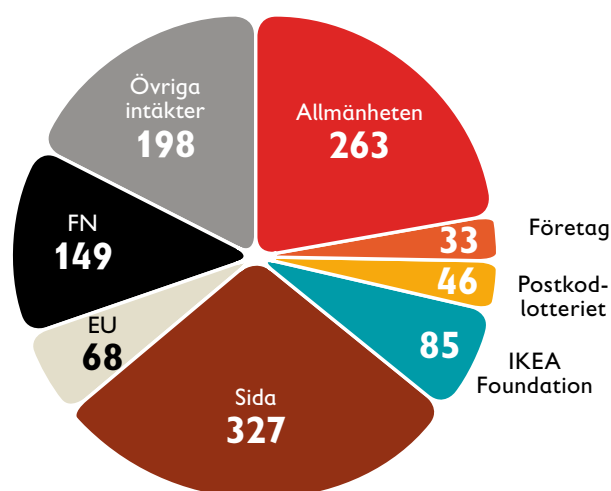
Förvaltningen sköts av externa förvaltare. Rädda Barnen lägger ett stort ansvar på den kapitalförvaltare som får ett uppdrag från organisationen och reviderar löpande dess prestation. Förvaltaren ansvarar för att förvaltningen sker enligt de etiska kriterier som Rädda Barnen har ställt upp och förvaltaren kan använda sig av extern part eller interna resurser för att säkerställa att förvaltningen sker i enlighet med kriterierna. Om det visar sig att förvaltningen i viktiga hänseenden inte lever upp till kriterierna ska Rädda Barnen avyttra det aktuella innehavet.

En särskild rapport om den långsiktiga kapitalförvaltningens utveckling och eventuella avvikelser från fastställda mandat och limiter, följs upp av utskottet och läggs fram för styrelsen tillsammans med den övergripande ekonomiska rapporteringen.

RÄDDA BARNEN följer regelbundet upp verksamheten i verksamhetsberättelse, årsredovisning, års- och tertialrapporter, personalbokslut, intern kontroll, hållbarhetsredovisning, effektrapport samt FRII kvalitetskod. Underlag för uppföljning får vi genom års- och tertialrapporter från olika delar av vår verksamhet och genom indikatorer för våra långsiktiga mål. Vi har också instrument för att värdera vårt påverkansarbete, och metoder för att uppskatta hur många vi når ut till i de internationella programmen. Här följer en redovisning av resultat och ställning för 2016. 2015 års siffror står i parentes.

3.1 Intäkter

1 168,8 (1 257,3) mkr (-7 %).

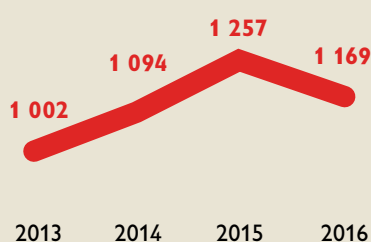

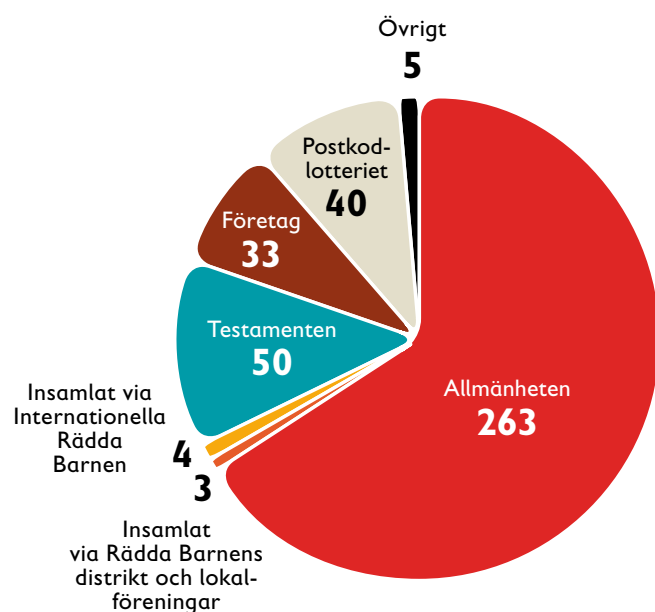
Intäkter 2016 per givare (mkr).

Minskningen av intäkterna beror dels på färre gåvor från företag och dels på en minskning av offentliga bidrag. Den stora uppmärksamheten kring människor på flykt 2015 genererade en kraftig ökning av gåvor det året vilket inte upprepades under 2016.

Intäkterna bestod av: bidrag, gåvor, medlemsavgifter, nettoomsättning och övriga intäkter.

Verksamhetsintäkter (mkr)

Gåvor**398 (436) mkr (-9%)⁸.**

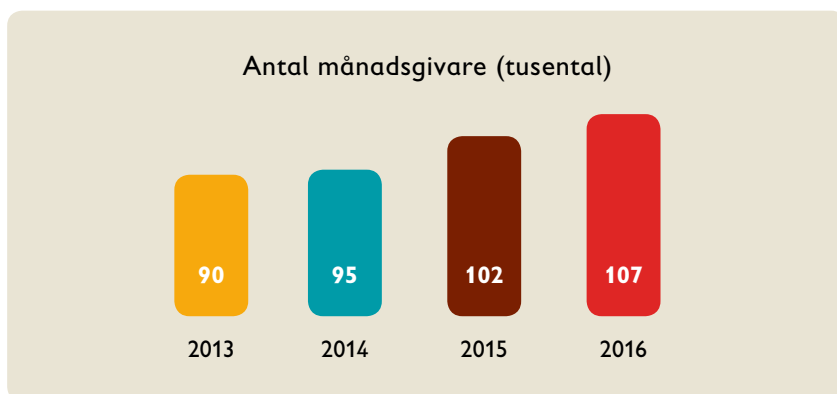
Antalet månadsgivare ökade liksom intäkterna från testamenten och gåvobevis.

Gåvor 2016 per givare (mkr).

Gåvor från företag minskade med 40 procent jämfört med 2015 som var ett ovanligt år då situationen för människor på flykt ledde till ett kraftigt ökat givande till katastroffonden. Gåvorna från allmänheten minskade endast med 4 procent. Årets julkampanj blev framgångsrik och genererade sammanlagt 47 mkr⁹, ett resultat som framför allt berodde på att vi ökade försäljningen av gåvobevis. Totalt under året såldes 4 ggr fler gåvobevis än förra året vilket genererade över 19 (4) mkr. Gåvorna via testamenten var högre än någonsin, 50 (43) mkr en ökning med 18 procent.

Antalet månadsgivare ökade med 5 procent till 107 323 (102 284) st. Rädda Barnen har satsat på att värva fler månadsgivare vilket har resulterat i att intäkterna från månadsgivare har ökat med ca 30 mkr på två år. Intäkterna från månadsgivarna var 190 (178) mkr en ökning med 7 procent. Från mitten av april till mitten av maj tappade vi strax under 1300 månadsgivare som en följd av den kritik som följde på uppmärksamheten kring valberedningens förslag till styrelsearvodet. Förslaget drogs tillbaka och arvoderingen höjdes inte.

Intresset för att starta egna insamlingar har minskat. De genererade ca 1 (4) mkr.

⁸ Not 4.

⁹ Kampanjen gick över årsskiftet 2016-2017, en del av intäkterna gäller därför 2017.

3. RESULTAT OCH STÄLLNING

Materiella gåvor

Materiella gåvor till ett värde av 20,2 (131,2) mkr mottogs under 2016 i samarbete med Unicef, UNHCR och World Food Program. Ett samarbetsprogram med World Food Program och Unicef, där materiella gåvor ingick, avslutades under året.

Bidrag

755,1 (807,3) mkr¹⁰ (-6%).

- **Sida:** 327,4 (416,7) mkr vilket motsvarar 28 procent av Rädda Barnens totala verksamhetsintäkter. Sidas bidrag finansierar en stor del av Rädda Barnens stöd till verksamhet i drygt 50 länder.
- **EU:** 67,6 (82,3) mkr. EU har finansierat till exempel satsningar i Bangladesh, Etiopien, de ockuperade palestinska territorierna (oPt), Senegal, Sudan och Ukraina.
- **FN:** 149,4 (170,5) mkr av vilket 98,3 mkr den största delen gick till satsningar i Grekland, Libanon och Sudan.
- **Radiohjälpen:** 23,3 (13,2) mkr. Ökningen av bidraget beror till stor del på satsningar i Etiopien, Libanon och Senegal.

Medlemsavgifter

11,9 (12,0) mkr.

Under de senaste åren har medlemsavgifterna relativt sett legat på en ganska konstant nivå.

Nettoomsättning och övriga intäkter

0,8 (0,7) mkr.

Avser nettoomsättningen (varuförsäljning och försålda tjänster) och övriga intäkter.

Nyckeltal erhållna bidrag	2013	2014	2015	2016
Erhållna bidrag/verksamhetsintäkter	61,1%	66,1%	64,2%	64,6%

Nyckeltal insamlade medel	2013	2014	2015	2016
Insamlingskostnad/Insamlade medel	13,7%	15,4%	11,3%	13,6%
Insamlade medel/Verksamhetsintäkter	49,3%	41,1%	52,2%	46,1%

¹⁰ Not 4.

3.2 Kostnader

1 174,2 (1 213,1) mkr (-3%).

Kostnaderna består av ändamålskostnader samt kostnader för insamling och administration.

Ändamålskostnader

1 052,1 (1 098,9) mkr.

Ändamålskostnader är de kostnader som Rädda Barnen har för att åstadkomma konkreta resultat för barn. De består av programkostnaderna för att bedriva verksamhet i Sverige och utomlands och av medlemskostnader – stöd till medlemsrörelsen.

Programkostnadernas fördelning

I kartan på nästa uppslag visar vi var vi bedrivit verksamhet under 2016 och hur kostnaderna fördelas regionalt och per prioriterat verksamhetsområde. Vi visar var vi bedrivit både det långsiktiga utvecklingsarbetet och humanitära insatser. De prioriterade verksamhetsområdena är:

Barnets rätt till god samhällsstyrning: 110,2 (135,5) mkr.

Verksamhet för att säkerställa att stater gör det som krävs för att alla barn ska få sina rättigheter tillgodosedda. Barnkonventionen är grunden och vi arbetar för att staterna ska ta fram och stärka strukturerna för att de ska kunna leva upp till barnkonventionen. Vi påverkar regeringar att lämna rapport till FN:s kommitté för barns rättigheter och stöder lokala organisationer utomlands att lämna in en tilläggsrapport. Vi lämnar själva in en tilläggsrapport för att påtala brister i genomförandet av barnkonventionen i Sverige.

Vi mäter effekter genom att se hur många lagändringar som faktiskt sker och konkreta förändringar i budgetprocesser där ett barnrättsperspektiv kommer med. Vi följer också upp hur barns rättigheter tillgodoses i enlighet med barnkonventionen och hur pass väl länder följer rekommendationerna från FN:s barnkommitté. Barns egna erfarenheter och röster är självklart viktiga för att mäta effekterna.

48% av de totala programkostnaderna under 2016 har gått till humanitära insatser.

Barnets rätt till trygghet och skydd: 303,0 (246,8) mkr.

Verksamhet för att förhindra våld mot barn och för att barn som utsätts för våld eller övergrepp ska få det skydd, stöd och den rehabilitering de har rätt till, till exempel genom nationella trygghetssystem, barnsäkra platser och platser anpassad för tonåringar i områden där humanitära insatser ges.

Exempel på verksamhet:

- Stöd till barn som bevittnat våld i hemmet.
- Stöd till barn som kommit ensamma till Sverige.
- Stöd till barn som flytt eller som är internflyktingar i sitt eget land.
- Arbete för barns rätt till psykosocialt stöd.
- Arbete för att barn inte ska utsättas för sexuella övergrepp och våld.
- Arbete för att barn ska få vara med sin familj eller andra trygga vuxna.
- Vi mäter effekter genom att se hur många lagändringar som sker för att förbättra barns skydd och huruvida våld mot barn verkligen minskar.
- Vi följer upp hur samhällsinstitutioner och civilsamhället arbetar och vilken effekt utbildningar i alternativa uppfostringsmetoder får.
- Vi utbildar och stödjer lokala partner i deras humanitära arbete i krig och katastrofer så att insatserna verkligen möter de behov som barn och ungdomarna har.

Rädda Barnen arbetar över hela världen

Under varje region listar vi de länder där det bedrivits verksamhet under 2016 och summerar kostnaden avrundade till närmaste miljon kr.

De färgade cirkelarna visar i vilka länder det bedrivits program inom Rädda Barnens prioriterade verksamhetsområden som totalt fått över 500 000 kr i anslag under 2016.

De prioriterade verksamhetsområdena är:

- Barnets rätt till trygghet och skydd
 - Barnets rätt till god samhällsstyrning
 - Barnets rätt till utbildning
- Stjärnorna visar i vilka länder humanitärt arbete och katastrofarbete bedrivits under 2016

Här kan du se några filmklipp från Rädda Barnens verksamhet i: [Indonesien](#), [Medelhavet](#) och [Niger](#).

SVERIGE

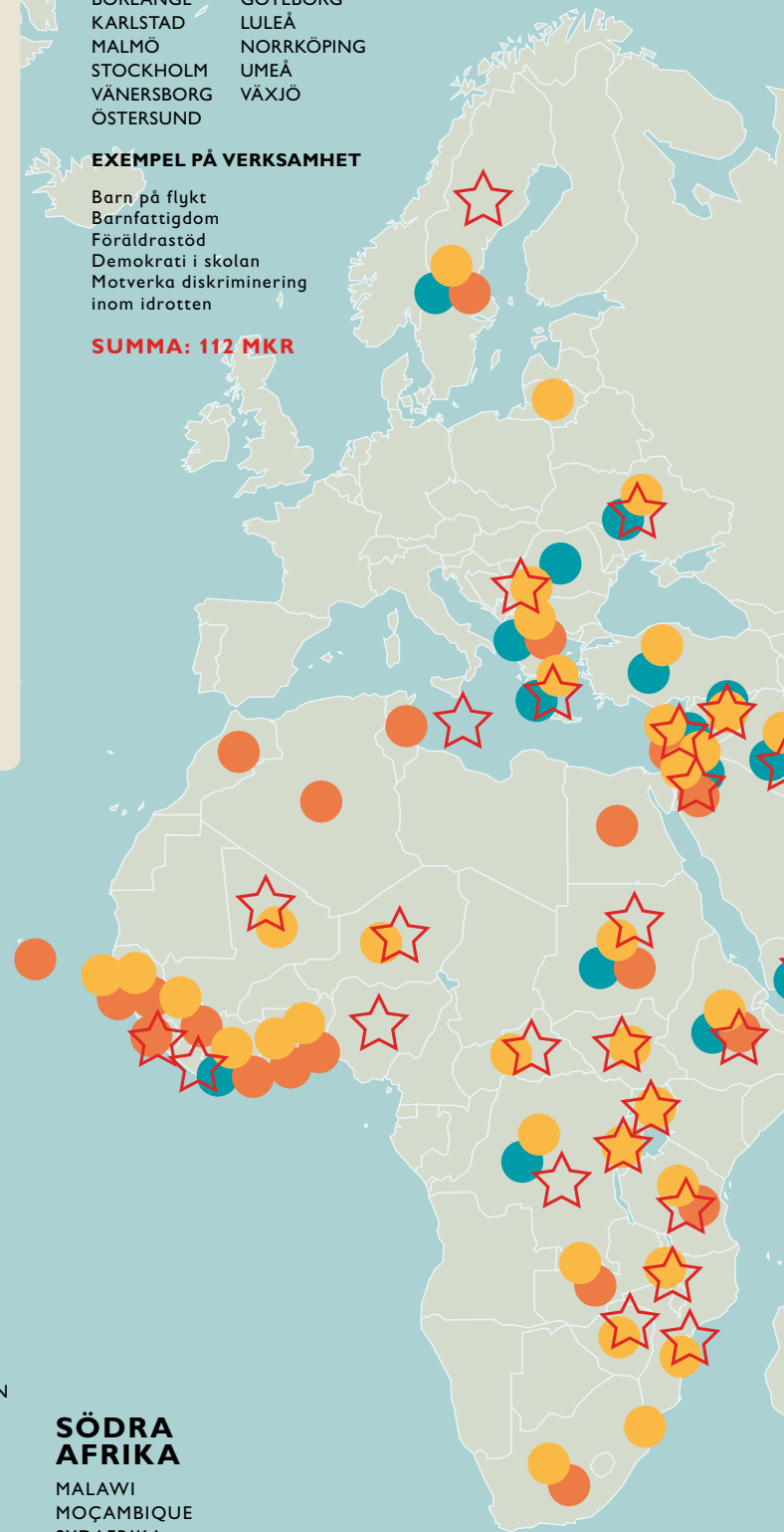
REGIONKONTOR

BORLÄNGE	GÖTEBORG
KARLSTAD	LULEÅ
MALMÖ	NORRKÖPING
STOCKHOLM	UMEÅ
VÄNERSBORG	VÄXJÖ
ÖSTERSUND	

EXEMPEL PÅ VERKSAMHET

Barn på flykt
Barnfattigdom
Föräldrastöd
Demokrati i skolan
Motverka diskriminering inom idrotten

SUMMA: 112 MKR

VÄSTRA OCH CENTRALA AFRIKA

CENTRALAFRIKANSKA REPUBLIKEN
DEM. REP. KONGO
ELFENBENSKUSTEN
GAMBIA
GHANA
GUINEA
GUINEA BISSAU
KAP VERDE
MALI
NIGER
SENEGAL
TOGO
UGANDA

EXEMPEL PÅ VERKSAMHET

Stärkande av civila samhället och barnledda organisationer.
Humanitärt stöd i länder drabbade av konflikt och med barn på flykt.
Stärkande av nationella och lokala system för bättre skydd av barn mot våld och utnyttjande.

SUMMA: 75 MKR

SÖDRA AFRIKA

MALAWI
MOÇAMBIQUE
SYDAFRIKA
SWAZILAND
ZAMBIA
ZIMBABWE

EXEMPEL PÅ VERKSAMHET

Stöd till säker migration för barn som som flyttar i regionen.

Stärkande av kapaciteten hos myndigheter så att resurser finns avsatta för barn och unga

Stöd för att barn och deras vårdnadshavare kan övervaka hur både tryckta och elektroniska medier rapporterar om barn och barnfrågor. Stöd för större barnrättsfokus bland journalister.

SUMMA: 52 MKR

REGION-ÖVERGRIPANDE PROGRAM

SUMMA: 197 MKR

LATINAMERIKA

ARGENTINA
BRASILIEN
COSTA RICA
EL SALVADOR
HAITI
PARAGUAY
PERU
VENEZUELA

EXEMPEL PÅ VERKSAMHET

Fortsatt arbete för att stärka arbetet mot aga.

Påverkansarbete för ländernas ratificering av tredje tilläggsprotokollet till Barnkonventionen – det som ger barn möjlighet att lämna in klagomål till FN:s barnrättskommitté.

SUMMA: 19 MKR

INTÄKTER

Medlemsavgifter	12
Gåvor	398
Bidrag	755
Nettoomsättning	3
Övriga intäkter	1

SUMMA INTÄKTER 1 169

Av programkostnaderna har ca **48%** gått till humanitärt arbete och katastrofarbete. Även detta arbete bedrivs till stor del inom de prioriterade verksamhetsområdena.

Samtliga summor i mkr.

KOSTNADER Per område

Barnets rätt till trygghet och skydd	303
Barnets rätt till utbildning	86
Barnets rätt till god samhällsstyrning	110
Hälsa, hiv/aids, nutrition, levnadsvillkor	82
Katastrofarbete; insatser och koordinering	65
Tvärtematiskt	100
Programstödjande: Katastrofarbete, ledning och koordinering; utland lokalt/regionalt	239
SUMMA PROGRAMVERKSAMHET	985

(Samma som summan av kostnaderna i regionerna i kartan)

Fördelade kostnader	43
Medlemskostnader	24
Insamlingskostnader	76
Administration	46

SUMMA KOSTNADER 1 174

SÖDRA OCH CENTRALA ASIEN

AFGHANISTAN
BANGLADESH
INDIEN
NEPAL
PAKISTAN

EXEMPEL PÅ VERKSAMHET

Försörjningsstöd till familjer som drabbats av en jordbävning.

Påverkansarbete för att ändra lagar och attityder så att barn inte utsätts för våld.

Arbete för att minska risken att barn involveras i väpnade konflikter.

SUMMA: 53 MKR

MELLAN-ÖSTERN

ALGERIET
EGYPTEN
IRAK
JEMEN
LIBANON
MAROCKO
PALESTINA (OPT)
SYRIEN
TUNISIEN
TURKIET

EXEMPEL PÅ VERKSAMHET

Katastrofinsatserna fokuserar på att stärka lokala organisationers involvering och kapacitet.

Barnrättsanalyser för barns rätt till trygghet och skydd och för att stärka god samhällsstyrning för barn.

Arbete för och med tonåringar som suttit fängslade för att stärka deras rättigheter och stödja deras återintegrering.

SUMMA: 127 MKR

SYDÖSTRA ASIEN OCH STILLA HAVET

FIJI
FILIPPINERNA
INDONESIEN
KAMBODJA
KINA
MONGOLIET
MYANMAR
NORDKOREA
THAILAND
VIETNAM

EXEMPEL PÅ VERKSAMHET

Påverkansarbete för att myndigheter ska ta hänsyn till barns särskilda behov vid naturkatastrofer.

Stärkande av lokala organisationers arbete för barns rättigheter.

Utbildning av lärare i hur man arbetar med barn med funktionsnedsättning för att främja alla barns rätt att gå i skola.

SUMMA: 66 MKR

ÖSTRA AFRIKA

ETIOPIEN
RWANDA
SOMALIA
SYDSUDAN
SUDAN
TANZANIA

EXEMPEL PÅ VERKSAMHET

Stöd för att ta fram en regional policy för barns rättigheter.

Katastrofinsatser för barns rätt till trygghet, skydd och utbildning i länder som drabbats av torka, stridigheter och flyktingströmmar.

Utbildning och påverkan av regionala insatsstyrkor och lärosäten för militärer och fredsbevarande styrkor för att säkerställa en förståelse för barns rättigheter.

SUMMA: 195 MKR

EURASIEN

GREKLAND
KOSOVO
LITAUEN
MOLDAVIEN
RUMÄNIEN
SERBIEN
UKRAINA

EXEMPEL PÅ VERKSAMHET

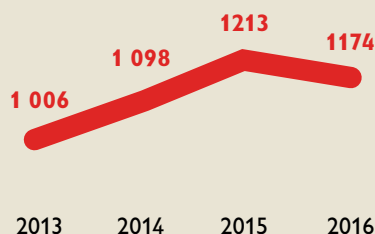
Främja alla barns rätt att gå i skola genom arbete för romska barn och barn med funktionsnedsättning.

Humanitära insatser för att hjälpa de som flyr över Medelhavet och de som drabbas av den väpnade konflikten i Ukraina.

SUMMA: 89 MKR

3. RESULTAT OCH STÄLLNING

Verksamhetskostnader (mkr)

Barnets rätt till utbildning: 86,5 (86,1) mkr.

Rädda Barnen bedriver påverkansarbete för att alla barns rätt till en god utbildning ska tillgodoses och för att stater ska satsa tillräckliga resurser på utbildning. Vi arbetar för att minska våld och övergrepp i skolmiljön, samt för att utbildning ska finnas tillgänglig för barn i krig och väpnade konflikter. I Europa ges också stöd till romska barns rätt till utbildning som ett led i arbete mot diskriminering av barn i särskilt utsatta situationer. Rädda Barnen arbetar för att alla barn i Sverige – särskilt barnen i de mest utsatta situationerna – ska få sin rätt till utbildning tillgodosedd.

Vi mäter effekter genom att se i vilken mån kommunerna uppfyller Rädda Barnens skolkrav och om politiker och tjänstemän agerar utifrån våra påverkansmål. Vi följer upp hur pass väl länder följer rekommendationerna från FN:s barnrättskommitté inom utbildningsområdet.

Humanitära insatser

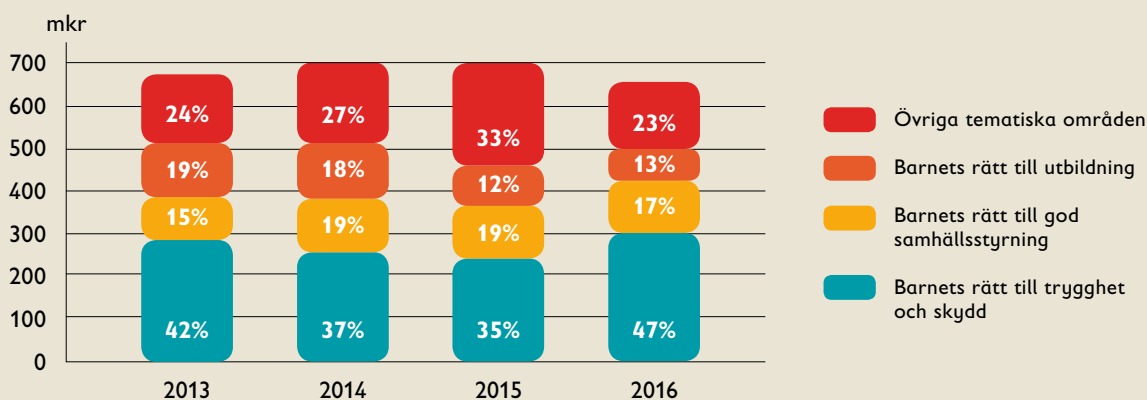
48 procent av de totala programkostnaderna har gått till humanitära insatser i 39 länder världen över. De största insatserna genomfördes i Etiopien, Grekland, Libanon och Sudan.

Rädda Barnen i Sverige bidrar också till Internationella Rädda Barnens centrala Seed-fond för katastrofinsatser (specifikt för kategori 3- och 4-katastrofer). Även i Sverige har Rädda Barnen bedrivit humanitärt arbete för barn på flykt.

När det gäller humanitära insatser stödjer vi även andra områden än de tre prioriterade. Vi anpassar vårt stöd efter en behovsanalys som genomförs i samband med en humanitär katastrof.

Rädda Barnens team med humanitära rådgivare (Surge-team) ledde

Programkostnader per verksamhetsområde

Kostnader fördelade på verksamhetsgren (mkr)	2013	2014	2015	2016
Ändamålskostnader; Program	876,3	965,9	1 076,4	1 028,2
Ändamålskostnader; Medlem	20,5	23,8	22,5	23,7
Insamlingskostnader	68,8	69,1	74,2	75,9
Administrationskostnader	40,8	38,8	40,0	46,3
Totala kostnader	1 006,3	1 097,6	1 213,1	1 174,1
Totala intäkter	1 032,0	1 100,5	1 269,3	1 177,0
Insamling & Administration/ Totala intäkter	11%	10%	9%	10%

* Totala intäkterna för 2013 har justerats i enlighet med nya redovisningsprinciper för att möjliggöra jämförelse 2014.

hjälpinsatsen för flyktingar i Medelhavet och bidrog till arbetet för barns rätt till trygghet och skydd i flyktingsituationer i bl a Etiopien, Grekland, Irak, Nigeria, Syrien och Sydsudan.

Ett viktigt bidrag var förbättrade system för kvalitetssäkring och uppföljning, till exempel att få återkoppling från barnen hur de upplever Rädda Barnens verksamhet.

Regional fördelning

Största kostnadsökningen regionalt:

- **Region Eurasien:** flyktingsituationen i Grekland (UNHCR).
- **Östafrika:** humanitärt arbete i den stora torkan i Etiopien, katastrofberedskap i Rwanda och Mocambique. Väst- och Centralafrika: satsningar för att motverka våld mot barn i Demokratiska Republiken Kongo.
- **Regionövergripande:** flyktingresponsen och annan humanitär beredskap. I Sverige har kostnaderna för arbetet med människor på flykt ökat från 11 till 40 mkr under 2016.

Kostnader: Barn på flykt

Ca 130 (100) mkr. Arbetet finansieras med bidrag från allmänheten, EU, FN, företag, Radiohjälpen och Sida. Rädda Barnen har arbetat med barn på flykt bland annat i Grekland, Irak, Jemen, Libanon, Serbien, Syrien och Ukraina.

40,3 (11,3) mkr har använts för arbetet i Sverige med barn på flykt. Här under följer några exempel på denna verksamhet.

Internationellt:

- Barnvänliga platser: en säker plats för barnen där de kan leka, få undervisning och psykosocialt stöd. Arbetet med barnvänliga platser har utvecklats och inbegriper nu mobila enheter och har anpassats för att där det är aktuellt också ge stöd till tonåringar.
- Spårning och återföreningar av barn och föräldrar som separerats.
- Mamma/barnplatser där gravida kvinnor och ammande mödrar kan få information och stöd. Utbildning för barn.
- Utdelning av mat och vatten.
- Förberedelser inför vintern, varma filter och kläder.

Sverige:

- Barnvänliga platser runt om i landet på asylboenden för barnfamiljer.
- Mobila team har anordnat aktiviteter för både ensamkommande barn och barn i familj. Språkträning, fritids- sport- och kulturaktiviteter.
- I samarbete med IKEA har ryggsäckar med åldersanpassat material delats ut till nyanlända barn. Stödlinjen för nyanlända barn tog emot ca 1 500 samtal.
- Över 8 000 personer har utbildats i Traumamedveten omsorg för att vara rustade att möta barn som kan ha varit utsatta för traumatiska händelser.

Insamlings- och administrationskostnader

Insamlingskostnader: 75,9 (74,2) mkr. Administrationskostnader: 46,3 (40,0) mkr.

Dessa båda kostnader utgör tillsammans 10% (9%) av de totala intäkterna. Då ambitionen är att verksamheten kommer att öka avsevärt under de kommande åren stiger främst insamlingskostnaderna som en effekt av detta. Det bedöms därför att de båda kostnaderna tillsammans kommer att utgöra upp emot 10-12% av de totala intäkterna inom kommande år. Rädda Barnens ambition är att dessa kostnader ska hållas på en rimlig nivå i relation till hur mycket pengar som läggs på ändamålet. Kostnaderna ska säkerställa att vi kan leva upp till interna och externa regler, riktlinjer och krav på en god intern kontroll och rapportering och ska ställas i relation till det värde de skapar för Rädda Barnens ändamål.

3.3 Resultat

4,9 (6,8) mkr⁹.

Minskningen av årets resultat beror på minskade intäkter från företagssamarbeten samt minskade offentliga bidrag.

Reservering av ändamålsbestämda medel

53,4 (70,7) mkr.

Detta avser bland annat gåvor, främst testamenterade gåvor, som ännu inte har använts till verksamhet, 18,5 (29,1) mkr. I reserveringen ingår även fria avsättningar enligt styrelsebeslut, 33,0 (40,6) mkr, inklusive 5 mkr av de kampanjintäkter som vi har fått in under 2016 för fortsatt arbete för barn på flykt under 2017. 5 mkr avsattes till fritt eget kapital (dvs Rädda Barnenfonden). 15 mkr avsattes för strategiska satsningar.

Utnyttjandet av ändamålsbestämda medel från tidigare år

55,5 (21,4) mkr.

Detta består främst av tidigare års insamlade medel från Katastroffonden samt Barn på flykt-kampanjen.

Fritt eget kapital

285,4 (275,5) mkr.

Rädda Barnens ambition är att arbeta mot att eget kapital ska motsvara minst ett års verksamhetskostnader i enlighet med FRIIs riktlinjer.

3.4 Avkastningsresultat långsiktiga kapitalförvaltningen

Marknadsvärdet av det långsiktigt förvaltade kapitalet per utgången av 2016: 363,5 (334,4) mkr varav 5,2 mkr i likvida medel.

Målsättningen är att den långsiktiga portföljen ska uppfylla en avkastningsförväntan om 3 procent realt per år över en rullande femårsperiod för samtliga tillgångsslag¹⁰.

Kapitalförvaltningen ska i huvudsak ske genom extern förvaltning och aktieportföljen ska till största delen förvaltas indexnära. Det förvaltade kapitalet placeras inom en av tre tillgångsslag, aktier, räntor eller alternativa investeringar.

Utvecklingen av den långsiktiga kapitalförvaltningen har varit relativt god under 2016 med en totalavkastning om 5,2 procent.

Sett i relation till de ingående tillgångsslagens jämförelseindex har portföljen visat en något svagare avkastning än index men sett i relation till avkastningsförväntan om 3 procent realt har portföljen presterat väl. Detta beror huvudsakligen på aktieplaceringar som uppvisat en totalavkastning om 7,5 procent dels till följd av god global differentiering av portföljen och dels till följd av inhemsk och globalt stigande aktiemarknader.

Ränteplaceringar har gett en totalavkastning om 3,0 procent motsvarande förväntningarna vilket ska ses som mycket god i relation till den negativa reporänta som gällt under året.

De alternativa placeringarna har gett en totalavkastning om dryga 2,0

⁹ Efter fördelning av årets resultat.

¹⁰ Enligt Rädda Barnens kapitalförvaltningspolicy.

procent vilket är något under både förväntad avkastning samt jämförelseindex.

Kapitalutskottet har under året minskat innehaven inom räntemandatet till fördel för ett ökat aktieinnehav samt nya investeringar inom det alternativa mandatet.

Förändringen inom det alternativa mandatet genomförs först under kvartal 1, 2017. Detta blir synligt först i årsrapporten över 2017.

Förvaltningskostnaderna utgörs huvudsakligen av en fast procentuell avgift beroende av storleken på förvaltat kapital snarare än avkastningens storlek. Kostnaden har varit relativt stabil över de senaste åren. Den genomsnittliga totala förvaltningskostnaden för 2016 uppgick till 0,33 procent sett utifrån kapitalportföljens värde per utgången av 2016.

Storleken på den långsiktiga kapitalportföljen är 30,7 (26,6) procent av Rädda Barnens omsättning och 76,3 (71,6) procent av det egna kapitalet (marknadsvärde).

Utöver den långsiktigt placerade kapitalportföljen har Rädda Barnen, som ett led i att hantera likviditetsrisker och hålla en god betalningsberedskap, även en kortsiktig likviditetsförvaltning. Dessa medel består huvudsakligen av bankmedel.

3.5 Förvaltade stiftelser

Sex stiftelser förvaltades under året av Rädda Barnen vars bundna stiftelsekapital vid årets slut uppgick till 25,0 mkr i bokfört värde. Marknadsvärdet tillsammans med likvida medel uppgick till 39,1 mkr.

Rädda Barnens nya verksamhetsinriktning

En ny verksamhetsinriktning för Rädda Barnen fastställdes vid riksmötet i Karlstad. Verksamhetsinriktningen gäller för åtta år framåt, från 2017 till 2024, till skillnad från den tidigare perioden på fyra år.

Den nya inriktningen bygger på den gemensamma ambition som vi tillsammans med hela den globala Rädda Barnen-rörelsen formulerat och beslutat: Ambition 2030.

Den säger att vi inom Rädda Barnen globalt och gemensamt ska åstadkomma tre historiska genombrott för barn och barnets rättigheter:

- Inget barn dör före sin femårsdag av orsaker som går att hindra.
- Alla barn får grundläggande utbildning av god kvalitet.
- Våld mot barn tolereras inte längre.

Vi ska i synnerhet arbeta för de barn som lever i de mest marginaliserade och utsatta situationerna.

Verksamhetsinriktningen för Rädda Barnen anger hur vi bäst bidrar till den globala ambitionen genom vårt arbete i Sverige och vårt bidrag till den globala organisationen. Fokus i Rädda Barnens arbete är att skapa förutsättningar för att:

- Barn i migration ska få sina rättigheter tillgodosedda.
- Våld mot barn ska minska.
- God samhällsstyrning för barnets rättigheter ska stärkas.
- Vi ska utföra verksamhet med och för barn med hög kvalitet.
- Vi ska inspirera och engagera många aktörer.

Lise Bergh blev ny ordförande

Riksmötet i september valde ny ordförande för Rädda Barnen. Lise Bergh efterträder Inger Ashing som slutat efter åtta år i ordförandeuppdraget. Lise Bergh har tidigare varit generalsekreterare för svenska sektionen av Amnesty International samt statssekreterare, senast i justitiedepartementet.

Globalt partnerskap för att stoppa våld mot barn

Att stoppa allt våld mot barn är en av de viktigaste prioriteringarna. För att lyckas med detta måste vi samarbeta med andra. Under året etablerades ett globalt partnerskap för att stoppa våld mot barn. Det är en kraftsamling för att uppnå FN:s globala hållbarhetsmål nummer 16.2, som handlar om just våld mot barn. Rädda Barnen har, inte minst genom vår generalsekreterare Elisabeth Dahlin, varit tidigt med i diskussionerna för att skapa engagemang och förutsättningar för arbetet. Personal från Rädda Barnen har lånats ut till UNICEF inför lanseringen av partnerskapet och generalsekreterare Elisabeth Dahlin sitter i den globala styrelsen för partnerskapet.

Rädda Barnens nya strategi för 2017–2021

Med utgångspunkt i den verksamhetsinriktning som riksmötet tog beslut om antog Rädda Barnens styrelse en ny strategisk plan för perioden 2017–2021. För att ta fram en ny strategi har omfattande trend- och omvärldsanalyser gjorts, både inför den globala Rädda Barnen-rörelsens strategi Ambition 2030 och inför Rädda Barnens verksamhetsinriktning 2017–2024.

Slutsatsen av omvärldsanalysen är att Rädda Barnen måste göra fem strategiska förflyttningar de närmaste fem åren, för att lyckas med de förändringar vi vill åstadkomma för barn och barnets rättigheter:

God samhällsstyrning handlar om att verka för att det på alla olika nivåer i samhället tas bra beslut för barn.

- 1 Tillsammans som ett Rädda Barnen,
 - 2 närmare barns verklighet och genom
 - 3 beprövad kunskap skapar vi
 - 4 större synbara förbättringar i barns liv.
- Vi gör det för och tillsammans med barn och i aktivt partnerskap med andra. 5

Strategisk plan 2017–2021 är inte bara en strategi för internationell verksamhet som operativt genomförs av andra delar av den globala Rädda Barnen-rörelsen, utan också en landstrategi för Sverige.

Den internationella verksamheten och verksamheten i Sverige förutsätter och förstärker varandra och styrs av en gemensam strategisk plan.

Strategiperioden 2017–2021 delas in i två faser. De två första åren lägger vi grunden för förändring och tillväxt, år 3-5 börjar vi skörda frukterna av detta och kan då öka programverksamheten.

Genom denna uppdelning, inklusive en halvtidsöversyn 2019, synkroniserar också vårt arbete med den nuvarande (2016–2018) och den kommande (2019–2021) strategiperioden för den globala verksamheten.

Förändringar i kansliorganisationen

Kansliorganisationen har i olika steg förändrats under 2016. Internationella programmet har omorganiserats för att öka kvalitén och stärka programarbetet i fält. Till exempel ska tematiskt integrerade program skapas där både humanitära insatser och långsiktigt utvecklingsarbete ingår.

Rädda Barnen i Sverige är fortfarande juridiskt ansvarig för landkontoret i Sudan. Hanteringen av verksamheten har dock under året till stor del överlämnats till Internationella Rädda Barnen som har tecknat ett avtal om hanteringen med medlemsorganisationerna, inklusive Sverige, för att säkra verksamheten. Från och med mars 2016 sker den operativa förvaltningen genom Internationella Rädda Barnen.

Inom Sverige-programmet har förändringar påbörjats för att kunna öka stödet från kansliorganisationen till medlemsrörelsen när det gäller att genomföra verksamheter för de barn som är mest marginaliserade och lever i störst utsatthet.

För distrikt och lokalföreningar blir förändringen tydligast genom att stödet från kansliet minskar eller helt försvinner när det gäller verksamheter som inte prioriterats i verksamhetsinriktningen men samtidigt ökar för områden som ”barn på flykt och i migration”.

Generellt stöd från verksamhetsutvecklare minskar något men stöd för att bedriva verksamhet ökar.

Under året har avdelningen för finansiering och partnerskap bildats, där ansvaret för intäkter från institutionella givare, företag och stiftelser samlats med syfte att utveckla arbetet.

Verksamheten Child Right and Business inordnades i bolaget Rädda Barnen Service AB, eftersom detta arbete ska utvecklas. Bolaget antog under året en ny bolagsordning samt utsåg en ny, global styrelse bestående av både externa och interna ledamöter.

Under hösten 2016 genomfördes ytterligare omställningar och rationaliseringar som trädde i kraft från och med 1 januari 2017 för att ge förutsättningar för den nya strategiska planen. En rationalisering på 35 tjänster gjordes, samtidigt som 7 nya tjänster inrättades. Detta ger handlingsutrymme

för satsningar på utveckling av direktstödande verksamhet och samverkansmodeller kring idéburen välfärd i Sverige och på ökad insamling och tillväxt i partnerskap med både institutionella givare och företag.

Trygg verksamhet för barn

Rädda Barnens arbete med att skapa en trygg och säker organisation för barn intensifierades under 2016. Ett projekt startades under hösten för att försäkra sig om att Child Safeguarding tillämpas i medlemsrörelsen. En projektledare anställdes på heltid och projektgruppen har arbetat aktivt med att stödja distrikt och lokalföreningar att ta fram rutiner, utbildnings- och kommunikationsmaterial, rapporteringssystem och med att uppdatera policyn så att den blir mer lättillgänglig. Arbetet fortsätter under 2017.

Nytt globalt ansvar

Rädda Barnen i Sverige har under året fått ansvaret för att leda det globala arbetet för Child Rights and Business inom den globala Rädda Barnen-rörelsen. Internationella Rädda Barnen antog samtidigt en treårig global expansionsstrategi för verksamheten.

Kampanjer och opinionsbildning

I den opinionsbildande kampanjen "Orädd" engagerade Rädda Barnen genom digitala kanaler hundratals människor för barn som flyr och deras rättigheter. Med ett strategiskt och för organisationen nytt arbetssätt, sattes genom digital mobilisering press på politiker att agera för barnens rättigheter.

Årets julkampanj var framgångsrik och överträffade till och med det goda resultatet 2015 då uppmärksamheten kring flyktingkrisen ökade gävoljan.

Utmärkelser

Rädda Barnen fick ett hedersomnämmande för sin årsrapport över år 2015 vid PwC:s utnämning av årets redovisning hösten 2016. En av Rädda Barnens framgångsfaktorer är att ha en stark position och visa konkret hur arbetet för barns rättigheter leder till bättre livsvillkor för barn. I motiveringen till hedersomnämmande poängteras just vårt arbete med effektrapport och en integrerad rapportering.

FORTSATT RÅDER extrem fattigdom i många låginkomstländer, framför allt i länder med krig och konflikter och i länder som drabbats av den globala uppvärmningens allt allvarligare konsekvenser. Miljontal människor tvingas på flykt med stora konsekvenser för barn och deras utsatthet.

Torkan på Afrikas horn förvärrades under hösten och vintern 2016, vilket resulterade i uteblivna skördar, mat- och vattenbrist. Rädda Barnen varnade för katastrofala följder om inte tillräckliga åtgärder sattes in i ett tidigt skede. Trots våra och andra organisationers varningar och uppmaningar till det internationella samfundet gjordes inte tillräckliga förebyggande insatser under 2016, och behoven är nu enorma.

Kriget i Jemen fortsätter i skuggan av andra kriser där svältande barn drabbas hårt. Syrienkriget har gått in på sitt sjunde år. Rädda Barnen fortsätter sitt arbete för barn och föräldrar och har tillsammans med aktörer i Syrien kunnat planera och genomföra insatser där vi stärker organisationers kapacitet att arbeta för barns rätt till trygghet och skydd även i situationer av extrem utsatthet.

Världens fattigdomskarta förändras. Även länder som gått från låginkomst till medelinkomstland, uppvisar ofta stora fickor av hög fattigdom, ökad ojämlikhet och nya former av socioekonomiskt utanförskap. Hälsa, arbetsmöjligheter och försörjning påverkas.

Detta gäller också i höginkomstländer som Sverige. Offentliga institutioner ger upp och minskar sin närvaro i hela stadsdelar. Förtroendet för offentlig service minskar kraftigt bland särskilt utsatta grupper. Sverige hamnar långt efter de mest jämlika länderna och ligger på 23:e plats, bland 35 länder, i statistik från Unicef. Klyftorna mellan barn i de mest utsatta situationerna och genomsnittet är större än till exempel i USA, Rumänien och Spanien. Rollfördelningen mellan offentliga, privata och idéburna sektorer förändras. Offentliga aktörer i Sverige förväntar sig allt mer att organisationer som Rädda Barnen inte bara ska peka på missförhållanden, utan också agera för att åtgärda dem.

EUs migrationspolitik skärptes under 2016, med syfte att både hindra människor från att ta sig till Europa och att återföra människor till länder där de utsatts för krig, förföljelse och övergrepp. Asylrätten och skyddet för människor som flyr har försvagats. Och med politiska framgångar för nationalistiska, främlingsfientliga och isolationistiska krafter på olika håll i världen under 2016 utmanas även mänskliga fri- och rättigheter i ett bredare perspektiv.

Civilsamhällets möjlighet att verka har i många länder fortsatt att beskäras under 2016, både i långsiktigt utvecklingsarbete och i humanitära insatser. Tidigare självklara rättigheter, som skydd av civilbefolkning och respekt för sjukhus, ignoreras allt mer och humanitära hjälporganisationers medarbetare blir måltavlor i stridigheter.

I Sverige har införandet av tillfälliga uppehållstillstånd försvårat familjeåterförening, ökat oron och den psykiska ohälsan för barn som kommer hit. De barn och ungdomar som ringer till Rädda Barnens stödlinje uttrycker stor oro för risken att sändas tillbaka. Både ensamkommande barn och familjer har flyttats runt i landet vilket har skapat stor otrygghet hos barn som inte får möjlighet att anknyta till nya platser och sammanhang. Direktstödet till barn på flykt har präglat verksamheten i Sverige under året och kommer med stor sannolikhet att fortsätta att göra det framöver.

Vi förväntas inte bara peka på missförhållanden, utan också agera för att åtgärda dem.

Vi måste veta vad som fungerar bra och förstärka och utveckla dessa metoder.

MED EN NY verksamhetsinriktning och strategisk plan (se kap 4) tar Rädda Barnen ut kursen mot ett antal större förändringar och satsningar under kommande år som är nödvändiga för att åstadkomma de förändringar vi vill se för barn och barns rättigheter, i Sverige och globalt.

Vi ska:

- Uppnå resultat och säkra rättigheterna för de barn som lever i störst marginalisering, fattigdom och utsatthet.
- Öka de direkta insatserna för att åstadkomma konkret förändring för barn i de mest utsatta miljöerna, i konflikt- och humanitära situationer och även för barn som lever i störst utsatthet i Sverige.
- Hämta kunskap från direkta insatser. Dels för att förstå vilka insatser och metoder som leder till hållbara resultat för barn, och dels för att kunna driva ett framgångsrikt och tydligt påverkansarbete gentemot makthavare och beslutsfattare.
- Stärka arbetet och utveckla insatserna för barn i migration.
- Förbättra metoderna för att bygga motståndskraft och återhämtningsförmåga i lokalsamhällen som drabbas av den globala uppvärmningens konsekvenser.
- Bli mer flexibla och beredda att kunna agera effektivt och kraftfullt i kriser och snabbt föränderliga situationer.
- Förbättra vår förmåga att identifiera och lösa problem tillsammans med andra aktörer och tillsammans med barn.
- Bygga jämbördiga samarbeten med aktörer som kan påverka barns livssituation och rättigheter: företag, civila samhället, akademiska institutioner och offentliga institutioner.
- Möta företagets efterfrågan i hållbarhetsarbetet för att utnyttja den kraft och det inflytande som företag kan ha i påverkan på barns livsvillkor.
- Bygga samverkansmodeller tillsammans med andra för att samla hela samhällets insatser för att förbättra barns situation i socioekonomiskt utsatta områden i Sverige.
- Utveckla och driva idéburen välfärd i Sverige tillsammans med andra för att säkra barns rättigheter.
- Öka möjligheterna till engagemang och delaktighet i vår verksamhet samt öka mångfalden i alla delar av organisationen.
- Vidareutveckla våra metoder för barns deltagande, inflytande och aktörskap.

Våra insatser ska bygga på systematiskt dokumenterad och beprövad kunskap och vara grundade i etablerad forskning. Vi måste veta vad som fungerar bra och förstärka och utveckla dessa metoder.

För att lyckas med allt detta behöver vi växa finansiellt. Det är inget självändamål utan ett uttryck för att vi tror på att vi kan åstadkomma mycket, och att Rädda Barnen är en relevant framtidsaktör. Vi tror att Rädda Barnen har möjlighet att fördubbla sin omsättning av medel till verksamhet till mellan 2 och 2,5 miljarder kronor år 2021.

Resultaträkning		2016	2015
Belopp i tkr			
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter	Not 3	11 882	12 003
Gåvor	Not 4	398 322	436 283
Bidrag	Not 4	755 133	807 296
Nettoomsättning		2 657	1 076
Övriga intäkter		824	664
Summa verksamhetsintäkter		1 168 818	1 257 322
Verksamhetskostnader			
Ändamålskostnader			
Programkostnader		-1 028 284	-1 076 428
Medlemskostnader		-23 710	-22 485
		-1 051 994	-1 098 913
Insamlings- och administrationskostnader			
Insamlingskostnader	Not 5,6	-75 881	-74 232
Administrationskostnader	Not 5,6	-46 293	-39 998
		-122 174	-114 230
Summa verksamhetskostnader		-1 174 168	-1 213 143
Verksamhetsresultat		-5 350	44 179
Resultat från finansiella investeringar	Not 7	8 147	12 025
Årets resultat		2 797	56 204
Fördelning av årets resultat			
Årets resultat enligt resultaträkningen		2 797	56 204
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år		55 478	21 351
Reservering av ändamålsbestämda medel som inte utnyttjats under året samt fria avsättningar enligt styrelsebeslut		-53 401	-70 714
Kvarstående belopp för året/förändring balanserat kapital		4 874	6 841

Balansräkning		2016-12-31	2015-12-31
Belopp i tkr			
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Dataprogramvara	Not 8	590	745
		590	745
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier och installationer	Not 9	798	759
		798	759
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Aktier i Rädda Barnens Serviceaktiebolag	Not 10	908	908
Andra långfristiga värdepappersinnehav	Not 11	294 941	279 729
Andra långfristiga fordringar	Not 12	23 653	20 313
		319 502	300 950
Summa anläggningstillgångar		320 890	302 454
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		4 797	3 448
Fordringar hos Rädda Barnens Serviceaktiebolag		114	0
Övriga fordringar	Not 13	162 173	98 216
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 14	84 532	76 013
		251 616	177 677
Fastigheter mm avsedda för försäljning		1 307	878
Kortfristiga placeringar	Not 15	1 549	420
Kassa och bank		234 873	393 802
Summa omsättningstillgångar		489 345	572 777
SUMMA TILLGÅNGAR		810 235	875 231

Balansräkning Fortsättning		2016-12-31	2015-12-31
Belopp i tkr			
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Förvaltade fonder		15 734	13 803
Rädda Barnen-fonden		125 000	120 000
Värderegleringsfond		25 000	25 000
Ändamålsbestämt kapital		143 744	152 752
Balanserat kapital		160 397	155 523
		469 875	467 078
<i>Avsättningar</i>			
	Not 16		
Avsättningar till personal i utlandet		4 738	4 729
		4 738	4 729
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		24 780	32 283
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	Not 17	264 653	325 497
Skuld till Rädda Barnens Serviceaktiebolag		0	46
Övriga skulder		14 779	14 909
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 18	31 410	30 689
		335 622	403 424
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		810 235	875 231

Förändring av eget kapital

Belopp i tkr

EGET KAPITAL

	Förvaltade fonder	RB-fonden	Värde-reglerings-fond	Ändamåls-bestämt kapital	Balanserat kapital	Totalt eget kapital
Ingående balans 2016-01-01	13 803	120 000	25 000	152 752	155 523	467 078
Ändamålsbestämt av givaren	1 931	-	-	18 478	-	20 409
Ändamålsbestämt av styrelsen	-	5 000	-	27 992	-	32 992
Utnyttjande	-	-	-	-55 478	-	-55 478
Kvarstående belopp	-	-	-	-	4 874	4 874
Utgående balans 2016-12-31	15 734	125 000	25 000	143 744	160 397	469 875

Specifikation av Ändamålsbestämt kapital	Ingående balans 2016-01-01	Utnyttjande av tidigare års reservering/ avsättning	Årets reservering/ avsättning	Utgående balans 2016-12-31
<i>Ändamålsbestämt av givaren</i>				
Tematiskt	70 968	-34 643	6 084	42 409
Region och land	7 379	-4 302	10 125	13 202
Särskilda projekt	12 566	-6 115	2 269	8 720
Summa ändamålsbestämt av givaren	90 913	-45 060	18 478	64 331
<i>Ändamålsbestämt av styrelsen</i>				
Kostnader avveckling egna utlandskontor	13 109	-4 109	0	9 000
Barn på flykt	20 000	-5 581	5 000	19 419
Strategiska satsningar	0	0	15 000	15 000
Valutavärderingsreserv	26 100	0	3 992	30 092
Övrigt	2 630	-728	4 000	5 902
Summa ändamålsbestämt av styrelsen	61 839	-10 418	27 992	79 413
Summa ändamålsbestämt kapital	152 752	-55 478	46 470	143 744

Kassaflödesanalys	2016	2015
Belopp i tkr		
Den löpande verksamheten		
Inbetalningar från givare och medlemmar m m	1 031 793	1 192 119
Utbetalningar till samarbetspartner, anställda och leverantörer m m	-1 178 337	-1 273 277
Kassaflöde från den löpande verksamheten före betalda räntor och inkomstskatter	-146 544	-81 158
Erhållen ränta	3 284	3 882
Erhållna utdelningar	3 610	4 106
Erlagd ränta	-20	-11
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-139 670	-73 181
Investeringsverksamheten		
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-588	0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-515	-417
Placeringar i finansiella anläggningstillgångar	-60 297	-49 879
Avyttringar av finansiella anläggningstillgångar	43 316	160 111
Minskning kortfristiga finansiella placeringar	-5 199	-467
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-23 283	109 348
Finansieringsverksamheten		
Minskning långfristig skuld	-46	-54
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-46	-54
Årets kassaflöde	-162 999	36 113
Likvida medel vid årets början	393 802	356 945
Kursdifferenser i likvida medel	4 070	744
Likvida medel vid årets slut	234 873	393 802

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Rädda Barnens redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med Årsredovisningslagen, Bokföringsnämndens allmänna råd 2012:1 (K3) och FRILs Styrande riktlinjer för årsredovisning. Principerna är oförändrade jämfört med föregående år.

VERKSAMHETSINTÄKTER

Intäkter värderas, om inget särskilt anges nedan, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i Rädda Barnen. Medlemsavgifter redovisas vid inbetalning och intäktsredovisas över den tidsperiod de avser.

Gåvor

En transaktion där Rädda Barnen tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållt bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att Rädda Barnen uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållt bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva.

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. De värderas som huvudregel till verkligt värde.

Gåvor i form av utrustning och förnödenheter som skänks vidare redovisas inte som intäkt men redovisas i Not 4.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. De värderas till det verkliga värdet som Rädda Barnen fått eller kommer att få.

Nettoomsättning

Nettoomsättning avser försäljning av varor och tjänster. Intäkterna redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Övriga intäkter

Övriga intäkter avser främst hyresintäkter. De intäktsredovisas över den tidsperiod de avser.

VERKSAMHETSKOSTNADER

Rädda Barnens verksamhetskostnader redovisas enligt FRILs riktlinjer som ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader. Ändamålskostnader delas upp i program- och medlemskostnader. Kostnaderna för de olika verksamheterna består förutom av direkta kostnader även av gemensamma kostnader för styrelse och ledning, kommunikation samt HR, ekonomi, IT, intern service samt kundtjänst. Gemensamma kostnader fördelas enligt en fördelningsnyckel och läggs samman med de direkta kostnaderna för ändamål-, insamlings- och administrationskostnaderna.

Ändamålskostnader

Med ändamålskostnader avses de kostnader som Rädda Barnen har för att genomföra uppdraget enligt stadgarna. Uppdelning görs mellan kostnader för programverksamhet i Sverige och utomlands samt medlemsverksamhet. Arbetet med opinionsbildning tillhör programverksamheten.

Insamlingskostnader

Insamlingskostnader avser de kostnader som uppkommer för att generera gåvor från privatpersoner och företag i form av insamlingsmateriel, tryckkostnader, annonser samt personalkostnad för dem som arbetar med dessa insamlingsaktiviteter.

Administrationskostnader

Administrationskostnader är de kostnader som behövs för att administrera Rädda Barnen såsom kostnader för styrelsemöten, delar av revision, hyra, administrativa system och personalkostnader.

TILLGÅNGAR, SKULDER OCH AVSÄTTNINGAR

Tillgångar, skulder och avsättningar värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan. Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs.

Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Följande avskrivningstider tillämpas: Dataprogramvara och systemutvecklingskostnad: 3 år; Datainventarier: 3 år; Övriga inventarier: 5 år.

Finansiella tillgångar

De värdepapper som ingår i Rädda Barnens långsiktiga kapitalförvaltning klassificeras som anläggningstillgång medan de som utgör del av den kortfristiga förvaltningen klassificeras som omsättningstillgång. Nedskrivning av anläggningstillgång görs om marknadsvärdet för hela portföljen understiger anskaffningsvärdet och nedgången bedöms som varaktig. Värdepapper som klassificeras som omsättningstillgång värderas till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärde per balansdagen.

Donerade tillgångar

Fastigheter och bostadsrätter som donerats till Rädda Barnen värderas till ett marknadsvärde beräknat vid tidpunkten då Rädda Barnen erhåller gåvan. De redovisas som omsättningstillgångar då avsikten är att dessa ska avyttras så snart som möjligt. Värdepapper redovisas som kortfristiga placeringar. Noterade värdepapper tas upp till marknadsnoteringen vid tidpunkten då de registreras på Rädda Barnen.

Avsättningar till personal i utlandet

För lokalanställd personal avsätter Rädda Barnen medel för pensioner eller liknande samt avgångsvederlag, i enlighet med upprättade villkor och landets lagstiftning.

Skuld för erhållna ej utbetalda bidrag

I de fall Rädda Barnen erhållit bidrag men ännu inte uppfyllt villkoren redovisas dessa som en skuld.

EGET KAPITAL

Eget kapital avser de medel som tillställts Rädda Barnen för uppfyllande av dess syften och som på balansdagen inte utbetalats. Medel som av givaren bundits som beständiga donationsfonder eller till särskilda ändamål redovisas separat. I posten Ändamålsbestämt kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamålsbestämda medel. Se även eget kapital-rapporten. De ändamålsbestämda medlen utnyttjas normalt under påföljande verksamhetsår. RB-fonden och värde-regleringsfonden är av styrelsen avsatt grundkapital respektive buffert för värdetförändringar på placeringstillgångar. Balanserat kapital är medel som tillställts Rädda Barnen utan restriktion. Årets resultat enligt Resultaträkningen avser skillnaden mellan kostnader och intäktsförda medel. Förändringen av balanserat kapital avser belopp efter utnyttjande eller reservation från/till andra delar av eget kapital.

Eventualförpliktelser

Rädda Barnen lämnar upplysning om en eventualförpliktelse när Rädda Barnen har en möjlig förpliktelse som till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast kommer att bekräftas av en eller flera osäkra framtida händelser, som inte helt ligger inom Rädda Barnens kontroll, inträffar eller uteblir, eller om Rädda Barnen har en befintlig förpliktelse till följd av inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

KASSAFLÖDESANALYS

Kassaflödesanalysen har upprättats enligt direkt metod.

REGIONKONTOR I UTLANDET

Rädda Barnen har juridiskt ansvar för ett utlandskontor. Det kontoret ansvarar för egen ekonomisk redovisning enligt direktiv från huvudkontoret i Stockholm. Konsolidering sker löpande i riksförbundets redovisning.

RIKSFÖRBUNDET OCH DISTRIKTS- OCH LOKALFÖRENINGAR

Distriktsförbund och lokalföreningar har egna redovisningar som ej konsolideras i riksförbundets redovisning då inget moder/dotterbolagsförhållande finns.

KONCERNREDOVISNING

Rädda Barnen äger 100 % av aktierna i Rädda Barnens Serviceaktiebolag. Bolagets omsättning (inkl dotterbolag) uppgår till 7,8 mkr (11,0 mkr), att jämföra med Rädda Barnens verksamhetsintäkter 1 168,8 mkr (1 257,3 mkr) varför ingen koncernredovisning upprättas.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Rädda Barnen gör uppskattningar och bedömningar om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet.

Not 3 Medlemsavgift	2016	2015
Belopp i tkr		
Medlemsavgiften är från 75 kr per medlem till 300 kr per hushåll. Enligt riksmötesbeslut utbetalas 25 % av medlemsavgiften till Rädda Barnens lokalföreningar. Av här redovisade medlemsintäkter utbetalas 2 969 tkr i enlighet med röstlängd utvisande antal betalande medlemmar 2016-12-31.	11 882	12 003

Not 4 Insamlade medel	2016	2015
Gåvor som redovisats i resultaträkningen		
<i>Insamlade medel</i>		
Allmänheten	263 021	273 580
Insamlat genom Rädda Barnens distrikt och lokalföreningar	3 033	4 399
Insamlat genom Internationella Rädda Barnen	4 258	3 449
Testamenten	50 180	43 291
Företag	32 516	53 924
Postkodlotteriet	39 998	53 000
Övrigt	5 316	4 640
Summa gåvor i resultaträkningen	398 322	436 283
Gåvor som inte redovisats i resultaträkningen		
<i>Insamlade medel - uppskattade belopp</i>		
Gåvor som skänkts vidare	20 216	131 244
Summa gåvor ej i resultaträkningen	20 216	131 244

De stora program som genomfördes i Sudan under 2015 med distribution av mat och näring i samarbete med Unicef och WFP avslutades det året. Utöver ovan redovisade har gåvor erhållits där värdet i SEK ej tagits fram. Det gäller till exempel probonotjänster, upplåtande av konferenslokaler och annonsrabatter.

Bidrag som redovisats i resultaträkningen		
<i>Insamlade medel</i>		
IKEA Foundation	85 104	54 294
Radiohjälpen	23 295	13 169
Övriga stiftelser	12 946	10 596
Postkodlotteriet*	5 944	5 459
Övriga företag	1 403	1 703
Övriga	11 339	2 954
Summa insamlade medel (bidrag)	140 031	88 175

* Total gåva inbetalning från Postkodlotteriet under 2016 uppgår till 40 000 tkr. Avvikelsen i not 4 beror på ett tidigare redovisat belopp av avtal SPL SP Friluftsliv och övergångsproblematik till K3 mellan gåva och bidrag och dess ICR.

Not 4 Insamlade medel <i>Fortsättning</i>	2016	2015
Belopp i tkr		
<i>Offentliga bidrag</i>		
Sida	327 362	416 733
Övriga svenska myndigheter	30 882	20 312
EU	67 627	82 333
FN	149 383	170 473
Övriga utländska/internationella myndigheter	39 848	29 270
Summa offentliga bidrag	615 102	719 121
Summa bidrag	755 133	807 296
Totala insamlade medel:		
Gåvor som redovisats i resultaträkningen	398 322	436 283
Gåvor som inte har redovisats i resultaträkningen	20 216	131 244
Bidrag som redovisats i resultaträkningen (exkl offentliga bidrag)	140 031	88 175
Summa insamlade medel	558 569	655 702

Not 5 Medelantal anställda, personalkostnader och arvoden till styrelsen	2016	2016	2015	2015
	Antal anställda	varav män	Antal anställda	varav män
<i>Medelantal anställda</i>				
Tillsvidareanställda, huvudkontor	192	46	194	45
Tillsvidareanställda, regionkontor i Sverige	60	12	58	13
Tidsbegränsade anställda, huvudkontor	24	8	18	2
Tidsbegränsade anställda, regionkontor i Sverige	36	9	17	4
Utsända kontraktsanställda	16	10	16	9
EU-anställda	5	2	7	1
	333	87	310	74

Antal i utlandet lokalt anställda var vid årets slut 171 (245) varav män 131 (189). Medelantal nationellt anställda placerade hos SCI respektive annan nationell medlem var 8 (8) varav män 3 (4).

Not 5 Medelantal anställda, personalkostnader och arvoden till styrelsen *Fortsättning*

	2016	2016	2015	2015
Belopp i tkr	Antal på balans-dagen	varav män	Antal på balans-dagen	varav män
<i>Könsfördelning styrelseledamöter och ledande befattningshavare</i>				
Styrelseledamöter	13	4	14	6
Ledningsgrupp	8	2	7	3

	2016	2015
<i>Löner, ersättningar och sociala kostnader</i>		
Styrelse och generalsekreterare	1 386	1 687
Övriga anställda	141 645	122 910
Totala löner och ersättningar	143 031	124 597
Sociala kostnader	64 981	56 088
(varav pensionskostnader exkl löneskatt)	(16 278)	(12 029)
Totalt Sverige	208 012	180 685
Utsända kontraktsanställda (inkl sociala kostnader, medföljande samt kostnadstillägg)	15 540	15 077
Lokalt anställda i utlandet	28 958	28 365

Se förvaltningsberättelsen avsnitt 1.7 gällande styrelsens arvoden och pensionskostnad samt gällande generalsekreterarens anställningsvillkor samt pensionskostnad.

Not 6 Leasing	2016	2015
Belopp i tkr		
Rädda Barnen leasar framför allt kontorslokaler och kontorsutrustning. Kostnadsförda leasingavgifter uppgår till 16 854 tkr (17 813 tkr).		
Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande:		
Inom 1 år	16 915	14 251
1–5 år	16 121	18 468
Senare än 5 år	0	0
Summa	33 036	32 719
Avtalet om lokalhyra för huvudkontoret i Sundbyberg sträcker sig till 2018 och är möjligt att förlänga till 2021.		

Not 7 Resultat från finansiella investeringar	2016	2015
<i>Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar</i>		
Utdelningar	3 610	4 106
Räntor	3 059	3 380
Realisationsresultat vid försäljningar	1 571	4 528
	8 240	12 014
<i>Resultat från värdepapper och fordringar som är omsättningstillgångar</i>		
Räntor	93	189
	93	189
Räntekostnader och liknande resultatposter	-20	-11
Förvaltningskostnader	-166	-167
Summa	8 147	12 025

Not 8 Dataprogramvara	2016-12-31	2015-12-31
Belopp i tkr		
Ingående anskaffningsvärde	14 239	14 239
Årets aktiverade utgifter	588	0
Försäljningar och utrangeringar	-132	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	14 695	14 239
Ingående avskrivningar	-13 494	-12 849
Årets avskrivningar	-743	-645
Försäljningar och utrangeringar	132	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-14 105	-13 494
Utgående restvärde enligt plan	590	745
Not 9 Inventarier och installationer	2016-12-31	2015-12-31
Ingående anskaffningsvärde	12 631	14 477
Årets inköp	515	417
Försäljningar och utrangeringar	-3 592	-2 263
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	9 554	12 631
Ingående avskrivningar	-11 872	-13 755
Årets avskrivningar	-476	-380
Försäljningar och utrangeringar	3 592	2 263
Utgående ackumulerade avskrivningar	-8 756	-11 872
Utgående restvärde enligt plan	798	759

Not 10 Aktier i Rädda Barnens Serviceaktiebolag	2016-12-31	2015-12-31
Belopp i tkr		
Ingående anskaffningsvärde	3 108	3 108
Utgående anskaffningsvärde	3 108	3 108
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-2 200	-2 200
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 200	-2 200
Utgående bokfört värde	908	908

Rädda Barnens Serviceaktiebolags (organisationsnummer 556559-9643) egna kapital uppgår till 842 tkr (859 tkr) och årets resultat till -17 tkr (-54 tkr)

Not 11 Andra långfristiga värdepappersinnehav	2016-12-31	2015-12-31
Ingående anskaffningsvärde	279 729	292 310
Förvärv	55 619	49 879
Försäljningar	-40 407	-62 460
Utgående anskaffningsvärde	294 941	279 729

	2016-12-31	2016-12-31	2015-12-31
	Bokfört värde	Marknadsvärde	Bokfört värde
Handelsbanken Sverige Index Criteria	14 728	29 059	14 616
Handelsbanken Global Index Criteria *)	59 483	96 470	59 169
SEB Etisk Global Indexfond	7 930	13 931	17 834
Nordea Institutionella Aktiefonden Stabil	30 808	31 546	0
Summa aktiefonder	112 949	171 006	91 619
SEB Räntor Sverige	109 891	111 376	116 063
SPP Företagsobligationsfond	42 980	45 390	42 926
Summa räntebärande papper	152 871	156 766	158 989
Excalibur hedgefond	29 121	30 563	29 121
Summa alternativa placeringar	29 121	30 563	29 121
Summa **)	294 941	358 335	279 729

*) Fonden innehåller en valutasäkring i form av en 3 månaders rullande valutatermin. Valutaterminens värde uppgick 2016-12-31 till 199 tkr (214 tkr).

***) Det totala marknadsvärdet uppgick per 2015-12-31 till 334 428 tkr.

Not 12 Andra långfristiga fordringar	2016-12-31	2015-12-31
Belopp i tkr		
Ingående anskaffningsvärde	20 313	113 436
Årets förändring fordringar	3 340	-93 123
Utgående redovisat värde	23 653	20 313

Posten består främst av fordran på Internationella Rädda Barnen.

Not 13 Övriga fordringar	2016-12-31	2015-12-31
Partners, lokala och medlemmar inom Internationella Rädda Barnen	57 546	30 826
Internationella Rädda Barnen	97 781	53 745
Personal	146	112
Bidragsgivare	0	10 720
Övriga fordringar	6 700	2 813
Summa	162 173	98 216

Not 14 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2016-12-31	2015-12-31
Upplupna bidrag	63 847	57 222
Upplupna ränteintäkter	1 356	1 488
Övriga upplupna intäkter	3 023	1 454
Förutbetalda kostnader	16 306	15 849
Summa	84 532	76 013

Not 15 Kortfristiga placeringar	2016-12-31	2016-12-31	2015-12-31
	Bokfört värde	Marknadsvärde	Bokfört värde
Aktier och fonder	1 549	1 713	267
Räntebärande papper	0	0	153
Summa	1 549	1 713	420

Not 16 Avsättningar	2016-12-31	2015-12-31
Belopp i tkr		
Avsättningar till personal i utlandet	4 738	4 729
Summa	4 738	4 729

Not 17 Skuld erhållna ännu ej förbrukade bidrag	2016-12-31	2015-12-31
Stiftelser, företag och organisationer	133 350	150 346
Svenska myndigheter	105 666	124 350
EU, FN och andra utländska myndigheter	25 637	50 801
Summa	264 653	325 497

Skulden består främst av förutbetalda bidrag för flerårig verksamhet då givaren oftast betalar i förskott. Verksamheten implementeras under 2017 eller senare i enlighet med enskilt avtal. I beloppet ingår 4 233 tkr (3 091 tkr) som ska återbetalas till givaren. Detta avser slutrapporterad verksamhet där kostnaderna understiger utbetalat belopp.

Not 18 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2016-12-31	2015-12-31
Medlemsavgifter nästkommande år	8 784	9 658
Upplupna löner och sociala avgifter	18 314	16 256
Övrigt	4 312	4 775
Summa	31 410	30 689

Not 19 Ställda säkerheter	2016-12-31	2015-12-31
Ställda säkerheter	0	0

Not 20 Eventualförpliktelser och eventualtillgångar	2016-12-31	2015-12-31
Avvecklingsgaranti Internationella Rädda Barnen	12 642	14 057

Not 21 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

I början av 2017 har torkan på Afrikas horn, i Somalia och delar av Etiopien och Kenya, som Rädda Barnen varnade för under hösten och vintern 2016, lett till en situation med omedelbar mat- och vattenbrist för 12 miljoner människor. Närmare en halv miljon barn hotas av akut undernäring. I februari beslutade Rädda Barnen att i ett första läge bidra med 10 miljoner kronor till den globala Rädda Barnen-rörelsens gemensamma katastrofinsatser i regionen.

Två stora ramavtal med Sida blev klara efter årsskiftet. Ett avtal omfattar 950 mkr över en femårsperiod (2017-2021) och syftar till att stärka civilsamhällsorganisationer som på olika sätt arbetar för barnets rättigheter i olika länder. Det andra avtalet gäller humanitära insatser 2017-2019 och omfattar minst 165 mkr.

I januari beslutade den nytilträdde administrationen i USA att återinföra den så kallade Mexico City-Policy (MCP). Den stoppar amerikanskt bistånd till utländska organisationer som arbetar med eller informerar om abort som en del av sitt arbete med barn- och mödrahälsa och sexuella och reproduktiva hälsorättigheter.

Som global rörelse är Rädda Barnen kritisk till CP och dess effekter. Policyn innebär uppenbara risker för ökad barn- och mödradödlighet och begränsar både Rädda Barnens och våra partners handlings- och yttrandefrihet.

Styrelsen för Rädda Barnens globala samverkansförbund beslöt i mars att Internationella Rädda Barnen ska följa MCP eftersom hälsoprogram med amerikansk federal finansiering i 37 länder, för 14 miljoner barn och 6 miljoner kvinnor annars skulle behöva avslutas omgående. Beslutet gäller enbart för Internationella Rädda Barnen, inte för nationella medlemmar som Rädda Barnen.

Det innebär inte att vi inte kan uttala oss och vara kritiska mot de risker Rädda Barnen som global organisation ser med MCP. Nationella medlemmar i Rädda Barnen kan både fortsätta och stärka programverksamheten för barn- och mödrahälsa och sexuella och reproduktiva hälsorättigheter utanför Internationella Rädda Barnen. Effekterna av MCP för Rädda Barnen globalt måste följas noggrant, och beslutet kan ändras om vi får ny kunskap om hur MCP tillämpas, eller om vi av andra orsaker uppdaterar konsekvensanalysen.

Rädda Barnen i Sverige kommer inte att följa MCP då det innebär för stora principiella utmaningar som oberoende barnrättsorganisation. Vi vill i stället hitta alternativ finansiering för den programverksamhet som är hotad. Samtidigt har vi stor förståelse för de fundamentala utmaningar som vår amerikanska systerorganisation har ställts inför.

Styrelsen för Rädda Barnens riksförbund

Stockholm den 27 april 2017

Lise Bergh
ordförande

Cecilia Abrahamsson

Lars Axelsson

Asa Ekman

Oliwer Karlsson

Birgitta Lahti-Nordström

Veronica Palm

Fredrik Rosengren

Tomas Rydsmo

Ingela Schmidt

Madeleine Sultán Sjöqvist

Vinje Tornberg

Sofia Zackrisson

Elisabeth Dahlin
Generalsekreterare

Vår revisionsberättelse har lämnats 2017-05-05

Jonas Grahn
Auktoriserad revisor

Torbjörn Englund
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till riksmötet i Rädda Barnens Riksförbund, org.nr 802002-8638

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Rädda Barnens Riksförbund för år 2016.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av riksförbundets finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *Den förtroendevalde revisorns ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och generalsekreteraren ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och generalsekreteraren för bedömningen av riksförbundets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och generalsekreteraren avser att likvidera riksförbundet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av riksförbundets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och generalsekreterarens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och generalsekreteraren använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om riksförbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den förtroendevalde revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av riksförbundets resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Rädda Barnens Riksförbund för år 2016.

Vi tillstyrker att riksmötet beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till riksförbundet enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot riksförbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot riksförbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för riksförbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 5 maj 2017

Jonas Grahn
Auktoriserad revisor

Stockholm den 5 maj 2017

Torbjörn Englund

Effektrapport 2016

I vår effektrapport vill vi visa hur pass långt vi nått mot Rädda Barnens åtta verksamhetsinriktningsmål under verksamhetsperioden och de konkreta förändringar för barn som faktiskt har skett. Vi berättar också om Rädda Barnens arbete för att kontinuerligt utveckla både rapportering och effektmätning. Att kunna visa resultat är helt nödvändigt för att vara trovärdiga inför de barn vi arbetar för och inför de givare som stöttar Rädda Barnens arbete.

Rädda Barnens effektmätning72

Verksamhetsområde: Barnets rätt till god samhällsstyrning

- Verksamhetsinriktningsmål:
 1. Fler barn får sina rättigheter tillgodosedda i enlighet med barnkonventionen 75
 2. Fler organisationer och företag är starka och kompetenta aktörer för barnets rättigheter 84

Verksamhetsområde: Barnets rätt till trygghet och skydd

- Verksamhetsinriktningsmål:
 3. Färre barn utsätts för fysiskt eller psykiskt våld, kränkande behandling och diskriminering. 91
 4. Färre barn i Sverige uppvisar tecken på psykisk ohälsa 97
 5. Färre barn separeras från sina familjer och fler barn kan återförenas med sin familj i väpnade konflikter och naturkatastrofer 98
 6. Fler papperslösa barn i Sverige får sin rätt till utbildning och hälso- och sjukvård tillgodosedd 99
 7. Barn på flykt i Sverige får sin rätt till skydd och en rättssäker och individuell asylprocess tillgodosedd 101

Verksamhetsområde: Barnets rätt till utbildning

- Verksamhetsinriktningsmål:
 8. Fler barn får tillgång till en god och likvärdig utbildning. 106

Vi vill veta om barn har fått det bättre med hjälp av Rädda Barnens arbete.

Humanitärt arbete

Rädda Barnen genomför sin humanitära verksamhet enligt principerna: humanitet, opartiskhet, neutralitet och oberoende. Det sker med utgångspunkt i de tre prioriterade verksamhetsområdena.

Vi måste kunna visa resultat

DE SOM STÖDER Rädda Barnens arbete vill se att det leder till bestående förändringar i barns liv. Vi får bidrag från privatpersoner, företag, myndigheter och från internationella organ. Det är vårt ansvar att påvisa att bidragen använts effektivt och verkligen ger resultat.

För varje verksamhetsområde har Rädda Barnen målsättningar som vi följer upp för att se hur långt vi nått. I den här rapporten kan du läsa dels om vår bedömning av i vilken grad våra strategiska mål har uppnåtts och dels om de konkreta effekter vi har sett under 2016 i vår verksamhet för barn. Vi redovisar hur indikatorerna för målpuppfyllelsen ser ut för de senaste fyra åren, det vill säga hela verksamhetsperioden 2013-2016.

Vår arbete är långsiktigt. Förändringar tar ibland lång tid och det gäller att vara uthållig, i synnerhet då arbetet sker i svåra omständigheter och miljöer. Effekterna av ett visst arbete går kanske inte att mäta varje år, men till sist blir resultatet synligt.

På sidorna 77, 90 och 105 visar vi hur vägen mot målen i de tre prioriterade verksamhetsområdena ser ut. Vi markerar var i processen vi mäter indikatorer och förklarar varför vi mäter just detta. Vi följer upp de här indikatorerna för verksamheten både i Sverige och internationellt varje år för att se om vi är på rätt väg. I den här rapporten redovisar vi utfallet av hela den strategiska verksamhetsperioden 2013-2016. 2017 är det första året i en ny strategisk period som sträcker sig hela åtta år framåt i tiden – till 2024.

Målsättningen med rapporten är att vara öppen och tydlig med våra effekter som ska gå att belägga.

Det är viktigt att alla medlemmar, givare och övriga intressenter ska förstå vår rapportering. Rädda Barnen utvecklar och förbättrar därför hela tiden sitt system för redovisning och uppföljning.

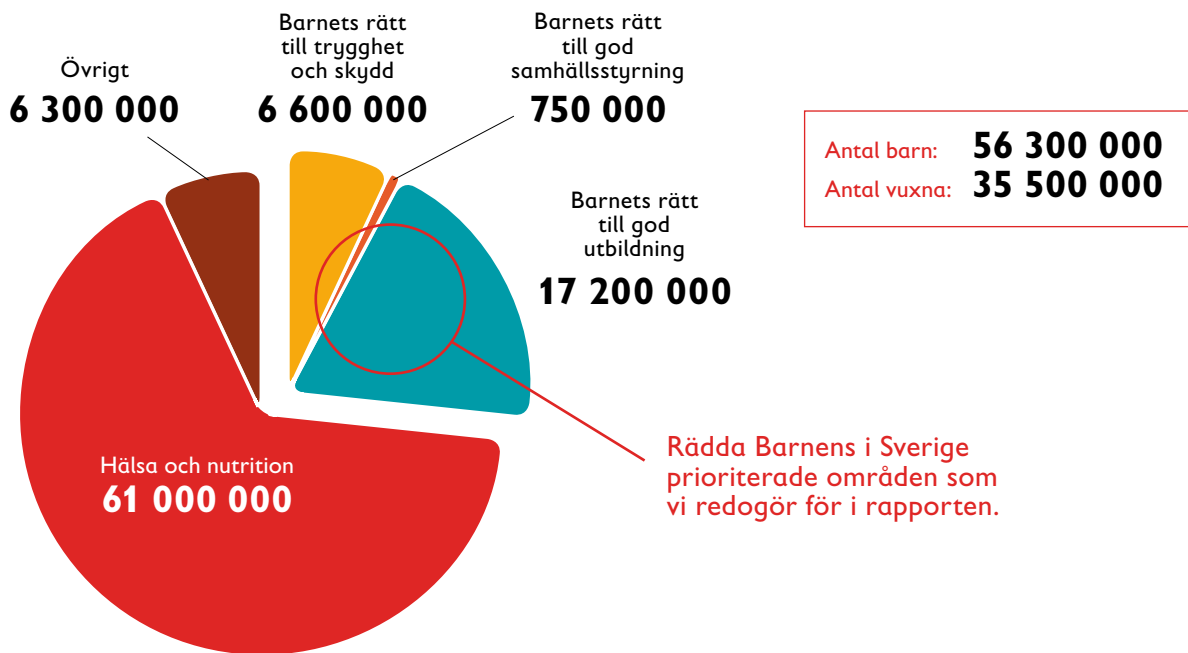
Prioriterade verksamhetsområden

- Barnets rätt till god samhällsstyrning
- Barnets rätt till trygghet och skydd
- Barnets rätt till utbildning

Rädda Barnen i Sverige prioriterar verksamheten inom tre områden. I rapporten redogör vi för utfallet inom dessa, hur många barn och vuxna vi nått samt hur mycket resurser vi satsat för att nå dit. Statistiken för hur många vi når ut till kommer från Internationella Rädda Barnen. Det finns fler områden Rädda Barnen globalt är verksamt inom. Här under visas totalt antal nådda inom samtliga områden.

Totalt antal nådda 2016:

Rädda Barnens rapport till Frivilligorganisationernas insamlingsråd

Alla medlemmar i FRII (Frivilligorganisationernas insamlingsråd) lämnar årligen in en effektrapport till FRII med beskrivning över hur vägen för att nå målen ser ut och hur långt man har nått. Rädda Barnens svar på FRIIs frågor återfinns i olika delar av vår integrerade årsrapport.

Fråga: **Vad vill er organisation uppnå?**

Svar: Årsredovisningen 1.2 Det här vill Rädda Barnen.

Fråga: **I vilket organisatoriskt sammanhang verkar er organisation?**

Svar: Årsredovisningen 1.4 Rädda Barnen är en folkrörelse och 1.5 Rädda Barnens globala organisation

Fråga: **Vilka strategier har ni för att uppnå era mål?**

Svar: Årsredovisningen 1.1 Rädda Barnens arbete förändrar liv, 1.3 Så här arbetar Rädda Barnen, 1.6 Rädda Barnen bygger partnerskap.

Fråga: **Vilken kapacitet och vilket kunnande har ni för att uppnå ert mål?**

Svar: Årsredovisningen 1.7 Så här styrs och organiseras Rädda Barnen, 1.6 Rädda Barnen bygger partnerskap.

Fråga: **Hur vet ni om er organisation gör framsteg?**

Svar: Effektrapport 2016: Beskrivning av hur Rädda Barnen regelbundet följer upp sin verksamhet, systemen för att följa upp målen samt utfallet av indikatorer och totalt antal nådda.

Fråga: **Vad har ni åstadkommit så här långt?**

Svar: Effektrapport 2016: Det senaste årets utfall i förhållande till våra långsiktiga mål, kvalitativa och kvantitativa nyckeltal, indikatorer eller andra sätt vi mäter våra framsteg på.

System för uppföljning

Verksamheten i Sverige

Lokala indikatorer: Alla 180 lokalföreningar och 25 distrikt för statistik över sin verksamhet, samlar in data till indikatorerna och bevakar samhällsutvecklingen för barn. Rapporterna sammanställs av Rädda Barnens regionkontor.

Nationella analyser: Rädda Barnens temagrupper analyserar all den information som kommit in från verksamheten i hela landet.

Utvärderingar: Projekt och program utvärderas enligt Rädda Barnens riktlinjer.

Internationell verksamhet

- **Totalt antal nådda (Total reach):**
En uppskattning av antalet barn och vuxna som nås i de olika insatserna. Denna siffra sammanställs årligen av Internationella Rädda Barnen genom ett system för löpande uppföljning av verksamheten i alla projekt världen över.
- **Verktyg för påverkansmätning (Advocacy Campaign Impact Tool):**
En metod för att mäta varje litet steg mot målet i det långsiktiga påverkansarbetet som ofta löper över många år. Här kan man också se vilken typ av påverkansarbete det är fråga om och de resultat som nås på olika nivåer i arbetet. Detta sammanställs årligen av Internationella Rädda Barnen.
- **Globala indikatorer:**
De visar hur Rädda Barnen bidragit till positiva samhällsförändringar. Några av de globala indikatorerna mäter mer specifikt Rädda Barnens arbete.
- **Utvärderingar:**
Vi utvärderar effekterna av projekt och program, teman och metoder för att se om de genomförs relevant och effektivt.
- **Rapporter:**
För varje projekt skrivs rapporter som visar på resultat och lärdomar som gjorts.

De flesta exempel i den här effektrapporten har hämtats från del- och slutrapporter. Vi försöker främst fånga upp resultat i form av effekter. Vi tittar förstås på vilka aktiviteter som utförts och hur många barn och vuxna som vi har nått ut till, men vi fokuserar främst på effekterna – de förändringar det hela ledde till. Vi samlar in resultaten närmast verksamheten och analyserar dem sedan på alla nivåer. Vi drar lärdomar och tittar på måluppfyllelsen. De resultat som slutligen presenteras i årsrapporten syftar till att illustrera verksamheten brett.

174 resultat från den internationella verksamheten har sammanställts för 2016. Vi sammanfattar ett urval av dem, för vart och ett av de strategiska målen, i denna rapport.

Resultatet ska tydligt visa:

- Varför det är viktigt för barn.
- Vilken roll Rädda Barnen och våra samarbetspartner spelade.
- Hur processen gick till.
- Det politiska och kulturella sammanhanget.
- Eventuella försvårande eller underlättande omständigheter.

Om jag var statsminister skulle jag bestämma ...

... att det ska finnas gratis sjukvård och skola för alla barn, ända till och med universitetet. Alla skulle få någonstans att bo så att ingen behöver bo på gatan. Jag tycker att flyktingar borde vara mer välkomna och få ett hem här. Det skulle jag bestämma.

Daniel, 10 år

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL:

- 1. Fler barn får sina rättigheter tillgodosedda i enlighet med barnkonventionen.**
- 2. Fler organisationer och företag är starka och kompetenta aktörer för barnets rättigheter.**

Vi vill veta om barn har fått det bättre med hjälp av Rädda Barnens arbete.

I ALLA LÄNDER runt om i världen måste mycket mer göras för att barn ska få sina rättigheter tillgodosedda. Vi försöker se var luckorna finns i lagstiftningen, i samhällsstrukturerna och i företagets verksamhet. När vi identifierat dem utövar vi påverkan för att få till stånd förändringar och nå målet. Vi tror också att det bästa sättet att ta reda på var dessa "luckor" finns är att lyssna på barn. Därför lyfter vi upp barnens röster i verksamheten.

Rapporter till FN:s barnrättskommitté

Rädda Barnen påverkar för att länder ska lämna en rapport till FN:s kommitté för barnets rättigheter om hur landet lever upp till barnkonventionen – vilket inte alla länder som skrivit under konventionen gör. Rädda Barnen stöttar lokala organisationer att lämna in en tilläggsrapport för att bevaka och påverka hur staterna följer barnkonventionen. Rädda Barnen i Sverige lämnar också in en egen tilläggsrapport för att påtala brister i genomförandet av barnkonventionen här hemma. Rapporterna ger en kompletterande bild av situationen i landet och pekar på brister.

Stärka samarbetspartner

Rädda Barnen stärker samarbetspartner inom civilsamhället i olika länder. Det kan handla om att stötta dem att arbeta mer organiserat och långsiktigt och om att följa upp deras finansiella styrning och kvaliteten i verksamheten. Målsättningen är att de ska utvecklas för att med tiden klara sig på egen hand.

Barnfattigdom

I verksamhetsområdet ingår Rädda Barnens arbete för att motverka barnfattigdom i Sverige. Vi påverkar för att både nationella och kommunala åtgärder ska vidtas för att motverka barnfattigdomen och minska konsekvenserna av det sociala utanförskap som den leder till.

Tolv allmänna åtgärder¹

Alla stater som har ratificerat Barnkonventionen kan genomföra tolv åtgärder för att genomföra den. Dessa är utgångspunkten för Rädda Barnens påverkansarbete. De handlar bland annat om att länderna ska ha planer för genomförandet, samarbeta med civila samhällen, ha budgetar där barn är synliga och arbeta med uppföljning och information.

1 De tolv allmänna åtgärder som stater kan vidta för att genomföra barnkonventionen. (General Measures of Implementation) har identifierats av FN:s kommitté för barnets rättigheter.

VERKSAMHETSOMRÅDE:
BARNETS RÄTT TILL GOD SAMHÄLLSSTYRNING

Företag

Vi stärker också företagen att bli aktörer för barns rättigheter. Företagens agerande kan ha mycket stora konsekvenser för barn. De kan både förhindra och förstärka barns rättigheter.

Totalt antal nådda inom området 2016

ca **400 000** barn, ca **350 000** vuxna

För att nå alla dessa har verksamheten inom området Barns rätt till god samhällsstyrning omsatt ca 209 miljoner kronor globalt. Rädda Barnen i Sverige har bidragit med cirka 55% av detta, eller ca 114 miljoner kronor.

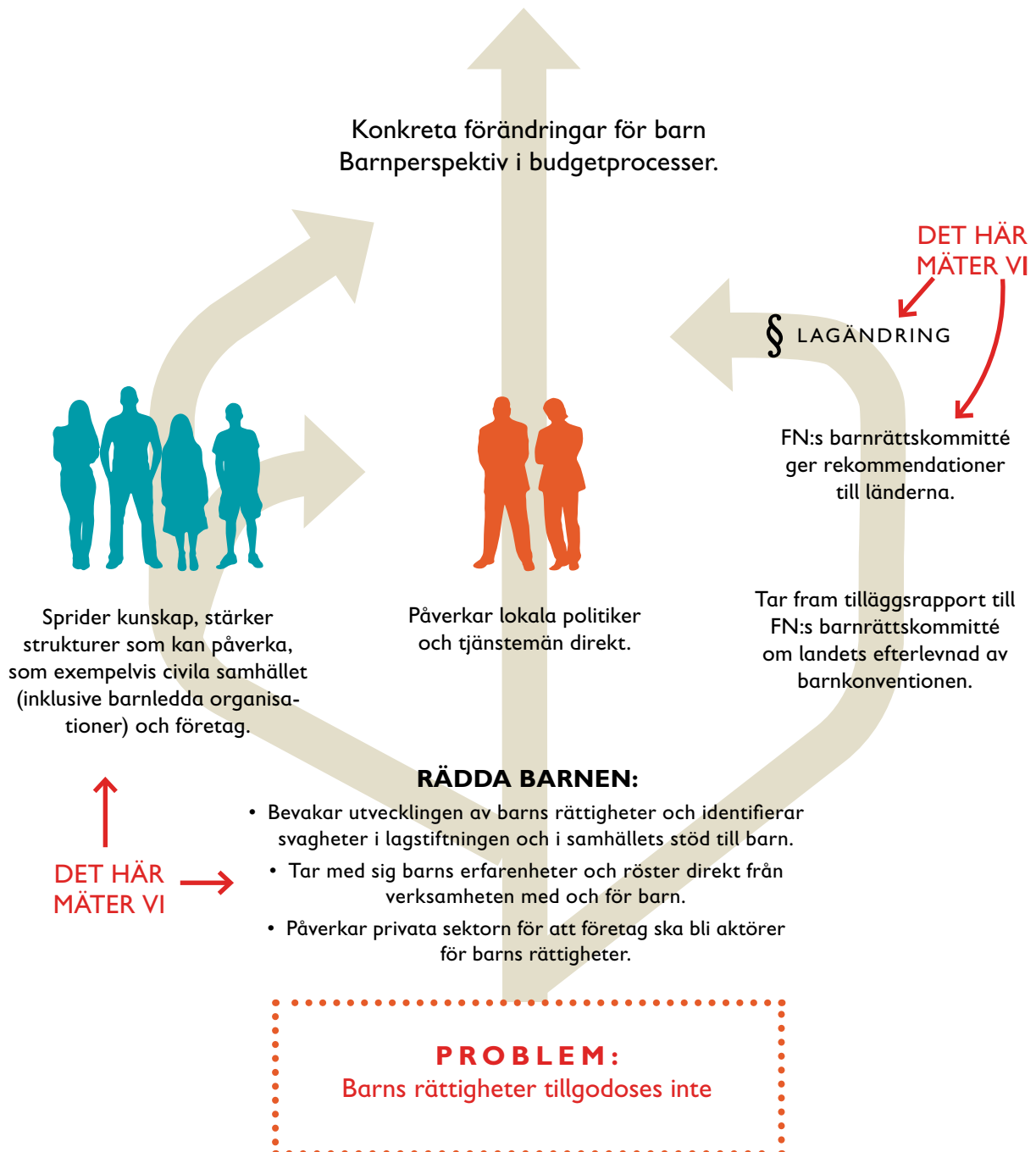
Man borde arrangera ett möte om barns rätt och säga till politikerna att alla barn i hela världen har rätt att få gå i skolan.

Sharmin, 11 år

RÄDDA BARNENS MÅL:

- Fler barn får sina rättigheter tillgodosedda i enlighet med barnkonventionen.
- Det finns fler starka och kompetenta aktörer för barns rättigheter.

Vuxna borde lyssna mer till barn...

... för att barn ska få vara med och bestämma.
Jag tycker att vuxna ska fråga mig vad jag tycker innan de fattar ett beslut.
Enkido, 10 år

Verksamhetsinriktningsmål 1:

Fler barn får sina rättigheter tillgodosedda i enlighet med barnkonventionen

VERKSAMHET I SVERIGE**STRATEGISKA MÅL:**

Fler barn har inflytande över frågor som berör dem.

Viktigaste resultat 2016

Barns röster blev hörda

Rädda Barnen arbetar med barns inflytande över frågor som berör dem. Arbetet har bedrivits på flera sätt, bland annat genom att sprida de rekommendationer som FN:s barnrättskommitté gett till Sverige och genom uppföljningen av enkätundersökningen Ung röst. 2016 har effekterna av det påverkansarbete som gjorts med hjälp av Ung röst märkts: kommunernas ambition för barns inflytande har höjts och politiker har blivit bättre på att lyssna på barns och ungas röster. Bara i region öst möter Rädda Barnen regelbundet politiker i ett trettiotal kommuner i syfte att stärka barns inflytande.

Målet om barns inflytande nedprioriterades under 2016 till förmån för fokuseringen på barn på flykt. Trots det kan vi konstatera att fler barn har fått sina rättigheter tillgodosedda, inte minst inom ramen för satsningen På Lika Villkor där verksamhet och metoder för att barn och unga blir delaktiga har utvecklats.

Exempel:

- Inom På Lika Villkor har plattformen "Speak up" skapats för ungas engagemang med bland annat tema-träffar. "Allt eller inget" är en annan del av arbetet där unga stärkt sina rättigheter och utvecklat sin förmåga att leda verksamhet och projekt för barns meningsfulla fritid. Metoden syftar till att göra skillnad för barn genom att lyfta deras röster samt ge positiva sociala effekter för närområdet. Metoden sprids nu i landet.
- Ungdomar från Rädda Barnens verksamheter i Borlänge och Stockholm har fått möjlighet att delta i nätverket för barnkonventionens årliga hearing.
- I Haninge kommun har ett samarbete mellan Rädda Barnen, kommunen och RBUF lett till att kommunen fått ett verktyg för ungdomsinflytande genom en app. Den är en kanal mellan ungdomar och förtroendevalda samt tjänstemän för att barn och unga ska komma till tals i kommunala beslut. Sveriges ungdomsråd arbetar för att sprida vidare appen i landet.

Färre barn diskrimineras på grund av att de lever i socioekonomisk utsatthet.

Viktigaste resultat 2016

Förslag på åtgärder i flera kommuner

Medlemsrörelsen i hela landet har spelat en mycket viktig roll i arbetet med att lyfta frågan om barnfattigdom samt frågan om att barnkonventionen ska bli lag.

Rädda Barnen arbetar med att öka engagemanget, delaktigheten och inflytandet bland barn och unga i områden där barnfattigdomen är hög.

På Lika Villkor är ett långsiktigt barnrättsarbete i socioekonomiskt utsatta bostadsområden i Stockholm, Göteborg, Malmö och Borlänge. Det syftar till att alla barn och unga ska ha samma möjligheter och förutsättningar att delta i samhället. Arbetet bedrivs i samverkan med de boende men också med andra aktörer som kan påverka situationen, som exempelvis företag och kommunen. Under 2016 har verksamheten bidragit till att barns och föräldrars röster blivit hörda samt förslag på åtgärder i flera kommuner. Politiker och tjänstemän har fått ökad kunskap om konsekvenserna av att leva i socioekonomisk utsatthet och frågan har fått en tydligare plats på den politiska dagordningen lokalt, regionalt och nationellt.

Vi har under året utvecklat styrningen av verksamheten genom en modell för partnerskap och ett ramverk för effektmätning på samhälls- och individnivå.

Exempel:

- Regeringen har beslutat att ge aktivitetsstöd till kommuner under sommarlovet baserat på försörjningsstöd. Rädda Barnen har under en lång tid bedrivit påverkan i denna fråga.
- Många kommuner har fattat beslut för att motverka socioekonomisk utsatthet som till exempel avgiftsfria fritidsaktiviteter och avgiftsfri eller lägre kostnad för musikskola eller antagit handlingsplaner för att motverka barnfattigdom. Även i denna fråga har Rädda Barnen påverkat under lång tid. Frågan om socioekonomisk utsatthet blir alltmer synlig i kommunernas folkhälsoarbete och planer.
- Rädda Barnen har gett synpunkter på den nationella handlingsplanen för Agenda 2030.
- Under 2016 har samarbetet mellan På Lika Villkor och kommunerna förstärkts för att implementera partnerskapsmodellen i Tynnered, Rosengård och Husby. Allt fler aktörer ser Rädda Barnens modell som en möjlig väg framåt för att tillsammans möta utmaningarna i samhället. I Tynnered har arbetet fokuserats på trygghet medan fokus i Malmö och i Stockholm har varit hållbar försörjning.

En tredjedel av barnrättskommitténs rekommendationer förverkligas under planeringsperioden.

Viktigaste resultat 2016:

Rädda Barnen svarade barnrättsutredningen

I februari 2016 blev barnrättighetsutredningen klar och Rädda Barnen har skrivit ett remissvar.

Regionalt och lokalt har nätverken för barnkonventionen stärkt både sin kunskap och handlingsberedskap kring hur konventionen ska genomföras i praktiken. En hel del utbildningsinsatser lokalt har höjt kunskapen både hos politiker och tjänstemän.

Rädda Barnens tillägsrapport har spridits av medlemsrörelsen och togs upp i Genève när Sverige granskades av FN:s barnrättskommitté. Medlemsrörelsen har, i samtliga regioner, haft många politikerträffar kring rekommendationerna och barnets rättigheter.

Exempel:

- Ca 150 politiker och tjänstemän landet runt har utbildats utifrån "Sänk blicken", ett verktyg för att påskynda arbetet med genomförandet av barnkonventionen på kommun- och landstingsnivå och barnkonventionen som lag. Dessutom gjordes en omfattande kartläggning av Rädda Barnen tillsammans med Angereds stadsdelsförvaltning om hur stadsdelen arbetar med barnets rättigheter. Kartläggningen utgår från de frågor som finns i Sänk blicken-materialet. Under 2016 har 14 externa utbildningar kring barnkonventionen gjorts i region väst.
- Medlemsrörelsen har spridit foldern om barnkonventionen som lag över hela landet till politiker, beslutsfattare och professionella inom olika områden, som ett kunskapsstöd.
- På EU-nivå har Rädda Barnen etablerat goda kontakter med nyckelpersoner inom Europaparlamentet och EU-kommissionen som driver arbetet för barnets rättigheter inom EU framåt.

Indikatorer Sverige	2013	2014	2015	2016	Mål 2016
Barns upplevelse av sina egna möjligheter till inflytande. Procentuell andel som tycker att de har en möjlighet att påverka. ¹	44%	44%	–	–	75%
Andel lokalföreningar som använder dokumentation från möten med barn i sitt påverkansarbete.	22%	33%	100%	–	26%
En nationell handlingsplan mot barnfattigdom har antagits	0	0	0	0	1
Andel kommuner där handlingsplaner eller motsvarande beslut att motverka barnfattigdom har fattats (av totalt 290 kommuner och 20 landsting i Sverige).	4%	9%	–	11%	14%
Andel lokalföreningar som har bedrivit påverkansarbete.	12%	27%	–	–	26%

1. Mättes senast 2014 i Ung röst.

VERKSAMHET INTERNATIONELLT

STRATEGISKA MÅL:

Fler barn har inflytande i frågor som berör dem

Viktigaste resultat 2016:

Stärkt deltagande av barn

2016 har barn i världen deltagit i rapporteringen av hur länder klarar sina åtaganden i internationella konventioner. Barnens deltagande har stärkt rapporteringen, gett barnen ägarskapet av rapporterna och samtidigt har barnen utvecklat sina egna kunskaper och färdigheter för att samla och analysera information. Barn har även deltagit i kommunala eller statliga budgetarbeten. Beslutfattare visar ett ökat intresse för barns åsikter och barnens egna organisationer.

Under 2016 färdigställdes en studie om barns deltagande i Internationella Rädda Barnens verksamhet. Resultaten visar på viss framgång när det gäller att stödja barns rätt till deltagande. En utmaning vi har framför oss är dock att säkerställa att även barn i de mest utsatta situationerna får göra sina röster hörda.

Exempel:

- **Europa:** Tilläggsrapporter från civilsamhället till FN:s barnkommitté har lämnats in av våra partner i Serbien, Moldavien och Ukraina. Rapporterna ger en alternativ bild till den som regeringen ger av barns rättigheter och situation. Tilläggsrapporterna utarbetades tillsammans med barn, som också fick utbildning i hur de på ett systematiskt sätt kan följa upp FNs barnrättskonvention.
- **Jemen:** I Jemen finns sedan flera år ett "barnparlament". Under 2016 reste några av dess medlemmar runt och samlade synpunkter och röster från 795 barn från olika regioner över hela landet. Deras röster utgjorde sedan en viktigt komponent i en rapport över barns situation i landet.
- **Etiopien:** Rädda Barnen med partner har genom påverkansarbete där barn deltagit aktivt förmått tre distriktsråd att utöka budgeten för barn i utsatta livssituationer. På så sätt kunde bland annat 129 barn fortsätta sin utbildning.
- **Sydafrika:** Nio flickor och tre pojkar från organisationen Barnens nyhetsbyrå har skrivit tolv nyhetsartiklar som publicerats i tre stora nyhetstidningar (i tryckt format och online). Artiklarna lyfte särskilt fram hur barns integritet och rättigheter ofta kränks i nyhetsrapporteringen. Barnen utbildades av Rädda Barnens partner MMA (Media Monitoring Africa).
- **Västra och Centrala Afrika:** Det mellanstatliga organet ECOWAS i Västafrika erkände koalitionen AMWCY som formell instans för att diskutera frågor som syftar till att skydda och reintegrera utsatta och migrerande barn. AMWCY är en partner till Rädda Barnen och samlar över ca 20 organisationer i Afrika som jobbar för bättre villkor för arbetande barn och ungdomar.

Färre barn diskrimineras på grund av kön, social klass,

Vuxna borde lyssna mer till barn för att barns åsikter är lika viktiga. Alla barn ska få säga vad de tycker. En del vågar inte säga vad de tycker – de har blivit rädda.

Thea, 11 år

etnisk grupp och funktionsnedsättning.

Viktigaste resultat 2016:

Utbildning för diskriminerade barn

Arbetet fokuserar på att skolor och utbildningssystem ska bli mer inkluderande så att alla barn oavsett kön, ålder, språk, funktionshinder, religion eller etnicitet har möjlighet att gå i skolan. Under 2016 har vi fortsatt att arbeta mot diskriminering och Rädda Barnen har spelat en viktig roll för att barn med funktionshinder, arbetande barn och barn från diskriminerade folkgrupper ska inkluderas i det formella skolsystemet. Rädda Barnen arbetar även för att stärka rättigheterna för barn med funktionshinder genom att kräva rehabilitering och hjälpmedel. Vi har under året också utvecklat genusperspektivet i våra verksamhetsområden.

Exempel:

- **Kosovo:** Utbildningsdepartementet kommer att fram till 2021 mäta i minst 100 skolor i vilken utsträckning marginaliserade barn som till exempel har funktionshinder eller som kommer från etniska minoriteter, inkluderas i undervisningen. Rädda Barnen har under flera år bedrivit påverkan för detta med bland annat riktade insatser mot tjänstemän på utbildningsdepartementet och lokalt.
- **Libanon:** 250 ungdomar, merparten flyktingar från krigets Syrien, kunde påbörja teknisk yrkesutbildning i norra Libanon samtidigt som ansträngningar gjordes för att de skulle kunna fortsätta sin utbildning inom det libanesiska utbildningsväsendet.
- **Etiopien:** Genom tekniskt innovativa metoder för direktrapportering kunde 210 utbildade barnrapportörer upptäcka och rapportera om barn i skolåldern som inte gick i skolan. På så sätt kunde 138 föräldralösa barn samt barn med funktionshinder påbörja eller återuppta sin skolgång.
- **Filippinerna:** Rädda Barnen etablerade ett nära samarbete med myndigheten för funktionshindrade då ett direktiv gemensamt togs fram för hur staten ska förbättra situationen för funktionshindrade barn. Myndigheten antog senare direktivet. Det ska bland annat ske genom att inkludera barnen i olika sammanhang och erbjuda särskilt stöd.
- **Asien (regionprogram):** Genom ett initiativ av Rädda Barnens partner (WLB) skapades ett regionalt nätverk tillsammans med organisationer från sex andra länder i regionen: Brunei, Filippinerna, Indonesien, Kambodja, Myanmar och Thailand. Det regionala nätverket kommer att jobba för flickors rättigheter och skydda flickor mot sexuellt våld.

Ökat genomförande av de allmänna åtgärderna från FN:s kommitté för barnets rättigheter

Viktigaste resultat 2016:

Barnperspektivet lyfts fram

Det finns många goda exempel från 2016 där Rädda Barnen eller partners har påverkat lagar och regleringar eller stärkt budgetar ur ett barnperspektiv. Andra resultat handlar om förbättrade styrningsstrukturer, där barnperspektivet har lyfts fram. Framstegen går dock inte så fort som vi förväntade oss. Vi kan göra mer för att exempelvis stärka bevakningen av hur de allmänna åtgärderna för barnkonventionens genomförande utförs och påverka för att barnombudsmän ska etableras i länderna.

Exempel:

- **Östafrika:** Rädda Barnen och partner har starkt bidragit till att det mellanstatliga organet i Östafrika, East Africa Community (EAC), antagit en särskild policy för barns rättigheter. Det har varit möjligt genom att föreslå skrivningar, bidra med analyser, samt att erbjuda hjälp till att praktiskt samordna processen till beslut.
- **Brasilien:** En nationell koalition av organisationer som arbetar för

Att bli statsminister är mitt drömjobb. Jag tycker att mediciner till barn borde vara gratis. En gång skrev jag ett brev till statsministern om att det borde finnas fler bostäder.

Layan, 10 år

VERKSAMHETSOMRÅDE: BARNETS RÄTT TILL GOD SAMHÄLLSSTYRNING

barns och ungdomars rättigheter (ANCED) lyckades förhindra att den brasilianska senaten sänkte straffåldern i rättssystemet. Det möjliggjordes bland annat genom att anordna en större öppen utfrågning i senaten den 11 augusti.

- **Zambia:** Efter många år av påverkansarbete från Rädda Barnen och partners beslöt Zambias regering att inrätta en särskild myndighet (NCCC) med ansvar för att samordna barnrättsfrågor. Utöver påverkansarbete bidrog Rädda Barnen även med omfattande rådgivning inför etableringen av myndigheten
- **Bangladesh:** Rädda Barnen och partner har fått gehör för sin modell över hur myndigheter på lokal nivå kan arbeta på ett barnvänligt sätt. För närvarande använder 30 lokala myndigheter modellen, men under 2016 skickade ett departement ut instruktioner till samtliga lokala institutioner i hela landet att börja använda denna modell.
- **Pakistan:** En nationell allians med mer än 300 organisationer har framgångsrikt påverkat för bättre lagar och en högre budget för tjänster och service för barns rättigheter. I provinserna Sindh och Punjab har budgeten för detta ökat med 47% under året.

Ökad andel barn i humanitära situationer får sin rätt till överlevnad och utveckling tillgodosedd.

Viktigaste resultat 2016:

Fler humanitära insatser

2016 gav Rädda Barnen stöd till 69 humanitära insatser i 60 länder och nådde 8 miljoner barn. Rädda Barnens humanitära verksamhet har ökat och utgjorde 2016 för första gången över hälften av budgeten för internationell verksamhet. I Sidas 12 fokusländer nådde vi 700 000 barn. Vi kunde implementera standarden för grundläggande barnskydd i 37 länder.

Exempel:

- **Sudan:** Rädda Barnen och partner gav grundläggande stöd till konfliktdrabbade människor i norra Darfur och Kordofan. 5 345 barn vaccinerades, 2 697 barn fick näringstillskott och behandling mot undernäring. 2 500 hushåll fick hygienutbildning och förbättrade brunnar har gett 1 000 hushåll tryggare vattenförsörjning.
- **Demokratiska Republiken Kongo:** 10 000 barn som är internflyktingar eller lever i särskilt utsatta situationer har fått tillgång till utbildning av god kvalitet. Lärarna har utbildats av Rädda Barnen för att särskilt anpassa pedagogik och metoder till dessa barns speciella erfarenheter.
- **Demokratiska Folkrepubliken Korea:** I två provinser har 11 109 personer fått tillgång till rent vatten och utbildning i god hygien. 2 350 barn och 625 vuxna har fått tillgång till toaletter och sanitära anläggningar som minskar smittospridning.
- **Syrien:** Barn i områden som befriats från IS deltog i rekreationsaktiviteter och har fått psykosocialt stöd. Lokala myndigheter öppnade upp fem skolor i området för barnvänliga aktiviteter efter det att skolområdena rensats från oexploderade artefakter som exempelvis minor. 1 300 barn nåddes, målet var 400.
- **Jemen:** Mer än 322 personer föll offer för minor under en vecka i augusti 2016. Rädda Barnen inledde därför en informationskampanj riktad till familjer i södra Jemen om hur de kan skydda sig mot minor samtidigt som minröjning inleddes. Överlevande som skadats fick stöd och 10 informationstavlor sattes upp i särskilt drabbade områden. Myndigheterna involverades för att säkerställa att insatserna förvaltas och blir hållbara.

Indikatorer internationellt	2013	2014	2015	2016	Mål 2016
Antal länder (bland Rädda Barnens fokusländer) där det antagits minst en policy eller lagändring för barnets rättigheter, med stöd av Rädda Barnen.	8	9	9	15	13
Procentuell andel länder där tilläggsrapporter har utarbetats av organisationer i civila samhället med deltagande av barn. ¹	95%	100%	100%	–	100%
Procentuell andel Rädda Barnen stödda projekt där barn deltar och där deltagandet uppfyller kriterier om frivillighet, säkerhet och inkludering (icke-diskriminering). ²	43%	55%	66%	68%	70%
Procentuell andel Rädda Barnen stödda projekt där barn deltar och där deltagandet uppfyller riktlinjer för inkludering (icke-diskriminering). ²	55%	75%	85%	77%	70%

1. Eftersom Internationella Rädda Barnen har en ny strategi för 2016-2018 så har man för 2016 inte beräknat utfall på denna indikator. Tilläggsrapporter från civilsamhället kompletterar de rapporter som stater är skyldiga att utarbeta enligt internationella konventioner. Fokus är på de länder som Rädda Barnen stödjer, och där stater är skyldiga att lämna in rapporter det aktuella året. För 2015 så har 18 tilläggsrapporter i 13 länder utarbetats eller skickats in till relevant internationell organisation, vilket är samtliga program som får stöd av Rädda Barnen.
2. Varje år görs ett stort slumpmässigt urval av projekt. Projekten som granskas är därmed inte de samma mellan varje år. Procentandelen avser projekt som helt eller nästan helt uppfyller Internationella Rädda Barnens riktlinjer. Detta är granskade 81 projekt finansierade av Rädda Barnen i Sverige.

Barn ska få gå i skola och inte jobba...

... och om jag visste att ett företag säljer saker som barn har gjort skulle jag säga till alla att inte köpa de sakerna. Då skulle det börja gå dåligt för det företaget."

Ava, 10 år

Verksamhetsinriktningsmål:

2. Fler organisationer och företag är starka och kompetenta aktörer för barnets rättigheter.

VERKSAMHET I SVERIGE

STRATEGISKT MÅL:

Rädda Barnen bedriver verksamhet som leder till bättre livsvillkor lokalt för barn i 80 procent av Sveriges kommuner.

Viktigaste resultat 2016:

Lokal verksamhet för bättre livsvillkor

Rädda Barnens medlemsrörelse och anställda bedriver verksamhet i ca 200 kommuner i landet för att stärka barnets rätt till god samhällsstyrning, trygghet och skydd samt utbildning. De direkta insatserna har ökat i stor omfattning. Under 2016 fortsatte medlemsrörelsen att fokusera på att stötta barn på flykt, antalet aktiviteter fördubblades mellan hösten 2015 och våren 2016. När vi har mobiliserat för barn på flykt i Sverige har vi lärt av vår långa erfarenhet av direkta insatser i humanitära situationer ute i världen.

Exempel:

- Medlemsrörelsen i lokalföreningar och distrikt arrangerade cirka 260 direkta insatser för barn på flykt. Bland annat språkcafé, öppen förskola, fritidsaktiviteter, verksamhet på boenden och studiestöd.

Indikatorer Sverige	2013	2014	2015	2016	Mål 2016
Andel kommuner där Rädda Barnen har verksamhet enligt definitionen "verksamhet för bättre livsvillkor för barn" (d v s lokala verksamheter som leder till bättre livsvillkor, till exempel påverkansarbete och direktstödande verksamhet).	67%	70%	69%		80%
Antal företag och kommuner som utbildas inom ramen för Rädda Barnens externa utbildningar. (128 utbildningstillfällen har genomförts 2014)	61	51	74	230	75
Antal barn som nås av Rädda Barnens verksamhet.	35 000	46 415	46 800		38 000

VERKSAMHET INTERNATIONELLT

STRATEGISKA MÅL:

Ökad andel av företag som Rädda Barnen samarbetar med har påbörjat genomförandet av barnrättsprinciperna i sin verksamhet.

Viktigaste resultat 2016:

Utökad arbete med företag

Rädda Barnen arbetar utifrån barnrättsprinciperna för företag (Children's Rights and Business Principles). De är en grund för att få företag att integrera barnets rättigheter i sin verksamhet och för att ge verktyg till privatpersoner och civilsamhälle att ställa företag till svars. Både i Sverige och globalt växer uppslutningen bakom FN:s globala utvecklingsmål och Agenda 2030. Det gäller brett över alla samhällssektorer: civilsamhälle, näringsliv och offentlig sektor. Målen bygger på vårt gemensamma ansvar att ställa om mot hållbarhet och många aktörer inom den privata sektorn vill ta ansvar för agendans uppfyllnad.

Många företag visar intresse för långsiktiga och fördjupade samarbeten med Rädda Barnen då de vill ta ett större ansvar för det samhälle de verkar i både socialt och miljömässigt. Genom Rädda Barnens helägda företag, Rädda Barnen Service AB, agerar vi som konsulter och rådgivare till enskilda företag för att få företagen att integrera barnets rättigheter i sin verksamhet. Ett av de större svenska uppdragen under året har varit att stödja Telia i att implementera barnrättsprinciperna.

Sverige fick under året i uppdrag att leda internationella Rädda Barnens arbete inom Child Rights and Business. Det finns ett stort intresse från andra medlemsorganisationer. Till exempel stöttade Rädda Barnen i Sverige sin systerorganisation i Nederländerna att bygga upp en verksamhet riktad mot företag. Rädda Barnens center i Kina för barns rättigheter och företagens sociala ansvar är kvar trots ett komplicerat politiskt klimat för civilsamhället och centret har dessutom lyckats utveckla verksamheten i Asien.

Exempel:

- **Elfenbenskusten:** Rädda Barnen har anlitas för att ge stöd till utveckling av policies och utbildning inom Child Safeguarding för olika målgrupper inom kakao-branschen.
- **Nederländerna:** Rädda Barnen i Nederländerna började arbeta med företag utifrån barnrättsprinciperna. Flera branscher engagerade sig och arbetet fick stöd från regeringen. En kraftigt ökad synlighet för Rädda Barnen möjliggjorde ett starkare påverkansarbete som ledde till en ny lagstiftning kring företagens ansvar kring barnarbete. Satsningen har permanentats och utvidgats. Rädda Barnen-organisationer i många andra länder lär nu av deras exempel.
- **Vietnam:** Internationella Rädda Barnens landkontor har engagerat sig i företagens påverkan på barns rättigheter och inlett ett nära samarbete med Rädda Barnens center för barns rättigheter och företagens ansvar (CCR CSR). Flera företag har visat intresse och efterfrågat förslag på aktiviteter i sina leverantörskedjor. CCR CSR har expanderat till Bangladesh, där ett uppdrag utförts för Unicef för att implementera barnrättsprinciperna inom textilindustrin, och till Myanmar för stöd till företag att förebygga barnarbete.

Fler organisationer har kapacitet att självständigt driva och påverka staten att genomföra barnkonventionen.**Viktigaste resultat 2016:****Rädda Barnen stärker sina partner**

Det finns många exempel från 2016 på hur det civila samhället har påverkat staters politik. Rädda Barnen har stärkt det civila samhället med kapacitetsuppbyggnad och partnerskap.

Exempel:

- **oPt (Ockuperade palestinska territorier):** Tack vare en rapport från Rädda Barnen om tillgång till skydd, utbildning samt hälso- och sjukvård för barn med funktionshinder och deras familjer upptäcktes brister inom hälsovårdsministeriet och vårdcentralerna. Bristerna handlar om hur snabbt barn som behöver stöd identifieras och får hjälp. Ministeriet inledde ett arbete under 2016 för att åtgärda bristerna.
- **Peru:** FN:s kommitté för barnets rättigheter inkluderade i sina slutsatser till den peruanska staten flera rekommendationer från den alternativa rapport som Rädda Barnen och partner skrivit.
- **Paraguay:** Rädda Barnens partner har tagit fram en modell för hur företag kan göra sin verksamhet barnvänlig och 17 företag i Paraguay har visat intresse för modellen. Hittills har tolv företag klassats som "barnvänliga".
- **Bangladesh:** En gemensam modell där barn samlar in data för att övervaka och rapportera barns rättigheter har under året använts av ett stort antal barnledda organisationer samordnade i två koalitioner. En av dessa har publicerat 272 nyheter på sin hemsida utifrån datainsamlingen samt organiserat 52 offentliga dialogmöten på distriktsnivå för att diskutera resultaten. Under året har 10 nya organisationer har börjat använda verktyget.
- **Vietnam:** De första två nätverken för barns rättigheter i Vietnam bildades under 2016. De samlar 27 respektive 12 små och medelstora lokala medlemsorganisationer i centrala och norra Vietnam. Nätverken initierades av två strategiska partner till Rädda Barnen.

Barn ska få gå i skola och inte jobba så att de inte slösar bort sitt liv! De kanske måste jobba för att överleva. Men det blir ingen bra framtid för dem.

Thea, 10 år

Det lokala civila samhället har ökad kapacitet att vara en stark aktör för barn i humanitära situationer.

Viktigaste resultat 2016:

Lokala aktörer för barn

2016 stöttade vi flera partner att stärka sina kunskaper och metoder. Rädda Barnens partner i flera av Sidas fokusländer har ökat kapaciteten och sitt arbete för att påverka. I de flesta humanitära situationer har det lokala samhällets aktörer de bästa förutsättningarna att agera allra först för att barn ska få sina behov och rättigheter tillgodosedda. De kan snabbast nå ut till de barn och familjer som bor i de mest avlägsna orterna som är svåra att nå. Rädda Barnen strävar därför efter att involvera lokala aktörer mer i det humanitära arbetet. Ibland kan detta vara svårt då också civilsamhället kan vara hårt drabbat i en humanitär krissituation.

Exempel:

- **Etiopien:** Ett lokalt baserat nätverk för att skydda barn från våld och övergrepp har stärkt sin verksamhet under året i Gambella flyktingläger. I nätverket ingår bland annat religiösa ledare och klanledare. De identifierade 2 162 barn i behov och kunde förmedla stödinsatser till dem. Insatser gjordes också för att lokalsamhället ska agera förebyggande.
- **Jemen:** Med stöd av Rädda Barnen lyckades en partner få till stånd en överenskommelse med relevanta jemenitiska myndigheter och departement om att inrätta ett oberoende inspektionsteam för att granska arresteringar av barn och hitta möjliga alternativ.
- **Filippinerna:** Rädda Barnens partner i orkandrabbade områden stärkte sitt påverksansarbete för barns rättigheter i humanitära situationer. En ny lag, en "barnkod", stiftades utifrån det arbete och konsultationer med barn som organisationen gjort.
- **Syrien:** Med anledning av att konflikten i Syrien pågått i fem år tog partner från belägrade områden fram rapporten "Barndom under belägring" som fick internationell uppmärksamhet. Den baserades på intervjuer med barn i dessa områden.
- **Centralafrikanska Republiken:** En arbetsgrupp har skapats där Rädda Barnens partner, FN-organ, internationella organisationer och socialdepartementet deltar. Arbetsgruppen har bidragit till en nationell strategi för att barn som varit kopplade till armén eller väpnade grupper kan återintegreras i samhället.

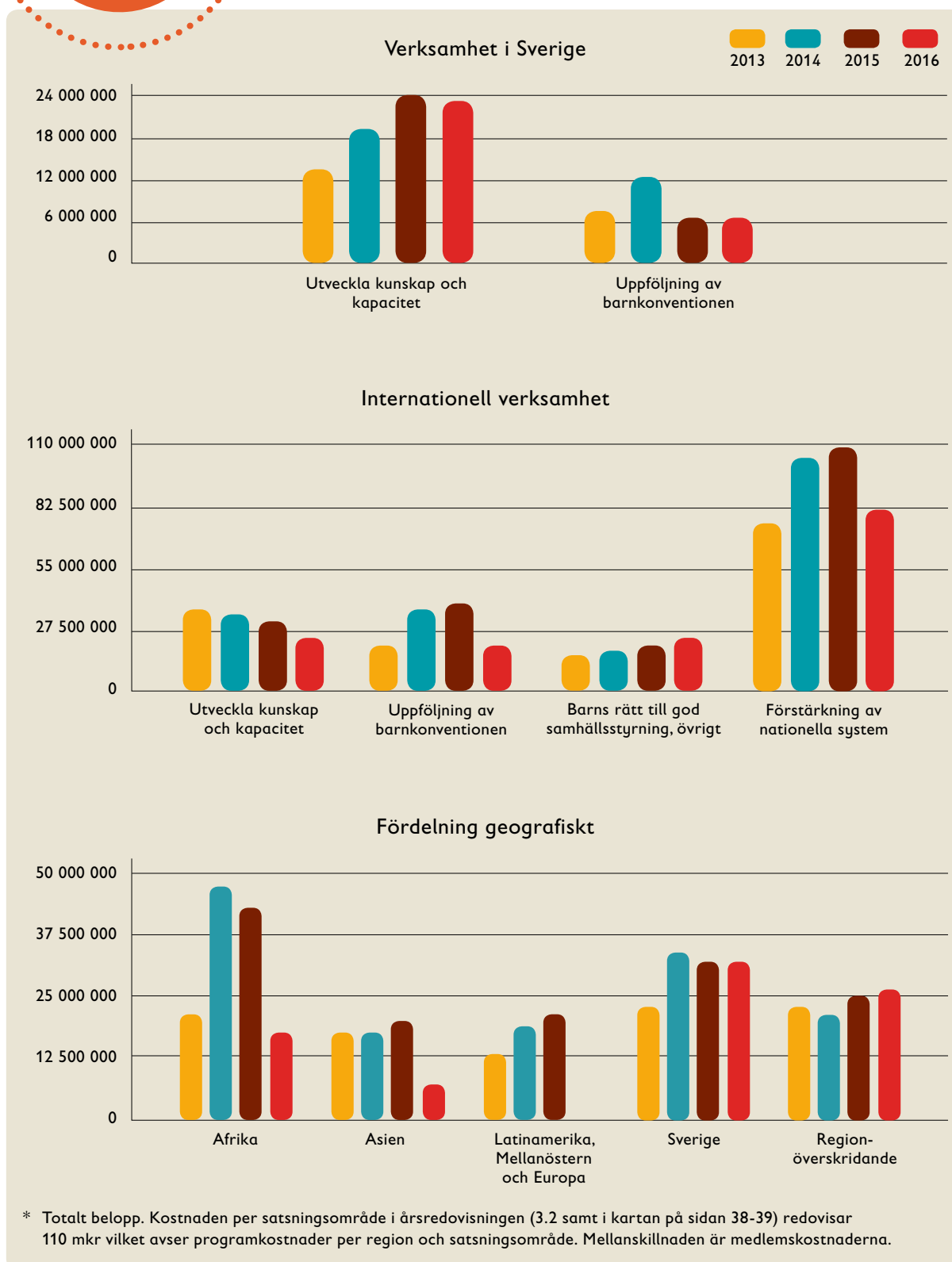
Indikatorer internationellt	2013	2014	2015	2016	Mål 2016
Antal företag som Rädda Barnen samarbetar med som har påbörjat genomförande av barnrättsprinciper i sin verksamhet.	7	18	25	35*	19
Antal länder och regionala program där koalitioner för barnets rättigheter som stöds av Rädda Barnen har kunnat påvisa inflytande.	17	17	17	17	17
Procentuell andel av partners till Rädda Barnen som bedöms ha ökat sin organisatoriska kapacitet under rapportperioden.	–	86%	92%	87%	80%

* 5 svenska företag och 30 internationella företag

Så här används resurserna inom Barnets rätt till god samhällsstyrning

Under 2016 satsade Rädda Barnen 114 mkr* på verksamhet inom området Barnets rätt till god samhällsstyrning. Tabellerna här under visar fördelningen av dessa medel mer i detalj.

Det viktigaste för att känna sig trygg är...

...att ha en familj, få gå i skola och att få mat. I Sverige har vi det ganska bra och vi har råd med det mesta. Det är tur att vi bor här. De som lever i länder med krig har det värre. Och i vissa länder får föräldrar slå sina barn.

Layan, 10 år

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL:

3. Färre barn utsätts för fysiskt eller psykiskt våld, kränkande behandling och diskriminering.
4. Färre barn i Sverige uppvisar tecken på psykisk ohälsa.
5. Färre barn separeras från sina familjer och fler barn kan återförenas med sin familj i väpnade konflikter och naturkatastrofer
6. Fler papperslösa barn i Sverige får sin rätt till utbildning och hälso- och sjukvård tillgodosedd.
7. Barn på flykt i Sverige får sin rätt till skydd och en rättssäker och individuell asylprocess tillgodosedd.

Alla barn ska ha rätt till rent vatten och mat. Barn som behöver extra hjälp i skolan ska få det. Barn ska ha rätt att gå i skolan och att få mat. De ska få gratis sjukvård. Lärarna ska inte vara elaka och slå en.

Yara, 10 år

EN CENTRAL DEL av Rädda Barnens arbete handlar om att förhindra våld mot barn och att barn som utsätts för våld eller övergrepp ska få det skydd och den rehabilitering de har rätt till. Vi ger direkt stöd till barn i utsatta situationer för att de ska få vara med sin familj eller få ett annat tryggt sammanhang, inte minst i krigs- och katastrofsituationer. Vi arbetar också för att det ska skapas lokala och nationella skyddssystem, både för att förebygga våld och för att hjälpa barn som utsatts för våld. I Sverige fokuserar Rädda Barnen arbetet på att förhindra våld mot barn, på att stödja barn som bevittnat våld i hemmet, på barns situation i skolan och på institutioner samt på att stärka rättigheterna för barn på flykt – både ensamkommande och de som kommer med sin familj.

Internationellt arbetar vi för att förebygga att barn utsätts för fysiskt eller psykiskt våld. Det handlar både om lagstiftning och om att förändra föräldrars, lärares och andra vuxnas attityd till äga. Rädda Barnen arbetar också för att förhindra att barn utsätts för sexuella övergrepp och våld och att de barn som drabbas ska kunna få tillgång till psykosocialt stöd.

Totalt antal nådda inom området 2016

ca **3 800 000** barn och **2 800 000** vuxna.

För att nå alla dessa har verksamheten inom Barns rätt till trygghet och skydd omsatt runt 961 miljoner kronor globalt. Rädda Barnen i Sverige har bidragit med cirka 32% av detta, eller omkring 303 miljoner kronor.

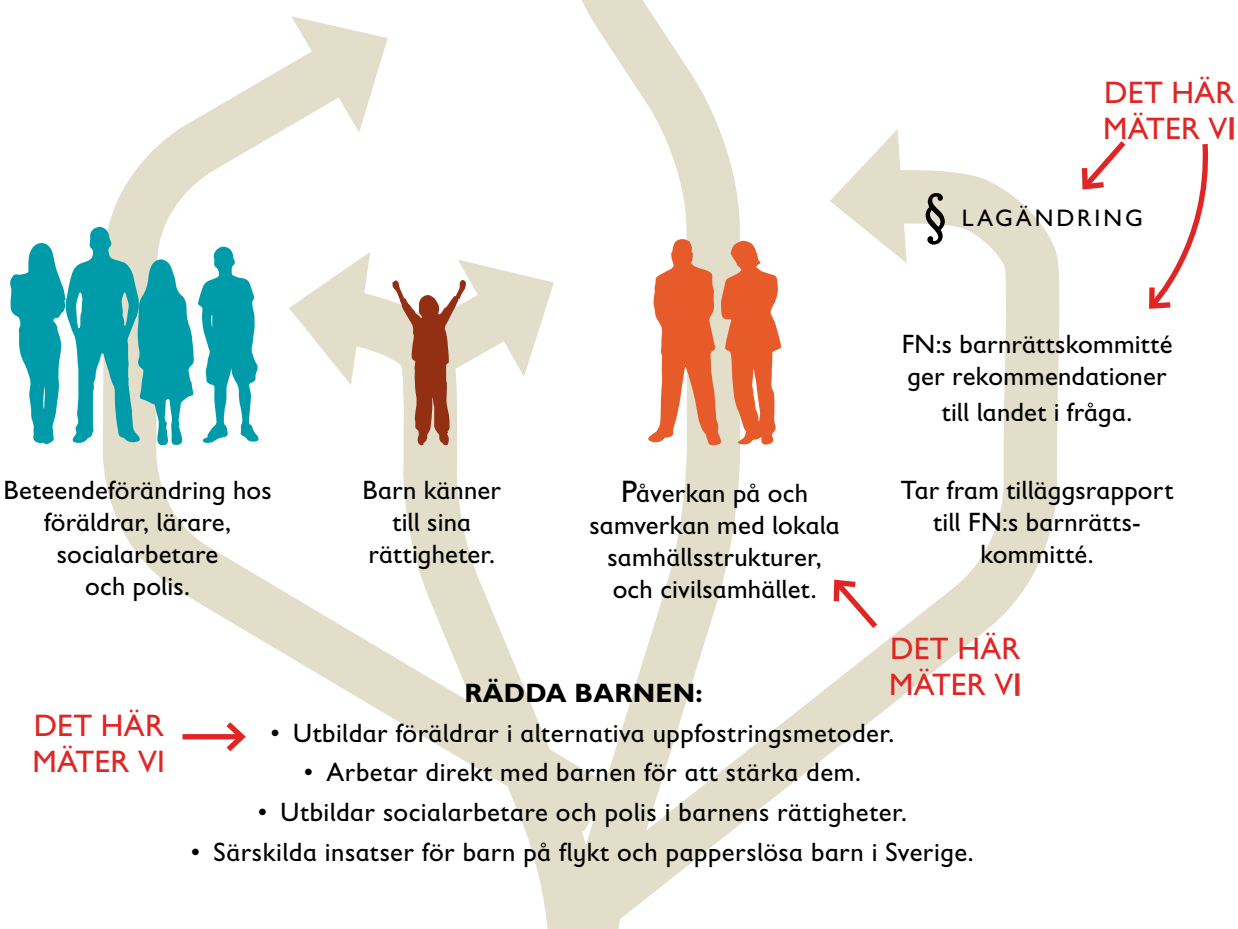

EFFEKTMÅL:

Färre barn utsätts för kränkande behandling, diskriminering, våld och sexuella övergrepp.

Det offentliga har ett systematiskt arbete för barn i behov av skydd och stöd.

Myndigheter och organisationer samverkar.

PROBLEM:
Våld mot barn

De som växer upp i ett land där vuxna får slå barn...

... vågar nog inte berätta om de gjort något fel. De blir rädda. De kanske inte vill vara varken hemma eller i skolan. De som slår ett barn visar ingen respekt.

Mathilda, 10 år

Verksamhetsinriktningsmål:

3. Färre barn utsätts för fysiskt eller psykiskt våld, kränkande behandling och diskriminering.

VERKSAMHET I SVERIGE

STRATEGISKA MÅL:

I fler kommuner finns samverkan för att förebygga och ge stöd till barn som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck.

Viktigaste resultat 2016:

Tusentals barn och unga har fått kunskap

Rädda Barnen har arbetat inom projektet "Det handlar om kärlek" för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck. I den ingår en samverkansmodell för kommuner. En skolturné har genomförts i Stockholm, Luleå och Umeå, med stöd av Arvsfonden, för att samtala med ungdomar om rätten till sin kropp, rätten att få vara kär i vem man vill och rätten att få bestämma över sitt liv. I de kommuner där arbete bedrivits en längre tid inom projektet och där det finns samverkansgrupper, söker barn och ungdomar stöd och hjälp i större utsträckning.

Rädda Barnens on-linechatt Kärleken är fri riktar sig till barn som vill ställa frågor om hedersrelaterat förtryck och våld. Resurser från ideella föreningar har svarat på frågorna och under hösten 2016 svarade även jurister från en advokatbyrå specialiserad på hedersbrott på frågor.

Exempel:

- Rädda Barnen har inom projektet "Det handlar om kärlek" genomfört 64 skolveckor och nått över 18 000 elever som fått kunskap om sina rättigheter samt om var man kan söka stöd om man är utsatt för våld och förtryck.
- 312 barn som är utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld och fått stöd och vägledning genom Rädda Barnens stödchatt.
- En teaterföreställning som ingår i projektet Kärleken är fri har digitaliserats så att fler skolor kan ta del av den genom filmvisning. Även ett metodmaterial har tagits fram och testats under hösten.

Färre barn utsätts för kränkande behandling, diskriminering, våld och sexuella övergrepp.

Viktigaste resultat 2016:

Rädda Barnen möter ett stort behov av kunskap

Det finns en stor efterfrågan på Rädda Barnens utbildningar och föreläsningar på temat sexuella övergrepp mot barn. Kommunerna är i behov av kompetensutvecklande insatser och Rädda Barnens utbildningar har bidragit till en ökad medvetenhet om dessa frågor.

Man skulle känna sig nedtryckt och liten om man visste att vuxna kan slå en. Då skulle man bli tyst och kanske fortsätta att vara tyst hela livet.

Thea, 11 år

Under 2016 uppdaterades handboken "Detta borde alla veta om sexuella övergrepp mot barn" och rapporten "Brott mot barn" togs fram. Den är ett resultat av att vi under en längre tid riktat kritik mot att handläggningstiderna för våldsbrott drar ut på tiden. Rapporten togs upp i TT och Ekot samt i bloggar och sociala medier.

Ett flertal kommuner kräver att idrottsföreningar ska ha ett strukturerat arbete för att säkerställa att idrottsmiljön är trygg, och ofta hänvisar de till Rädda Barnens metodmaterial "Fem steg till en handlingsplan" inom projektet High Five.

Exempel:

- Skriften "Att upptäcka våld mot barn – om rutinfrågor inom elevhälsan" har producerats och spridits bl a genom ett seminarium i Almedalen och genom föreläsningar.
- Materialet Stopp! Min kropp! och Nätsmart har varit fortsatt efterfrågat. Det har bidragit till att man fått ett verktyg för att prata om svåra frågor som det annars kan vara svårt att sätta ord på.
- Under 2016 har 52 idrottsföreningar arbetat med att ta fram handlingsplaner. 50 utbildningsinsatser har genomförts. Genom dem har kunskapen hos idrottsledare, föräldrar och organisationsledare om barns rättigheter och utsatthet ökat och de har fått verktyg för att skapa en trygg idrott för barn och ungdomar. 24 av Rädda Barnens lokalföreningar och distrikt har dessutom ökat kunskapen om och initierat en större samverkan med idrottsrörelsen.
- 8 lokala projekt har startat för en ökad inkludering av nyanlända i föreningslivet. Detta ska ske genom ökat deltagande i den ordinarie verksamheten.
- Under året inledde Rädda Barnen ett samarbete med organisationen Change Attitude som producerade filmen Break the silence för att uppmärksamma olika aspekter av sexualiserat våld mot barn.

Fler barn i utsatta situationer har fått stöd och skydd och färre barn utsätts för barnmisshandel

Viktigaste resultat 2016:

Många ringer till stödtelefonen

Rädda Barnen har synliggjort brister i skydd, rättssäkerhet och rehabilitering av barn utsatta för våld och övergrepp. Vi har också spridit kunskap för att förebygga våld mot barn och stärkt barns rätt till stöd och behandling i svåra vårdnadstvister.

Genom rapporten Brott mot barn har Rädda Barnen arbetat på nationell, lokal och regional nivå för att belysa konsekvenser av långa handläggningstider för brottsutsatta barn. Rapporten har varit ett bra underlag för diskussioner med polis och åklagare regionalt och lokalt, till exempel har Västerbottens och Gävleborgs distrikt arbetat för att sprida rapporten. Rädda Barnens centrum för barn och ungdomar i utsatta livssituationer har under året arbetat fram materialet Hanna & Theo som vänder sig till professionella som möter barn i familjerättsliga konflikter och vårdnadstvister. Centrum har fortsatt att utbilda kommuner i Barn i föräldrars fokus: en metod för föräldrar i familjerättsliga konflikter/vårdnadstvister.

Exempel:

- Rädda Barnens föräldrareföreläsning och mejl har under året tagit emot ca 600 samtal från oroliga föräldrar, vilket innebär stödande samtal för ca 800 barn. Samtalen har handlat om frågor som rör problem i föräldrollen, konflikter vid skilsmässa, psykisk ohälsa hos barnet och våld eller övergrepp mot barnet. Många av samtalen är av förebyggande karaktär. Rädda Barnens centrum för barn och ungdomar i utsatta livssituationer har också en rådgivningstelefon och mail. De har besvarat 250 samtal och mail från oroliga föräldrar och professionella.

- Föräldragrupper har genomförts både i Rädda Barnens egen regi och i samarbete med många ankomstboenden utifrån dels Studieförbundet material "Älskade barn" och dels med hjälp av personer från bland annat socialtjänsten. Detta har bland annat resulterat i ökad medvetenhet hos deltagarna när det gäller barns rättigheter och uppfostran utifrån ett barnperspektiv.
- En förnyad granskning (6:e gången) av hur barn drabbas när förundersökningar drar ut på tiden presenterades i juni, i rapporten Brott mot barn. I remissvaret till barnrättighetsutredningen har våldsutsatta barns rättigheter behandlats specifikt.
- Under året har Rädda Barnen utbildat 75 behandlare i två landsting i syfte att stärka barns rätt till rehabilitering. 34 kommuner har erbjudit föräldrar som befinner sig i familjerättsliga konflikter Rädda Barnens utbildning "Barn i föräldrars fokus". 500 socialsekreterare i Göteborg har utbildats för att stärka barnperspektivet i sitt arbete
- Under året hade filmen "Say something", som fick stöd av Rädda Barnen, premiär. Filmen syftar till att synliggöra barn som utsatts för våld i familjen. Rädda Barnens trailer om filmen nådde ca 300 000 unika tittare via social media.

Man skulle känna sig nedtryckt och liten om man visste att vuxna kan slå en. Då skulle man bli tyst och kanske fortsätta att vara tyst hela livet.

Thea, 11 år

Indikatorer Sverige	2013	2014	2015	2016	Mål 2016
Andel kommuner där det finns samverkan mellan myndigheter och frivilligorganisationer kring hedersrelaterat våld och förtryck.	23%	26%	29%	31%	31%
Andel barn som vet vart de ska vända sig om de utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck enligt en enkätundersökning i projektet "Det handlar om kärlek".	90%	90%	90%	90%	90%
Antal idrottsföreningar som har handlingsplaner mot mobbing, kränkande behandling och diskriminering.	40	136	224	271	350
Antal kommuner som har ett systematiskt förebyggande arbete samt insatser för barn i behov av skydd och stöd i enlighet med Rädda Barnens krav.	33	–	–	123	41
Antal våldsutsatta barn som har fått råd, stöd eller behandling på Rädda Barnens centrum för barn och ungdomar i utsatta livssituationer. ¹	134	146	134	115	175
Antal anmälda fall av barnmisshandel enligt Brottsförebyggande rådet. ²	18 300	18 800	20 800	23 700	17 900

1. Varje barn gör många besök till mottagningen och får ofta hjälp med kontakter med myndigheter m fl.

2. Det finns inte någon statistik över hur många barn som utsätts för psykisk eller fysisk misshandel. De statistik som finns talar endast om hur många fall som anmäls. Ett ökat antal anmälningar kan indikera att toleransen mot barnmisshandel minskar.

VERKSAMHET INTERNATIONELLT**STRATEGISKA MÅL:**

Färre flickor och pojkar utsätts för sexuellt våld i hemmet, skolan och samhället.

Viktigaste resultat 2016:**Vi förändrar traditionella synsätt**

2016 finns exempel på hur vi tillsammans med partners har påverkat samhällen att hindra barnäktenskap. Att engagera pojkar och män har bidragit till det goda resultatet i flera länder. Vi ser också att den traditionella synen på sexuellt våld sakta håller på att förändras i flera länder, även om arbetet med att förändra attityder tar tid. Vi kommer att vidareutveckla detta arbetssätt under den nya strategiperioden.

Exempel:

- **Bangladesh:** Barn fick ökat skydd mot sexuella övergrepp, utnyttjande och skadliga sedvänjor då Rädda Barnens program i 14 orter involverade fler män och pojkar. 69 fall (av totalt 89 kända fall) av barnäktenskap stoppades samt 113 fall av sexuella övergrepp identifierades och åtgärder vidtogs.
- **Zambia:** Rädda Barnen har lyckats etablera ett samarbete med den nationella kommission som ser över lagar och har gett råd och stöd till översynen av de lagar som rör barn. Ett nytt förslag till äktenskapsbalk har tagits fram där barnäktenskap kriminaliseras. Förslaget kommer läggas fram för parlamentet 2017.
- **Libanon:** I en årligt återkommande kampanj fokuserade Rädda Barnens partner på att påverka attityderna, så att våldtäktsoffer inte skambeläggs, och lagstiftningen, så att kvinnor ska kunna vägra att gifta sig med våldtäktsmännen. Kampanjen var mycket lyckosam och resulterade i flera andra påverkansinsatser, bland annat på Internet.
- **Elfenbenskusten:** Regionala myndigheter och traditionella ledare i två provinser har undertecknat ett direktiv som förbjuder förlikningar utanför domstolen då det gäller fall av sexuellt våld mot barn. Rädda Barnens partner har varit aktiva för att säkerställa att beslutet följs.
- **Nepal:** Barnsäkra platser har upprättats, system har förbättrats för att hänvisa barn i utsatta situationer till rätt stödinstitutioner och barnorganisationer har påbörjat verksamhet för att öka medvetenheten om handeln med barn. 70 barn har fått stöd. 231 myndighetsanställda på distrikt- och bynivå har utbildats kring barnhandel och risker vid migration.

Fler flickor och pojkar får tillgång till psykosocialt stöd.

Viktigaste resultat 2016:**Psykologiskt första hjälpen-kit**

Det är viktigt att fortsätta att utveckla vår kunskap om psykisk hälsa i komplexa konflikter. Exempelvis i Syrien har det psykosociala stödet varit en mycket viktig del av insatsen. Internationella Rädda Barnen har under 2016 stärkt kunskapen inom organisationen genom ett psykologiskt första hjälpen-kit.

Exempel

- **Jemen:** 7 525 barn, tre gånger så många som målsättningen, deltog i psykosociala stödaktiviteter på 12 barnvänliga platser fördelade på fyra provinser i Jemen. 82% av de intervjuade barn visade stärkt motståndskraft samt stärkt förmåga skydda sig själva.
- **Syrien:** Skyddsåtgärder för barn, däribland insatser för mental hälsa och psykosocialt stöd, etablerades i två flyktingläger där man nådde 320 barn. Även ett system för individuellt anpassat stöd för barn som drabbats av våld och övergrepp inrättades, där man nådde 56 barn. Flyktinglägret

inhyser yazidier, arabiska flyktingar och internflyktigar.

- **Etiopien:** 1085 barn som fallit offer för riskfylld migration och trafficking, fick tillgång till omfattande psykosocialt stöd samt hjälp med mat, kläder etc i 6 tillfälliga skyddshus i Addis Abeba. 215 personer har arbetat för att identifiera, spåra och placera dessa barn i säkra hem eller för att de ska kunna återförenas med sina föräldrar.
- **Etiopien:** På 20 olika ställen i två distrikt kunde 500 barn i utsatta situationer delta i workshops för att stärka sin förmåga att återhämta sig från det de varit med om. Av dessa ökade 390 sitt psykosociala välbefinnande enligt mätningar gjorda efter aktiviteterna.
- **Centralafrikanska republiken:** 19 843 barn och unga har på särskilt inrättade barnvänliga platser fått tillgång till gendermedvetet psykosocialt stöd.

Fler länder har agaförbud och går från förbud till eliminering av aga.

Viktigaste resultat 2016:

Stor efterfrågan på stöd

Det har skett flera framsteg under 2016, till exempel den nya anti-aga-lagstiftningen i Paraguay. Representanter för regeringar i många länder visar också stort intresse för att förbjuda fysiska bestraffningar och för att främja positiv uppfostran. Det finns en stor efterfrågan på stöd. Rädda Barnen arbetar för lagreformer, med kapacitetsuppbyggnad, med att öka medvetenheten och med barndeltagande. Detta har visat sig vara det bästa sättet att nå framgång. I Filippinerna till exempel har det långvariga arbetet gett resultat på både samhälls- och individnivå. Det är ett praktiskt exempel för andra länder att följa.

Om man blir slagen har man inte rätt till en egen vilja.

Enkido, 10 år

Exempel:

- **Paraguay:** En ny lag i Paraguay som förbjuder fysiska och förödmjukande straff stiftades i september 2016. Lagen gäller i alla sammanhang, dvs i skolor, andra offentliga institutioner och i privata hem. Rädda Barnens partner har ägnat många år av påverkansarbete för att denna lag skulle bli verklighet och den nya lagen är en stor framgång. Paraguay är det 10:e landet i Latinamerika som infört förbud mot barnaga.
- **oPt (Ockuperade palestinska territorier):** Rädda Barnen och partner har efter långdragna förhandlingar med utbildningsdepartementet lyckats få till stånd ett beslut där "positiv uppfostran" som ett alternativ till bestraffning ska användas av lärare i alla pojkskolor. Det är framförallt i pojkskolor som våldet är störst. Detta ska påbörjas under 2017 och är ett stort steg för att nå våldsfria skolor.
- **Ukraina:** Ett kvinnonätverk i Ukraina har lyckats sprida sin modell för att minska våldet i skolor då utbildningsministeriet fattade beslut om att tillämpa modellen i samtliga skolor. Framgången nåddes efter flera års arbete med påverkan, forskning, utbildningar och tester. Metoden baseras på svenska erfarenheter av att planera skolarbetet för att förhindra förnedrande behandling.
- **Filippinerna:** 66% av de föräldrar som utbildats av Rädda Barnen i positiv uppfostran som ett alternativ till våld uppgav själva att de inte längre praktiserar aga. Denna bild har också bekräftats i enkäter med 989 barn till dessa föräldrar.
- **Sydafrika:** Rädda Barnen publicerade en nydanande forskningsrapport "Den sociala och ekonomiska kostnaden av våld mot barn", vilket resulterade i omfattande uppmärksamhet i media: 7 tv-inslag, 31 radiointervjuer, 20 tidningsartiklar och 14 online-publiceringar. Rapporten har inspirerat diskussioner bland andra aktörer, inklusive regeringen och allmänheten.

Indikatorer internationellt	2013	2014	2015	2016	Mål 2016
Antal fokusländer där en eller flera policy- och/eller lagändringar har genomförts för att förbättra barns skydd mot sexuellt våld och skadliga traditionella sedvänjor. ¹	2	2	4	4	3
Antal fokusländer där en eller flera policy- och/eller lagändringar för att förbättra barns skydd mot fysiska och psykiska bestraffningar har genomförts med stöd av Rädda Barnen. ²	2	5	1	1	3

1. Antalet länder där Rädda Barnen stödjer program för att påverka policy och lagar varierar mellan åren. 2016 skedde lag- och/eller policyförändringar i 4 länder: Elfenbenskusten, Peru, Tanzania och Gambia.

2. Antalet länder där Rädda Barnen stödjer program för att påverka policy och lagar varierar mellan åren. 2016 skedde en lagförändring i Paraguay.

En kompis som är riktigt ledsen och inte mår bra...

... behöver någon som stöttar så att den mår bättre och blir glad igen. Det är viktigt att ha en kompis eller en kurator att prata med.

Chanel, 10 år

Verksamhetsinriktningsmål:

4. Färre barn i Sverige uppvisar tecken på psykisk ohälsa

VERKSAMHET I SVERIGE

STRATEGISKT MÅL:

Ansvaret för det första mottagandet av barn och unga med psykisk ohälsa är tydligt utpekat och resurssatt i samtliga kommuner och landsting.

Viktigaste resultat 2016:

Ny kunskap och fokus på barn på flykt

Rädda Barnen har under 2016 presenterat ny kunskap inom området genom en rad rapporter och seminarier. Nationellt har de direkta insatserna fokuserats till barn på flykt då vi sett att den psykiska ohälsa är utredd i denna grupp. Genom hjälptelefonen har vi stöttat ca 1 500 barn under 2016 samtidigt som vi har fått ett fördjupat perspektiv av barnens situation.

På regional och lokal nivå finns goda exempel. Ett väl planerat och systematiskt genomfört påverkansarbete har exempelvis bedrivits i tre distrikt i Västra Götaland.

Exempel.

- Rapporterna som tagits fram under året är bland annat Brott mot barn, Handbok till föräldrar, en folder om psykisk ohälsa bland barn och unga samt rapporten om elevhälsans förutsättningar. Den sistnämnda presenterades för 130 yrkesverksamma inom elevhälsan som Rädda Barnen träffade i samband med rapportsläppet.
- Två seminarier för en mängd aktörer som direkt resurssätter, styr över eller jobbar med stödet till barn som upplever psykisk ohälsa har arrangerats av tre distrikt i Västra Götaland.
- En samordnare har tillsatts för att säkerställa en förbättring av stödet i Västra Götaland.

Ibland kan man bara behöva höra: du är perfekt! Du är underbar! Man behöver få beröm för den man är.

Thea, 11 år

Indikatorer Sverige	2013	2014	2015	2016	Mål 2016
Identifierade distrikt- och lokalföreningar som har gjort en situationsanalys, kartlagt behov i sitt distrikt och utifrån det bedrivit påverkansarbete.	4	6	–	–	10

Då barn tappar bort sina familjer i krig eller i en naturkatastrof...

... kan vi bygga hus där de som kommer till Sverige kan bo. Eller så kanske de kan få en fosterfamilj?

Stina, 10 år

Det är värdelöst med krig! Jag hatar det! Oskyldiga dödas och jättemånga måste fly. Och vad kan jag göra? Jag är ännu liten och har inga pengar, men jag vill göra mer. Sen får de som flyr inte stanna – hur kan de göra så? Det är som om någon har cancer och läkarna säger att de ställer in operationen för att satsa på nåt annat istället. Det är så fel!

Layan, 10 år

Verksamhetsinriktningsmål:

5. Färre barn separeras från sina familjer och fler barn kan återförenas med sin familj i väpnade konflikter och naturkatastrofer.

VERKSAMHET INTERNATIONELLT

STRATEGISKT MÅL:

Färre barn separeras från sina familjer och fler barn kan återförenas med sin familj i väpnade konflikter och naturkatastrofer.

Viktigaste resultat 2016:

Barnskyddssystem i flyktingläger

Barnskyddssystem har införts i flyktingläger i Grekland, Nigeria och Mali för att identifiera och stödja barn i riskzonen. Rädda Barnen har fokuserat på att hantera unika fall vilket är en liten men viktig del av helheten. I Etiopien, Niger, Mali och Turkiet testades riktlinjerna och personalens och partnernas kapacitet att kunna identifiera barn i utsatta situationer och ge adekvat stöd ökade.

Exempel

- **Grekland:** Strukturer har skapats för att identifiera barn med stora behov av skydd bland familjer och ensamkommande barn på flykt. Rädda Barnen gav stöd till 1 273 barn och familjer på Greklands öar och fastlandet. 47 ensamkommande barn har hänvisats till särskilda stödsatser.
- **Nigeria:** System har upprättats i fem läger och lokalsamhällen för att spåra familjer och återföre barn med sina familjer. 5 000 barn får psykosocialt stöd och bland 1 066 ensamkommande och separerade barn har 610 registrerats och följs nu upp individuellt. Detta har varit möjligt genom upprättande av särskilda kommittéer för att skydda barn där 1 388 fosterföräldrar och samhällsledare har fått utbildning.
- **Mali:** I två regioner har det under året bildats 15 nya nätverk för att skydda barn. Totalt finns nu 42 sådana nätverk baserade i lokalsamhällen med syfte att se till att barn som påverkas av konflikter i landet identifieras och får stöd. Nätverken har även genomfört 89 aktiviteter och nått 27 964 personer för att öka medvetenheten om barns utsatthet.
- **Syrien:** Rädda Barnens partner gav 2 331 barn i åldern 5–12 år tillgång till alternativa lärotillfällen i två konfliktdrabbade regioner i södra Syrien, eftersom de flesta skolor stängts, skadats eller attackerats.
- **Libanon:** 13 500 barn på flykt från Syrien fick tillgång till formell grundutbildning inom det libanesiska utbildningssystemet. 200 studenter kommer också få ekonomiskt stöd för att påbörja allmän yrkesutbildning, så att de kan betala skolavgifter och transportkostnader.

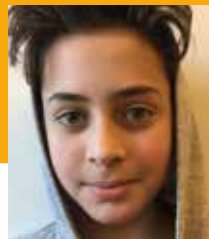
Indikatorer Internationellt	2013	2014	2015	2016	Mål 2016
Antal barn och vårdnadshavare som har använt Rädda Barnen-stödd verksamhet där syftet är att motverka att barn separeras från sina familjer och att återförening barn med sina familjer om en separation inträffat. ¹	18 600	48 000	–	–	Ökat antal

1 Ingen data har levererats från Internationella Rädda Barnen för denna indikator 2015 och 2016.

Om jag var tvungen att gömma mig för att inte tvingas återvända till ett krig...

... skulle jag vara orolig att gå till skolan och vara rädd att lärarna ringer till polisen. Jag skulle nog stanna hemma och inte ens våga gå ut och handla mat.

Marcus, 9 år

Verksamhetsinriktningsmål:

6. Fler papperslösa barn i Sverige får sin rätt till utbildning och hälso- och sjukvård tillgodosedd.

VERKSAMHET I SVERIGE

STRATEGISKT MÅL:

Fler papperslösa, asylsökande och gömda barn har rätt och reella möjligheter till, god psykisk och fysisk hälsa samt utbildning.

Viktigaste resultat 2016:

Många har utbildats för att ge stöd till barn

Fler barn har fått skydd och stöd under året. Men behovet av för papperslösa, asylsökande och gömda barn har ökat markant. Rädda Barnens verksamhet har vuxit kraftigt under året, inte minst lokala aktiviteter genomförda av föreningar och andra frivilliga. Medlemsrörelsen gör fortsatt stora insatser med bland annat språkcafé, öppen förskola, fritidsaktiviteter, verksamhet på boenden och studiestöd.

Rädda Barnens centrum för barn och unga i utsatta livssituationer har utvecklat metoder för att uppmärksamma, bemöta och behandla barn som upplevt trauma. Kunskap om detta har spridits brett under året i utbildningar för alla dem som möter barn i kommuner, skola och omsorg.

Påverkansarbete utifrån Rädda Barnens rapport "Utanför nästan allt" har pågått under året på kommunal nivå och medlemmar har påverkat beslutsfattare i enskilda ärenden. Arbetet med "Utanför nästan allt" har ökat diskussionen om barns utan papper rätt till stöd från socialtjänsten. Men de nya förslagen från regeringen om att öka kontroller och utvisningar riskerar att leda både till att kommuner stramar åt stödet och till att föräldrar inte låter sina barn ta del av skola, sjukvård och övrigt stöd som kan finnas.

Exempel:

- Under 2016 har 8 207 personer i 230 kommuner utbildats i traumamedveten omsorg för att de ska få ökad kunskap i hur de ska bemöta barn

Alla flyktingar borde få någonstans att bo för det är nog väldigt jobbigt att bo på gatan.

Sharmin, 11 år

**VERKSAMHETSOMRÅDE:
BARNETS RÄTT TILL TRYGGHET OCH SKYDD**

som har varit med om svåra påfrestningar. Detta har gjort stor skillnad för barn runt om i landet och har skapat ett större barnrättsperspektiv i kommunernas mottagandet av barn på flykt. De som utbildats är personer som arbetar professionellt med barn och unga, exempelvis på HVB-hem och BUP-mottagningar. Utbildningarna har lett till att fler barn på flykt har möjlighet att få god evidensbaserad vård för att påverka sin psykiska och fysiska hälsa.

- Rädda Barnen har genom sin stödlinje, på olika språk, under 2016, tagit emot ca 1 500 samtal från nyanlända barn och unga. Samtalen har handlat om allt från hur boende, skola och hälsovård fungerar till svåra ämnen som saknad, sorg, ovisshet och oro. Vi har också hjälpt barn, som blivit utsatta för övergrepp, till rätt stödinsatser. Alla samtal har gett stor kunskap om barns situation och på vilket sätt samhället brister i att leva upp till barnkonventionen som säger att barn har rätt till trygghet och skydd och rätt att inte diskrimineras.
- Responsteamet fortsatte sitt arbete med bland annat barnsäkra platser och verksamheter. Vi har utökat vår kapacitet för att hantera enskilda fall.
- Inom High Five samverkade vi med Svenska Innebandyförbundet under hösten 2016 genom att erbjuda utbildningsinsatser för idrottsledare och föräldragrupper för nyanlända. High Five har också samverkat på flera håll med SISU Idrottsutbildarna och distriktsidrottsförbunden och under 2016 har vi genomfört tio utbildningsinsatser på temat att inkludera nyanlända barn och ungdomar inom idrotten.
- Utbildningar i psykosocialt stöd till frivilliga har genomförts tillsammans med Röda Korset och Svenska kyrkan.

Om jag var tvungen att fly skulle jag behöva en säng, nåt att äta och någon att vara med.

David, 10 år

Indikatorer Sverige	2013	2014	2015	2016	Mål 2016
Andel lokala verksamheter i Rädda Barnen som arbetar med psykosocial verksamhet för barn på flykt.	19%	30%	50%	–	28%
Antal papperslösa, asylsökande, gömda barn och berörda vuxna som fått råd, stöd eller behandling på Rädda Barnens centrum för barn och unga i utsatta livssituationer.	134	146	134	155	175
Andel kommuner som sökt statsbidrag avseende papperslösa barn i skolan.	–	33%	41%	239st	100%

Om jag var tvungen att fly...

... vore det viktigaste att hitta någonstans att bo och bli omhändertagen. Sen skulle jag kunna börja skolan. Jag skulle behöva en vän som jag kan prata med och lita på i alla lägen. Och så behöver jag kläder för att inte frysa. Vi har ett bra land där man blir omhändertagen.

Esther, 11 år

Verksamhetsinriktning:**7. Barn på flykt i Sverige får sin rätt till skydd och en rättssäker och individuell asylprocess tillgodosedd.****VERKSAMHET I SVERIGE****STRATEGISKT MÅL:**

- **Barns egna asylskäl bedöms i asylprocessen och beslut fattas med utgångspunkt från barnets bästa samt barnets rätt till trygghet och skydd.**
- **Migrationsverket och fler kommuner och landsting har ett tydligt barnrättsperspektiv i mottagandet av barn på flykt.**

Viktigaste resultat 2016:**Ökad verksamhet**

Mottagandet av barn på flykt i Sverige har kraftigt försämrats genom lagen om tillfälliga uppehållstillstånd som inte på något sätt ser till barnets bästa. Rädda Barnen har under året arbetat intensivt för ett stärkt barnrättsperspektiv i mottagandet.

Vår samverkan med Migrationsverket, kommunerna och andra aktörer har ökat, medlemmarna är mer utbildade och verksamheterna har högre kvalitet. Betydligt fler lokalföreningar mobiliserar frivilliga för barn på flykt och fler kommuner samverkar lokalt för ett bättre mottagande av barn och familjer på flykt.

Genom projektet Re:act som stöttar supportgrupper på boenden och samarbete i nätverk har vi kunnat säkerställa ett mer behovsbaserat och kostnadseffektivt sätt att arbeta. Migrationsverket är med i nätverken vilket har resulterat i ökad förståelse för flyktingarnas situation. I Re:act har kunskap kring flyktingsituationen spridits genom föreläsningar och nyanlända har genom självorganisering varit med och påverkat sin egen situation.

Rädda Barnens arbete med "Mötesplatser" har bidragit till en diskussion kring ensamkommande ungdomars situation och hur mottagande och etablering kan förbättras. Ungdomarnas röster lyfts till beslutsfattare och andra nyckelaktörer. Då ungdomarna själva medverkar i planering, genomförande och resultatspridning bidrar detta till att öka engagemanget för frågorna hos målgruppen. Under 2016 startades projektet "Vägen in" för att arbeta med etablering och integration av nyanlända.

Exempel:

- I två "Mötesplatser" har Rädda Barnen nått 250 ensamkommande ungdomar i Värmland. Uppföljning har skett i fem olika kommuner.
- Support Group Network (SGN) är en paraplyorganisation som startades med hjälp av Rädda Barnen inom projektet Re:act – vårt arbete för organisering av asylsökande. De asylsökande organiserar supportgrupper

Jag känner några som tar hand om två barn som flytt från krig. De får bo hos dem och familjen försöker lära sig mer om deras länder och bakgrund.

Stina, 10 år

VERKSAMHETSOMRÅDE: BARNETS RÄTT TILL TRYGGHET OCH SKYDD

som skapar aktiviteter för att stärka sig själva och främja integrering i samhället. SGN är en förebild även utanför Sveriges gränser och genom stöd från Rädda Barnen kan SGN påverka internationellt för att förbättra situationen för flyktingar och barn över hela Europa. Re:act har spridits till 15 kommuner varav 13 kommuner under 2016.

- 30 000 barnböcker har delats ut till nyanlända barn. Ett stort antal medlemmar har utbildats i psykologisk första hjälpen och psykosocialt stöd för barn. Ett kort material om barns rättigheter har tagits fram på fem språk och delats ut i cirka 40 000 exemplar.
- Rädda Barnen har deltagit i ett nätverkssamarbete med Länsstyrelsen Stockholm om barn som försvinner. Projektet "Inga barn ska försvinna" har startats tillsammans med Malmö stad och Helsingborgs kommun.
- Rapporten "Var redo att kämpa" har spridits av lokalföreningarna och används pedagogiskt för att lyfta asylsökandes utmaningar under deras första tid i Sverige. Samtalsmaterialet "Snacka loss" har tagits fram för att utbilda personal på olika boenden för ensamkommande barn i Sverige.

Indikatorer Sverige	2013	2014	2015	2016	Mål 2016
Resonemang kring barnets bästa och barns egna asylskäl återfinns i domar och beslut. ¹	1,24% 2,38%	–	–	–	55%
Antal kommuner som känner till Rädda Barnens checklistor för ett gott mottagande.	62	–	–	86	80
Antal kommuner där verksamheterna har en regelbunden samverkan kring mottagande av barn på flykt.	87	–	–	85	90

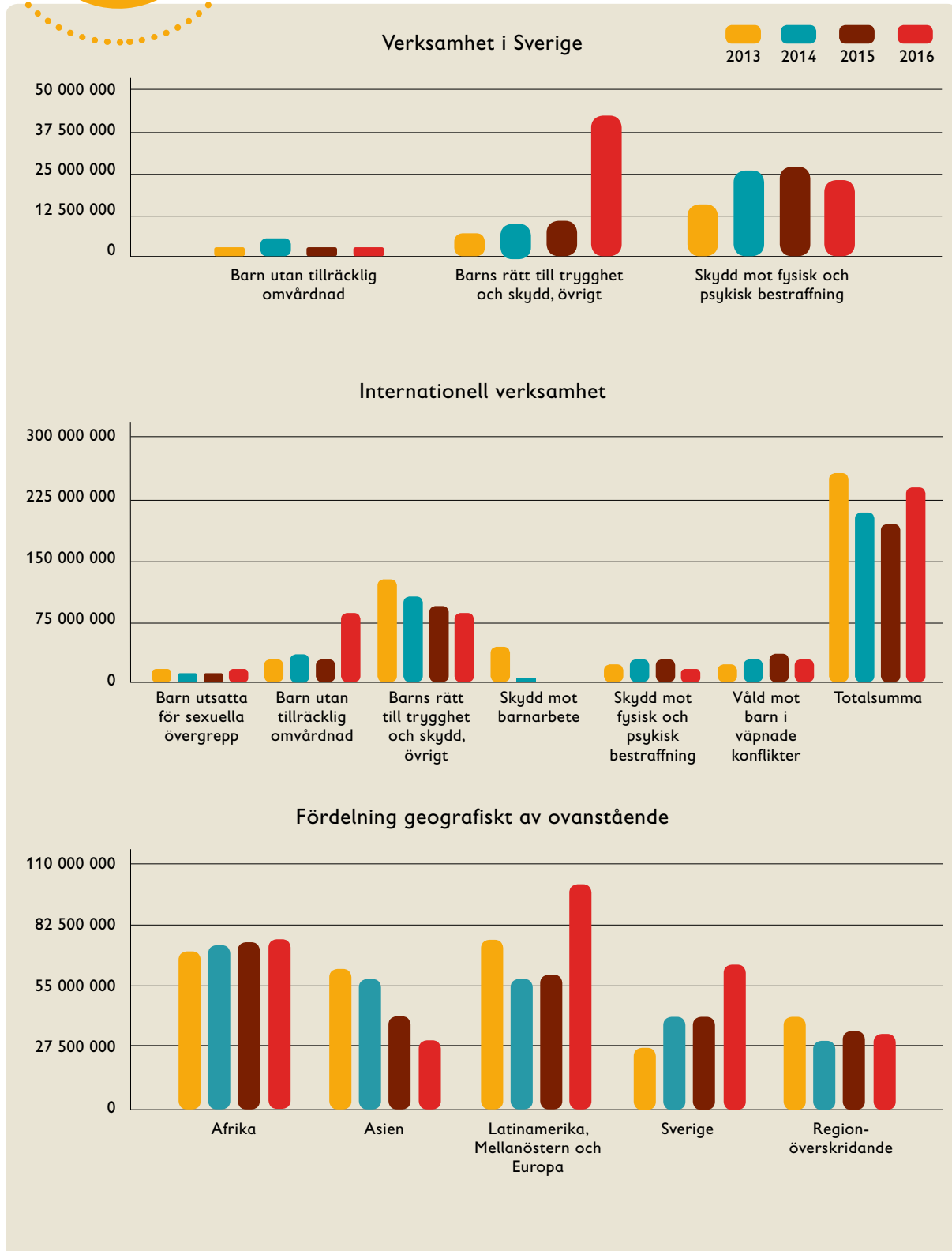
1. Andel av alla ärenden i Migrationsverket respektive domstolar. Med hänvisning till den rådande flyktingsituationen som medfört stora påfrestningar för Migrationsverket har vi beslutat att inte genomföra någon uppföljningsrapport varför denna indikator faller bort. Rädda Barnens fokus har riktats om till ett värdigt mottagande och att motverka införandet av Lag (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.

Så här används resurserna inom Barnets rätt till trygghet och skydd

Under 2016 satsade Rädda Barnen 303 mkr på verksamhet inom området Barnets rätt till trygghet och skydd. Tabellerna här under visar fördelningen av dessa medel mer i detalj.

Barn måste få gå i en bra skola ...

... och lärare borde ha bättre betalt så att fler personer vill jobba som lärare. Det är viktigt att det finns tillräckligt med lärare och material. Barn måste också få springa och leka så det ska finnas plats för det. Lärarna ska inte vara för stränga och så måste skolan ta hand om mobbing.

Julia, 11 år

Verksamhetsinriktningsmål:

8. Fler barn ska få tillgång till en god och likvärdig utbildning.

RÄDDA BARNEN arbetar för att alla barn ska ha rätt till en kvalitativt god utbildning och för att stater ska satsa tillräckliga resurser på utbildning. Internationellt satsar vi på insatser för att minska våld och övergrepp i skolan och för att utbildning även ska finnas tillgänglig för barn i krig och väpnade konflikter. I Sverige arbetar Rädda Barnen för att alla barn – särskilt de i de mest utsatta situationerna – ska få sin rätt till utbildning tillgodosedd.

Totalt antal nådda inom området 2016

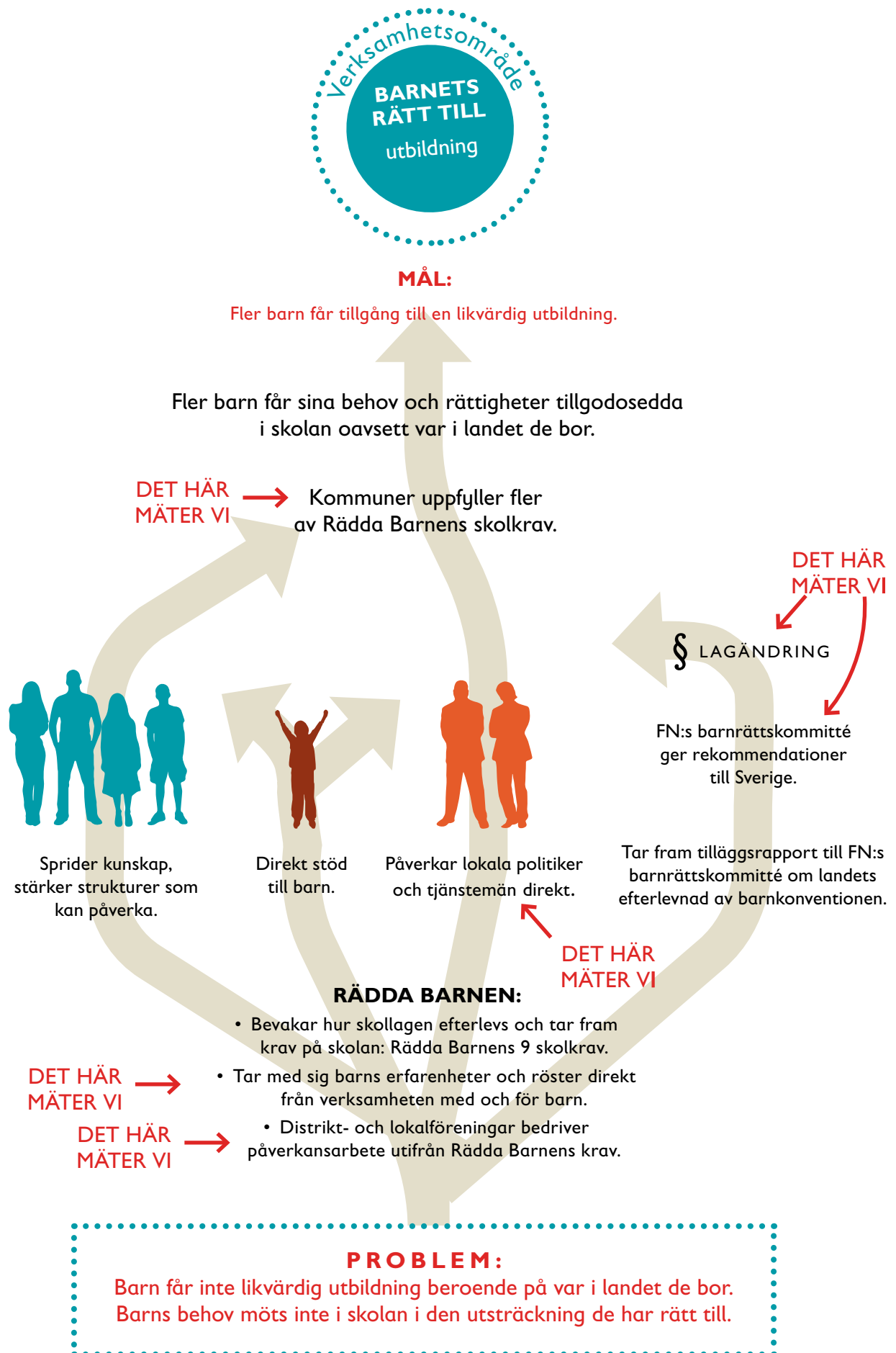
ca **13 800 000** barn och ca **3 400 000** vuxna.

För att nå alla dessa har verksamheten inom området utbildning omsatt runt 2 177 miljoner kronor globalt. Rädda Barnen i Sverige har bidragit med cirka 4% av detta, eller omkring 86 miljoner kronor.

I en bra skola är lärarna glad-stränga. Det betyder att de är stränga utan att vara arga. De hittar på roliga aktiviteter. I dåliga skolor finns det mobbing och kränkningar.

Marcus, 10 år

I en bra skola...

... tar lärarna hand om en. I en dålig skola är de kränkande.

David, 10 år

8. Fler barn ska få tillgång till en god och likvärdig utbildning**VERKSAMHET I SVERIGE****STRATEGISKT MÅL:****Fler barn får sina behov och rättigheter tillgodosedda i skolan oavsett var i landet de bor**

Skolan är en viktig arena i arbetet för tillgång till skolundervisning för barn på flykt. Rädda Barnen arbetar också för att få till stånd en kompensatorisk skola för barn i socioekonomisk utsatta situationer. Alla dessa mål och aktiviteter ryms inom flykting- och barnfattigdomsarbetet.

Viktigaste resultat 2016:**Rapport om utbildningsfattigdom**

Rädda Barnen har under året tagit fram en europeisk rapport om utbildningsfattigdom. Rapporten belyser hur vi kan skydda barn från fattigdom genom att investera i utbildning.

Exempel:

- Rädda Barnen presenterade den europeiska rapporten om utbildningsfattigdom vid ett seminarium tillsammans med Europahuset. Deltagarna kunde påverkas i en mycket aktuell fråga. I samband med detta deltog ungdomar i en workshop på temat På Lika Villkor. De presenterade under seminariet sina förslag på förbättringar inom skolan.

Man ska alltid ta reda på vad barn tycker.

Matilda, 11 år

Indikator Sverige	2013	2014	2015	2016	Mål 2016
Andel kommuner som uppfyller minst tre av Rädda Barnens skolkrav. ¹	–	44%	–	–	60%
Andel distrikt- och lokalföreningar/arbetsgrupper som bedriver påverkansarbete utifrån Rädda Barnens krav "Rätt att vara med".	4%	6%	–	–	32%

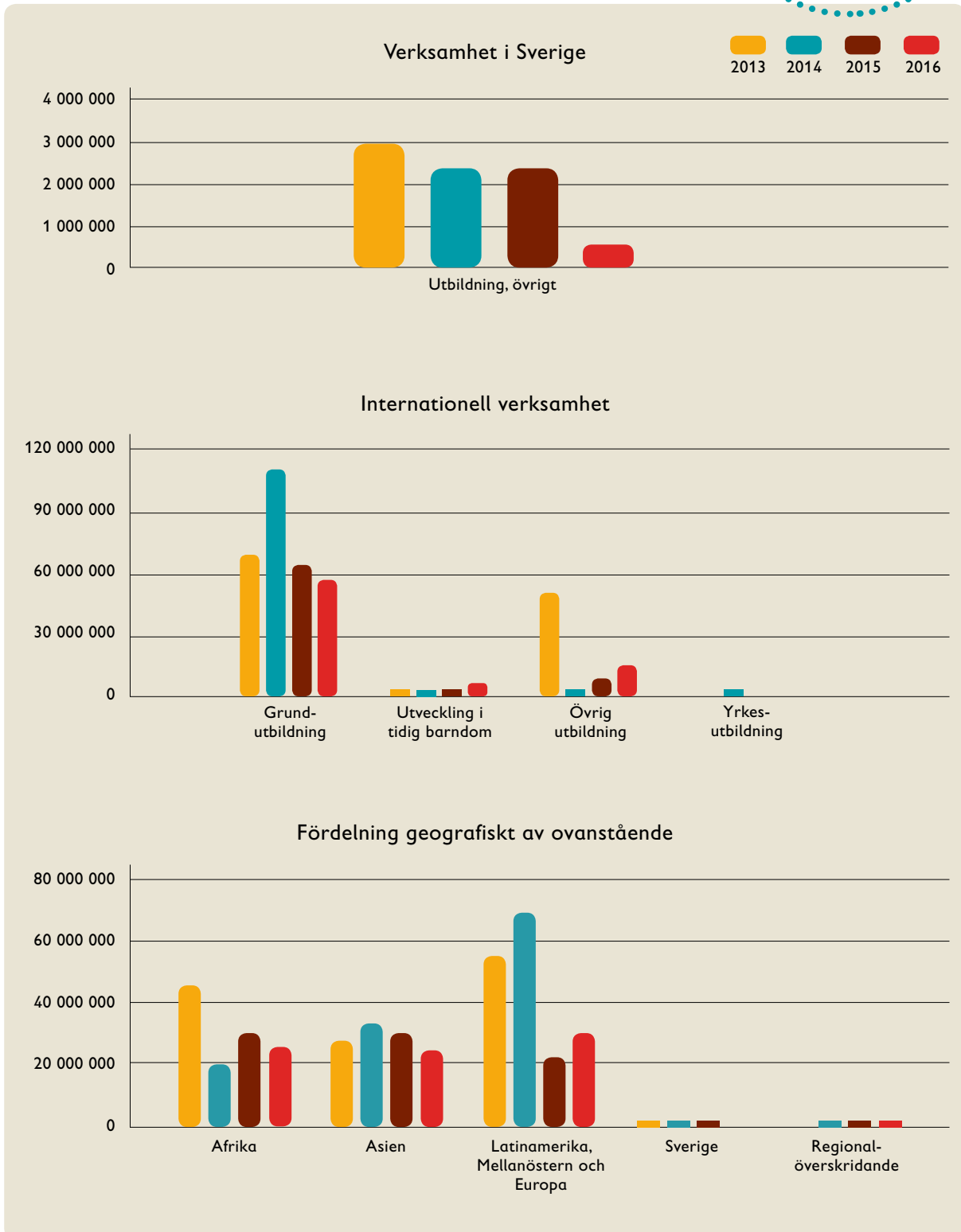
1 Ingen mätning genomförd 2015 och 2016.

INTERNATIONELL VERKSAMHET**Utbildning ingår i de övriga områdena**

Verksamhet för barnets rätt till utbildning sker internationellt i allra högsta grad men det är inte ett eget prioriterat område. Det ingår istället som en komponent i de humanitära insatserna, i verksamheten för barns rätt till trygghet och skydd och i insatserna för barnets rätt till god samhällsstyrning. Därför har Rädda Barnen valt att inte sätta särskilda indikatorer för barnets rätt till utbildning i den internationella verksamheten.

Så här används resurserna inom Barnets rätt till utbildning

Under 2016 satsade Rädda Barnen 86 mkr på verksamhet inom området Barnets rätt till utbildning.

Verksamhetsberättelse 2016

Det finns många exempel från Rädda Barnens verksamhet i Sverige och internationellt. Här har vi gjort ett urval för att visa på hur Rädda Barnens verksamhet under året har lett till förändring.

Vi ger ett exempel för varje verksamhetsinriktningsmål. Här får du ta del av konkreta berättelser från engagerade barnrättskämpar världen runt.

Nu sprids Ung röst ut i världen

Verksamhetsinriktningsmål 1: Fler barn får sina rättigheter tillgodosedda i enlighet med Barnkonventionen 110

Företag blir barnrättskämpar

Verksamhetsinriktningsmål 2: Fler organisationer och företag är starka och kompetenta aktörer för barnets rättigheter 112

Lag mot barnaga handlar om politisk vilja

Verksamhetsinriktningsmål 3: Färre barn utsätts för fysiskt eller psykiskt våld, kränkande behandling, och diskriminering 115

När utvisningarna började komma spreds förtvivlan

Verksamhetsinriktningsmål 4: Färre barn i Sverige uppvisar tecken på psykisk ohälsa 117

Det gäller att fokusera på dem vi kunde rädda

Verksamhetsinriktningsmål 5: Färre barn separeras från sina familjer och fler barn kan återförenas med sin familj i väpnade konflikter och naturkatastrofer 119

Nätverk vill förebygga att barn försvinner

Verksamhetsinriktningsmål 6: Fler papperslösa barn i Sverige får sin rätt till utbildning och hälso- och sjukvård tillgodosedd 121

Nyanlända aktiverar sig själva

Verksamhetsinriktningsmål 7: Barn på flykt i Sverige, får sin rätt till skydd och en rättsäker och individuell asylprocess tillgodosedd 123

Lärarvåld mot elever minskade

Verksamhetsinriktningsmål 8: Fler barn får tillgång till en god och likvärdig utbildning 124

Nu sprids Ung röst ut i världen

”Det är aldrig någon som har frågat vad vi tycker!” Ett kort men kärnfullt konstaterande av ett barn i Rädda Barnens enkätundersökning Ung röst. Ett projekt som nu sprids från Sverige till flera andra länder.

**”Det är viktigt att...
...prata med någon man litar på.
Man ska inte bära allt inombords.”**

Enkido, 10 år

Medlemsrörelsen i Sverige gör ett gediget arbete med Ung Röst och genomför cirka 25 000 intervjuer med barn runt om i landet – ett unikt material. Resultatet används sedan i påverkansarbetet i Sverige genomfördes Ung röst senast 2015.

BARNKONVENTIONEN ger alla barn rätt att uttrycka sina åsikter i frågor som berör dem. Men det är inte alltid lätt att få vuxna att lyssna. 2011 tog Rädda Barnens medlemsrörelse initiativet till en nationell enkätundersökning bland tusentals barn för att ta reda på vad de tänker om sina rättigheter och sin tillvaro.

Undersökningen har gjorts vid två tillfällen, senast 2015, och har använts i dialogen med politiker och andra beslutsfattare som påverkar barns uppväxtvillkor. Och det har visat sig vara ett kraftfullt verktyg. Barn vet själva bäst hur deras situation är och alla de som tar beslut som påverkar barn behöver ha kunskap.

Tanken väcktes om att sprida vidare idén till andra länder.

Rädda Barnen tog kontakt med medlemmar i andra länder och Internationella Rädda Barnen-kontor som var intresserade att hitta nya vägar för att öka barns deltagande.

Ett pilotprojekt drogs igång där barn i Armenien, Jordanien, Kosovo, Litauen, Mongoliet och Peru fick svara på liknande frågor. Först ut att lansera sin rapport var Kosovo 2016 och Mongoliet utförde sin enkät under samma år.

– Vi samarbetade med skolor där intervjuerna genomfördes, berättar Tsolmon Enkhbat som koordinerar program för Internationella Rädda Barnen på kontoret i Mongoliet.

Men det var inte helt enkelt att få skolorna att ställa upp.

– Skolledningarna ville läsa frågorna vi skulle ställa till barnen innan de gav tillstånd. Några av dem vägrade efter att ha läst frågorna. De tyckte inte att de lämpade sig och vissa tyckte inte om att vi ställde frågor om skolorna. De skolor som till slut gick med på att samarbeta med oss fick ett löfte om att vi inte skulle nämna namnet på skolorna.

I Mongoliet är migrerande barn och barn från etniska minoriteter särskilt utsatta. Rädda Barnen arbetar därför med att migrerande barn ska få samma möjligheter som andra barn i landet och att barn från etniska minoriteter inte ska diskrimineras. Rapporten blir ett viktigt påtryckningsmedel som ska användas vid möten med socialmyndigheten och statsförvaltning i Ulan Bator.

Tsolmon Enkhbat berättar att barn i Mongoliet sällan får uttala sig i frågor som berör dem. Att de nu ha fått en möjlighet göra sina röster hörda gentemot beslutsfattare har därför varit särskilt uppskattat.

– Nästan 88 procent av barnen sa att de inte har några möjligheter att uttrycka sina åsikter för beslutsfattare. Mer än 85 procent visste inte heller vart de ska vända sig om de behöver psykologisk hjälp.

Barbara Voors samordnar pilotprojektet från Sverige:

– Metoden är genomtänkt och beprövad, så det blir enkelt för de länder som vill delta att haka på. Men det kräver förstås mycket jobb och vilja att först göra enkäterna och därefter använda dem för att förändra. Vi erbjuder

kapacitets- och metodstöd och ger även ett litet ekonomiskt bidrag för att de ska komma igång.

En stor poäng är att det blir möjligt att jämföra resultaten från de olika länderna. Omkring 80-90 procent av frågorna är likadana och hyggligt globalt jämförbara även om varje land förstås anpassar frågorna till sitt speciella sammanhang.

– I Jordanien till exempel lade de till en fråga om unga äktenskap, berättar Barbara Voors.

Redan nu kan man se att det finns mycket som de unga har gemensamt oavsett var i världen de bor. De upplever att vuxna inte lyssnar till dem, alltför många tvingas bevittna våld, och många är bekymrade för ekonomin. Men de allra flesta unga har ändå en positiv tilltro till framtiden.

– Villkoren i Sverige ser annorlunda ut för barn men de är inte väsensskilda från hur det är i andra länder, säger Barbara Voors.

Resultaten från enkäterna presenteras för beslutsfattare och media i respektive land då barn och unga deltar. Barn kommer också att delta i fokusgrupper för att diskutera de problem som identifierats i enkäterna. Just deltagandet av barn är den riktigt stora vinsten menar Barbara Voors:

– Vi pratar ofta om ungas åsikter och deltagande men då barn själva är med i presentationen av resultaten så blir det hela mycket trovärdigt. De får själva säga till media och till politikerna att det är så här det ser ut – det var inte som ni trodde ...

– Vi tänker fortsätta att sprida idén både till medlemmar och landkontor, säger Barbara Voors. Förutsättningen är att de ska ha kapacitet att arbeta med själva enkäten och därefter med påverkansarbetet och kommunikation av resultaten.

- De första enkätundersökningarna gjordes i Sydamerika för över tjugo år sedan. Undersökningarna publicerades i en dagstidning och rönste stor uppmärksamhet.
- Rädda Barnens medlemsrörelse i Sverige tog upp idén och utgick från barnkommitténs rekommendationer till Sverige som underlag för frågorna. Det är viktigt att lokalföreningar ska kunna använda resultaten för lokalt påverkansarbete.
- För att rapporten ska bli statistiskt säkerställd behövs ca 1500 intervjuer med barn.
- 2019 ska en global rapport tas fram då fler länder blivit klara med sina undersökningar.

Ur rapporten från Kosovo

(1 588 ungdomar i åldern 12-16 år hade svarat på frågor om sina rättigheter, om framtiden, om våld, mobbning och avgifter i skolor.)

- 63% känner sig ledsna under längre perioder
- 33% har blivit mobbade eller trakasserade.
- Fyra av fem barn känner betygsstress.
- 76% har bevittnat våld det senaste året.
- 50% vet inte vart de ska vända sig om de har problem i familjen.
- 25% av barn på landsbygden kan inte delta i skolaktiviteter eller betala för skoluniform eller extrakurser eftersom det kostar pengar.

”Det är farligt för flickor att resa på natten eller att vara ute nattetid. Jag känner mig inte säker då jag reser ensam.”

”Det är inte vettigt att skolan organiserar någonting och sen ber barnen att betala för det”

”Vi kan drömma om att ha en normal kommunikation med lärare men de skapar en känsla av osäkerhet hos oss”

ur Ung röst Kosovo

Företag blir barnrättskämpar

En helt ny verksamhetsgren på Rädda Barnen såg dagens ljus under 2016. Rädda Barnen hjälper företag att ”barnrättsäkra” sin verksamhet utifrån Barnrättsprinciperna för företag. Först ut bland statligt ägda företag i Sverige var giganten Telia.

Ett företag i södra Kina har nyligen startat ett daghem på fabriken vilket gjort med möjligt för migrantarbetande föräldrar att leva tillsammans med sina barn istället för att lämna dem hos släktingar i en annan del av landet.

FÖR 5 ÅR SEDAN var Rädda Barnen med och tog fram globala barnrättsprinciper¹ som ska stötta företag att ta ett större ansvar för barns behov och rättigheter. Därefter togs en metod fram² för hur barnrättsprinciperna kan omvandlas till konkret handling för företag.

Det handlar om att få företag att förstå sin påverkan på barns rättigheter och ge dem verktyg för att exempelvis bedriva ansvarsfull marknadsföring, försäkra sig om att det inte förekommer barnarbete eller se till att företaget har säkra produkter för barn och att barnens föräldrar har bra arbetsplatser och anställningsvillkor.

Att stötta företag att aktivt agera för barns bästa är på intet vis nytt för Rädda Barnen. Redan 2009 startade Rädda Barnen ett center i Kina där man hjälper företag i hela Asien med utbildning och rådgivning för att de ska bli bättre på att möta barns behov och tillgodose deras rättigheter och kunna stötta migrantarbetande föräldrar.

Arbetsättet blev efterfrågat, både av företag och av andra Rädda Barnen-organisationer, och sedan hösten 2015 finns en särskild avdelning på Rädda Barnen som sprider metoden, bland annat till systerorganisationer runt om i världen och till intresserade företag. Det rådgivande arbetet till enskilda företag utför Rädda Barnen som konsulter i det egna bolaget Rädda Barnen Service AB.

– Det här handlar inte om insamling eller ”vanligt” programarbete, berättar Charlotta Sterky, chef för avdelningen Child Right and Business som fått ett engelskt namn för att kunna kommuniceras globalt.

– Vi kontaktar företag och föreslår denna helt nya form av samarbete där vi gör en genomlysning av verksamheten i företaget utifrån barnrättsprinciperna. De fungerar som ett globalt ramverk för företag för att de ska bli bättre på att ha ett barnrättsperspektiv i den egna verksamheten. Det kan till exempel handla om hur produktionen går till, hur personalens arbetstid ser ut, hur man kommunicerar sina värderingar i reklam och marknadsföring och hur företaget säkrar sina produkter och tjänster så att barns rättigheter tillgodoses.

Att företag är barnvänliga borde vara lika självklart som att de vill vara miljövänliga men det kräver både engagemang och kunskap. Frågorna som ställs i den genomlysning Rädda Barnen gör åt företaget handlar om den egna verksamhetens påverkan på barn, både direkt och indirekt. Vilka förväntningar har företaget på personalen? Hur placeras pengarna? Vilken sorts aktör vill man vara i samhället? Svaren ser mycket olika ut och Räd-

1 Tillsammans med Unicef och FN:s Global Compact

2 Tillsammans med Rädda Barnens globala partner Accenture

**”Alla barn behöver ...
... en familj och ett hem.”**

Stina, 10 år

da Barnen föreslår lösningar i nära dialog med företaget. Det handlar helt enkelt om att fördjupa insikten hos företagen om hur den egna verksamheten påverkar barn och unga och om att det går att genomföra förändringar för barns bästa.

Hösten 2015 antog Sveriges regering en nationell handlingsplan för företagande och mänskliga rättigheter. Det är ett led i Sveriges åtaganden enligt FN:s globala hållbarhetsmål. I den nationella planen nämns både barnkonventionen och barnrättsprinciperna för företag som viktiga ramverk för stater och företag att inspireras av.

Nu blev det förstås särskilt viktigt att offentliga företag visar att de tar handlingsplanen på allvar och agerar spjutspets och försäkrar sig om att verksamheten har ”så lite negativ och så stor positiv påverkan” som möjligt på barns rättigheter.

Telia blev det första statligt ägda företaget som ville inleda ett samarbete. Rädda Barnen stödjer koncernen att identifiera sin påverkan på barns uppväxtvillkor och ger råd om hur verksamheten kan utvecklas.

– Allt har gått så fort. Under hösten blev vi klara med fas ett som handlade om att fördjupa engagemanget och öka kunskapen. Vi har gått igenom några av företagets verksamhetsgrenar och styrdokument, genomfört seminarier och samtal. Nu är det dags för fas två där vi ska stödja Telia att genomföra några konkreta aktiviteter, säger Malin Dahlberg Markstedt som är Manager på Child Rights and Business-avdelningen.

Genom samarbetet med Rädda Barnen kan företag nå de mål de eventuellt har satt upp för verksamheten i relation till FN:s globala hållbarhetsmål. På samma vis som FN:s barnkonvention är ett styrdokument för hur stater ska se till att barns rättigheter tillgodoses så är barnrättsprinciperna motsvarande styrdokument för företag, dock inte bindande på samma vis som barnkonventionen.

– Det finns ett väldigt stort intresse och engagemang från Telia, vilket vi är väldigt glada för, avslutar Malin Dahlberg Markstedt.

Anna Augustson, Telia.

Telia vill barnrättssäkra hela företaget

Anna Augustson är hållbarhetsstrateg på Telia. Hon berättar att Telia har en tradition av att arbeta medvetet med barnrättsfrågor.

– Barn använder våra tjänster. Därför är frågor kring barns rättigheter, säkerhet och utveckling så viktiga för oss.

Då Rädda Barnen kontaktade Telia och erbjöd att stötta dem så nappade de.

– Vi hade redan börjat titta efter ett sätt att jobba systematiskt med barnrättsfrågor och tänkte att vi med hjälp av Rädda Barnens verktyg med barnrättsprinciperna kan fokusera på de delar där vi verkligen kan göra skillnad och ha effekt på barns rättigheter.

I barnrättsprinciperna ingår att lyssna på barnen. Telia har därför nyligen genomfört en barnpanel i alla länder där de är verksamma för att ta reda på barns egna åsikter om sin internetanvändning. Det finns många studier om riskerna med internet, men vad tycker barnen egentligen?

– Vi lärde oss att barn är mer mogna och internetsmarta än vad vi tror, berättar Anna Augustson. De förstår att de måste vara källkritiska och är försiktiga med sin egen och andras information.

Men riskerna finns förstås kvar och Telia fortsätter nu med att titta på hur de praktiskt kan förändra sin verksamhet. Det kan röra sig om särskilda tjänster för att skydda barn eller om att informera föräldrar som är kunder hos Telia. Det handlar också om att marknadsföringen ska vara utformad så att den stärker barn.

– Vi tittar även på vår interna verksamhet. Om våra anställda arbetar hemifrån ska det till exempel inte gå ut över barnen.

Anna Augustson tror att allt fler företag börjar bli medvetna om att barns rättigheter är en viktig del i ett seriöst hållbarhetsarbete. Men i en undersökning som Global Child Forum gjorde för en tid sedan om hur företag lever upp till barnrättsprinciperna var resultatet dystert. Inte för Telia dock som fick högsta poäng.

– Vi ligger i framkant och ser barnrättsfrågor som en fokusfråga i vårt hållbarhetsarbete, konstaterar hon.

3. FÄRRE BARN UTSÄTTS FÖR FYSISKT ELLER PSYKISKT VÅLD,
KRÄNKANDE BEHANDLING, OCH DISKRIMINERING

Lag mot barnaga handlar om politisk vilja

52 länder har lagstiftat mot barnaga. De måste bli fler. Projektet Never violence använder sig av en spjutspetsmetodik för att påverka inflytelserika beslutsfattare i länder som har visat intresse för att lagstifta. Genom att föreslå konkreta lagskrivningar hoppas man kunna påverkat direkt.

1978 FICK Astrid Lindgren den tyska bokhandelns fredspris. Hennes tal vid prisutdelningen uppfattades som så pass kontroversiellt att hon blev tvungen att hota med att inte delta för att kunna läsa upp det. Talet "Aldrig våld!" blev genast legendariskt. Det vållade stor debatt och året därpå lagstiftade Sverige, som första land i världen, mot barnaga.

Vad var det i Astrids tal som varit så kontroversiellt? Jo, helt enkelt att konstatera att våld mot barn i förlängningen skapar nya våldsverkare.

För tre år sedan firade den svenska lagen 35-årsjubileum samtidigt som Barnkonventionen fyllde 25 år. Det blev startskottet för ett internationellt projekt som fick namn efter Astrids berömda tal: Never violence.

Det är i omfång ett litet projekt, men med en spjutspets-strategi då det hela går ut på att handplocka inflytelserika deltagare från länder som ännu inte har lagstiftat mot barnaga men där det finns ett intresse. Genom att bjuda in dessa personer till kvalitativa studiebesök, workshoppar och diskussioner – och samtidigt föreslå konkreta lagskrivningar – hoppas man kunna påverkat direkt.

Vi vet att om ett land lagstiftar i en region så sker en spridningseffekt, berättar Eva Bellander som ansvarade för projektet under 2016. Därför är vi väldigt noggranna med vilka vi bjuder in för att verkligen kunna påverka.

2016 bjöds Bosnien-Hercegovina, Colombia, Frankrike, Georgien, Litauen, Kina och Rwanda in till Sverige för att lära sig mer om de svenska erfarenheterna av lagen mot barnaga. Länderna och representanterna var alla noggrant utvalda. En hög tjänsteperson från statsförvaltningen i varje land bjöds in; personer med ett så pass stort inflytande att de kan påverka. Det kom även en representant per land från frivilligorganisationer som arbetar för en lagstiftning mot barnaga. Under fyra dagar besökte de Socialdepartementet, Barnombudsmannen, BRIS, Barnahus och Astrid Lindgrens hem. De hade workshop kring goda exempel och diskuterade möjliga lagförslag och alternativa uppfostringsmetoder. Under besöket togs det fram en skiss på hur en lag skulle kunna se ut.

– Alla får berätta hur långt de har kommit i sin lagstiftningsprocess och hur de har arbetat. Vi ger tips på tänkbara formuleringar i lagen vilket brukar tas emot väldigt positivt, berättar Eva Bellander.

Men det är viktigt att deltagarna också får insikt i att det inte bara handlar om att få igenom en lagstiftning. Lagen måste också vara möjlig att genomföra och få acceptans i samhället för att inte bli poänglös. Det

"Det är synd ...

... om dem som har elaka föräldrar som slår dem. Alla borde få ha snälla föräldrar."

Layan, 10 år

"Våld är mer våldsamt mot barn."

Layan, 10 år

"Barnaga borde förbjudas överallt. Barn klarar inte av att bli slagna."

Sharmin, 11 år

3. FÄRRE BARN UTSÄTTTS FÖR FYSISKT ELLER PSYKISKT VÅLD, KRÄNKANDE BEHANDLING, OCH DISKRIMINERING

krävs system som ser till barnets rättigheter. Om skyddsnetet har för glösa maskor faller barnen igenom trots lagen. Genom studiebesöken får deltagarna se den modell som finns i Sverige.

En vanlig invändning är: ska vi inte vänta tills opinionen ändras och därefter lagstifta?

– Vi berättar om vår erfarenhet att det är bra att ha en lagstiftning först. När man driver opinion kan man då peka på lagstiftningen. Det underlättar om det finns motstånd i landet, säger Eva Bellander.

Det också viktigt med utbildningar för att inte minst föräldrar ska bli medvetna om alternativen till aga som uppfostringsmetod.

Eva Bellander ser positivt på framtiden:

– Det har varit en rusch med länder som lagstiftat mot aga de senaste åren och jag tror det kommer att rulla på nu och gå snabbare. Men det krävs mycket information och utbildning.

Besöket i Sverige följs upp av konferenser i länderna för att arbeta vidare med lagförslagen. Innan lagförslaget läggs fram för beslut är det oerhört viktigt att förvissa sig om att den faktiskt är möjlig att verkställa. Först då kan det betyda något i verkligheten för barnen.

– Vi vet att det här sättet att arbeta ger effekt. Två av de deltagande länderna har redan antingen lagstiftat eller har ett lagförslag som ska upp i parlamentet, konstaterar Eva Bellander.

Never violence

Rädda Barnen har under decennier varit drivande i frågan om att påverka lagstiftare i olika länder för att lagstifta mot aga. Never Violence är ett samarbete tillsammans med Svenska Institutet och Global initiative to end all corporal punishment of children. Litauen och Frankrike deltog 2016. 2017 lagstiftade Litauen mot aga. I december 2016 lades ett lagförslag mot aga fram för parlamentet i Frankrike.

”Och för dem, som nu så ivrigt ropar på hårdare tag och stramare tyglar, skulle jag vilja berätta vad en gammal dam en gång talade om för mig. Hon var ung mor på den tiden när man ännu trodde på det där ”spar på riset och du fördärvar pilten”, det vill säga hon trodde egentligen inte på det, men en gång hade hennes lille pojke gjort någonting, så att hon tyckte han måste få en risbastu, den första i sitt liv. Hon sa åt honom att han själv skulle gå ut och ta reda på ett ris åt henne. Den lille pojken gick och var länge borta. Till sist kom han gråtande tillbaka och sa: ”Jag hittade inget ris, men här har du en sten som du kan kasta på mej.”

Då började mamman också gråta, för hon såg plötsligt alltihop med barnets ögon. Barnet måste ha tänkt att ”min mor vill faktiskt göra mig illa, och då går det väl lika bra med en sten”.

Hon slog armarna om honom, och de grät en stund tillsammans. Och sedan la hon stenen på en hylla i köket, och där fick den ligga kvar som en evig påminnelse om det löfte hon gav sig själv i den stunden: aldrig våld!”

ur Astrid Lindgrens tal ”Aldrig våld!”

När utvisningarna började komma spreds förtvivlan

Rädda Barnens utbildningar i traumamedveten omsorg gav under året stöd till vuxna som möter barn som varit med om svåra påfrestningar. Men de gav dessutom ett unikt underlag med berättelser från 230 kommuner om hur barn och unga mår idag: i synnerhet de barn som drabbats av de nya asylreglerna.

Då regeringen införde tillfälliga uppehållstillstånd 2016 började det snart märkas i Rädda Barnens stömlinje för barn och ungdomar. Många som ringde var väldigt oroliga över risken att sändas tillbaka till de länder som de flytt ifrån. Den psykiska ohälsan bland barn och unga ökade, samtidigt som Rädda Barnens utbildningar i traumamedveten omsorg, TMO, blev oerhört efterfrågade.

Traumamedveten omsorg är ett förhållningssätt för vuxna som möter barn som varit med om svåra påfrestningar. Det gäller inte bara dem som arbetar med barn på flykt utan alla som möter barn som har varit med om svåra upplevelser: lärare, fritidspedagoger, personal vid elevhälsan, BUP eller socialtjänsten.

Men den nya lagen, som försvårat familjeåterföreningar och skapat otrygghet både hos ensamkommande barn och familjer, har lett till att TMO-utbildningarna under 2016 främst har riktat sig till dem som arbetar med människor på flykt. Redan 2015 exploderade behovet av utbildningar på grund av flyktingsituationen. Rädda Barnen satte målet högt för 2016 och räknade med att ha utbildningar i 145 kommuner. När året var slut hade man istället nått ut till 230, hela 80 procent, av Sveriges kommuner.

Rebecca Dahl är en av de 11 TMO-utbildare som rest land och rike runt och utbildat sammanlagt 8 000 personer i alla län i Sverige.

– Oavsett om jag har varit i Skåne eller Lappland så har jag sett samma sak; människor som arbetar med barn på flykt brottas med samma frågor. Det har varit en ynnest att få träffa så många människor som brinner för sitt arbete och som varje dag kämpar för att ge barnen det allra bästa de kan.

Rebecca Dahl berättar att det syntes en tydlig skillnad under årets första och andra hälft beroende på den nya lagstiftningen.

– Oron blev allt större hos de unga. De fick sömnsvårigheter och kände sig inte trygga någonstans. Vissa slutade att gå i skolan.

När sedan utvisningarna började komma spreds en stor förtvivlan.

– Det här påverkar förstås även personalen jättemycket. Inte bara detta att arbeta i en verksamhet där ungdomarnas psykiska ohälsa ökar. Den nya hårdare flyktinglagstiftningen har också lett till en kompetensflykt – boenden stängs och personal söker sig vidare då det ses som en osäker bransch.

Rebecca Dahl berättar att hon och alla de andra utbildarna har fått vara lyhörda att möta målgruppen i den situation de står i just nu. Behovet av

”Jag har läst om att barn tvingas att bli soldater i vissa länder, och så blir de dödade i krig. Det är så fel.”

Daniel, 10 år

”Om jag får ett utvisningsbeslut så är att återvända till Afghanistan inte ett alternativ.”

Ur TMO:s årsrapport

”TMO-dagarna har gett mig mera mod och både styrka och hopp om att fortsätta framåt”

Ur TMO:s årsrapport

”Efter att de nya lagarna kom har ungdomarna blivit mycket mer otrygga. Det är en enorm skillnad sen juni, som dag och natt.”

Ur TMO:s årsrapport

traumakunskap är inte ny men den nya lagstiftningen har förstärkt behovet.

Det blev snart tydligt att det inte bara handlade om ett utbildningsuppdrag. Utbildarna är också ”öron och ögon” och ville systematisera all den stora mängd information de fick om hur barn mår idag.

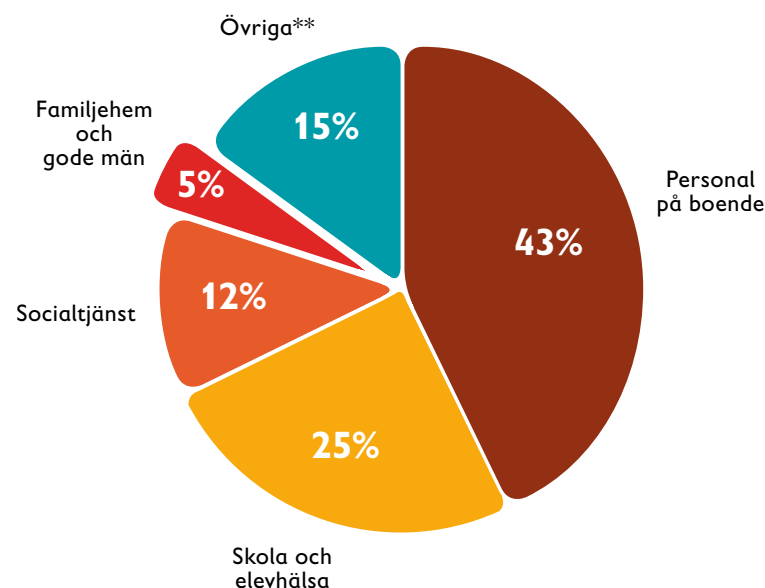
– Vi har sammanställt det vi sett och hört under året i något vi kallar för barnrättsbevakningar. De ger alla en mycket samstämmig bild.

De berättelser som utbildarna dokumenterat handlar om barn som går under jorden, som har självmordstankar eller som till och med tar livet av sig vid ett utvisningsbeslut. De handlar också om hur både ensamkommande barn och familjer har flyttats runt i landet med stor smärta och otrygghet som följd. Alla berättelser visar samma bild: ungdomarnas hälsa har påverkats mycket negativt. Rebecca Dahl hoppas att det samstämmiga underlaget ska kunna användas brett i organisationen.

– Det kan bli ett underlag både för att stötta alla dessa barn och ungdomar och för att bedriva påverkansarbete och opinionsbildning.

Traumamedveten omsorg:

- Att skapa en trygg och stödjande miljö för att öka den psykiska hälsan hos barn som har varit med om svåra påfrestningar.
- Att skapa goda relationer med vuxna och andra barn och att stötta barnet att reglera sina känslor och sitt beteende.
- TMO-utbildningarna kommer att breddas för att nå fler än endast personal som arbetar med barn och unga som har erfarenhet av flykt.
- Visionen är att alla barn och unga i Sverige i utsatta situationer ska få vistas i en läkande omsorgsmiljö med trygga och varma relationer.

Spridningen av TMO-utbildningarna 2016 i olika yrkesgrupper. De 8 000 personer som utbildats beräknas möta sammanlagt 164 000 barn och unga.

5. FÄRRE BARN SEPARERAS FRÅN SINA FAMILJER OCH FLER BARN KAN ÅTERFÖRENAS MED SIN FAMILJ I VÄPNADE KONFLIKTER OCH NATURKATASTROFER

Det gäller att fokusera på dem vi kunde rädda

Krig, terror och desperation fortsätter att skörda liv på Medelhavet. Sjöodugliga båtar fylls med familjer som hoppas på en trygg framtid på andra sidan havet. Men flyktvägen är livsfarlig och bara i år har tusentals människor drunknat när båtar sjunkit på öppet hav, av dem flera hundra barn. Nu har Rädda Barnen ett eget fartyg för att undsätta flyende människor.

RÄDDA BARNENS eget sök- och räddningsfartyg Vos Hestia har sedan det sjösattes i september 2016 på Medelhavet räddat nära 3000 människor ur vattnet. Av dem var 400 barn.

Rädda Barnen har arbetat i italienska hamnar i över åtta år för att hjälpa barn när de kommer iland efter att ha flytt över Medelhavet, och har sett behoven av skydd växa. Nu arbetar man för att rädda liv också till sjöss.

Vos Hestia utgår ifrån italienska hamnar och arbetar i nära samarbete med den italienska kustbevakningen. Ombord finns läkare, mat, vatten, tolkar och personal med särskild kompetens för att hjälpa barn och barnfamiljer. Omkring 300 personer kan undsättas åt gången.

Gabriele Casini från Rädda Barnen i Sverige hjälpte till att rädda människor ur havet i oktober 2016 på Rädda Barnens skepp. Han berättar:

– Barnen behöver känna sig trygga igen efter en lång, hemsk och traumatiserad resa. De behöver få mat och bli torra och rena. Vi har en barnvänlig plats på skeppet där medarbetare tar hand om barnen som får vila, leka, rita, äta och bara vara med sina föräldrar. Mammorna får avskildhet för att kunna amma.

När skeppet når nödställda flyktingar i Medelhavet är barnen och även de vuxna ofta uttorkade och nedkylda. De kan ha kemiska brännskador efter att ha kommit i kontakt med utspillt bränsle i vattnet och har fått infektioner i såren. Många är svårt sjösjuka.

Varje person som räddas ur havet får en ryggsäck med en flaska vatten, energikex, en filt, en handduk och en overall. Att ordna varm mat snabbt är en utmaning på havet men man har löst det genom att fylla påsar med frystorkad mat med hett vatten. Efter några minuter är det en färdig måltid och mat delas ut både till lunch, middag och eftermiddagste.

– De som kommer ombord har ofta varit på flykt i flera månader eller år och lättnaden hos dem är fantastisk, några sjunger, andra dansar eller ber. De har hopp igen och drömmer om framtiden, berättar Gabriele Casini.

– Men, fortsätter han, då arbetet innebär att behöva ta hand om 20 döda människor, några av dem inte äldre än 15 år, känner man sig maktlös. För att klara av det så måste man försöka fokusera på dem vi faktiskt kunde rädda.

20 volontärer från i Sverige var nere i Grekland och tog emot människor som kommit över Medelhavet runt årsskiftet 2015-2016.

5. FÄRRE BARN SEPARERAS FRÅN SINA FAMILJER OCH
FLER BARN KAN ÅTERFÖRENAS MED SIN FAMILJ
I VÄPNADE KONFLIKTER OCH NATURKATASTROFER

”Vi kan drömma om ...
... en telefon eller en hund
– de drömmer om att få
mat eller gå i skolan. Ändå
är vi precis likadana och
vi har inte gjort någonting
som är en anledning för
att vi ska ha det bättre.”

Thea, 11 år

En av dem som räddats ur havet är hjärtsjuka femåriga Amena. Eftersom hon inte kunde få livsviktig läkarvård hemma i Syrien flydde familjen och beslöt att göra den farliga resan över Medelhavet.

Alldeles för många människor hade packats på båten av smugglarna och Amenas tillstånd blev snabbt sämre.

Efter 9-10 timmars drivande bland höga vågor kom en helikopter flygande över dem några gånger.

En halvtimme senare dök Rädda Barnens räddningsfartyg upp.

– De satte sina uppblåsbara räddningsbåtar i sjön och tog sig snabbt ända fram till vår båt med flytvästar till oss alla. Jag blev så lycklig! Jag grät och kramade mina barn och tackade gud att vi hade klarat oss, berättar Amenas pappa Faidi.

Efter två dagar ombord nådde fartyget Italiens kust och Faidi och hans son fick hjälp att komma till sjukhuset dit Amena och hennes mamma flugits med helikopter från fartyget. Hon hade fått bra vård och återhämtat sig.

Rädda Barnens barnskyddsexperter som är med på båten identifierar barn som är särskilt utsatta eller reser ensamma och ser till att de får det stöd de behöver vid ankomsten i Italien.

Rädda Barnen beräknar att kunna undsätta upp till 20 000 personer från Medelhavet fram till årsskiftet 2017–2018.

Nätverk vill förebygga att barn försvinner

Sedan flyktinglagen skärptes försvinner allt fler ensamkommande barn. Nu har myndigheter och frivilligorganisationer i Stockholms län tagit fram en gemensam handlingsplan för att förebygga att barn ska försvinna och utsättas för brott och utnyttjande.

– Nu hoppas vi att andra län gör samma sak, säger Sandra Akiwumi-Lundstedt som suttit i arbetsgruppen för nätverket.

BARN SOM FLYR till Sverige försvinner. Det är ett faktum som sänder kalla kårar efter ryggen på vilken förälder som helst. Det är ofta rädsla för att utvisas som ligger bakom ett försvinnande. Det kan börja med att barnet skolkar från skolan, är ofta borta från boendet och undviker kontakt med personalen. Eller så försvinner de direkt efter ankomsten till Sverige.

Det finns en grym människohandel bakom vissa försvinnanden med sexuell exploatering av barn, tvångsarbete eller tiggeri.

Trots detta har alltför få kommuner handlingsplaner för hur de ska agera då barn försvinner och skyddsneten i ankomstskedet är svaga.

Många ensamkommande barn har lågt förtroende för myndigheter och håller sig därför undan kontakt med vuxna. Och med lagen om tillfälliga uppehållstillstånd har risken att barn försvinner ökat.

Under 2016 har allt fler ensamkommande barn därför sökt sig till frivilligorganisationer för att få hjälp. Organisationerna vinner lättare barnens förtroende och bedriver uppsökande verksamhet, sociala aktiviteter, läxhjälp, juridisk rådgivning och ger stöd i myndighetskontakter.

Länsstyrelsen i Stockholm tog ett initiativ till att skapa ett nätverk av myndigheter och frivilligorganisationer för att förebygga att barn hamnar utanför samhällets skyddssystem.

Medlemsrörelsen runt om i landet arbetar bland annat med uppsökande verksamhet och sociala aktiviteter.

Barn gömmer sig efter utvisningsbesked

Inger Hansson är aktiv i Rädda Barnen i Trelleborg som bedriver ett språkcafé två gånger i veckan för barn som kommit ensamma till Sverige. Hon berättar att många nu "gått under jorden" efter att de fått sin ålder uppskriven och ett utvisningsbesked.

– Vi försöker stötta i processen med överklaganden men det är förfärligt att se hur okänsligt och skandalöst rättsystemet hanterar dessa barn. En pojke hade ett vittne som kunde intyga hans ålder med fotobevis och allt. Men rätten fullständigt nonchalerade detta.

Inger Hanssons erfarenhet är att det är mycket svårt för ett barn att få rätt mot myndigheterna.

– Många mår väldigt dåligt och vi har haft flera självmordsförsök bland de barn som vi har kontakt med, berättar hon.

Det finns barn som fått sitt tredje avslag och helt förlorat hoppet.

– Vad de gör nu vet jag inte ... det är så förfärligt. De kan bli upphämtade och utvisade när som helst.

6. FLER PAPPERSLÖSA BARN I SVERIGE FÅR SIN RÄTT TILL UTBILDNING OCH HÄLSO- OCH SJUKVÅRD TILLGODOSEDD

Migrationsverkets statistik

1 829 (4 %) av de ensamkommande barn som anvisats kommunplats mellan 2013 och 2016 hade "avvikit" som det heter på myndighetsspråk. Pojkar var överrepresenterade och de rörde sig främst om barn från Afghanistan, Marocko och Somalia.

Handlingsplanen:

Om ett barn har försvunnit finns nu en checklista för boende, socialtjänst, polis, ungdomsjouir, frivilligorganisationer och migrationsverket. Både socialtjänsten och polisen ska föra statistik.

För att motverka att barn försvinner finns checklistor med riskfaktorer och riskbeteenden.

Migrationsverket ska vara extra uppmärksam under det första samtalet med barnet, barnet ska fotograferas tidigt och skyddet ska stärkas i ankomstskeppet. Även det långsiktiga stödet runt barnet måste stärkas och de gode männen ska utbildas. Orosanmälningar ska ske tidigt.

– Vi har tagit fram en handlingsplan för dels hur ett förebyggande arbete ska bedrivas och dels vad som ska göras då ett barn försvinner. Nästa steg är att implementera den, säger Sandra Akiwumi-Lundstedt. Hon är projekt-samordnare på Rädda Barnen och var med i nätverkets arbetsgrupp under 2016.

Målet för samarbetet är att få ett mer samordnat, proaktivt och effektivt arbete. De olika aktörernas roller och ansvar ska vara tydliga och alla ska veta vem de ska kontakta i olika situationer. I nätverket finns också en referensgrupp med unga ensamkommande barn och frivilligorganisationer som har verksamhet riktad till dessa barn.

– Vi har arbetat intensivt i tvärgrupper under året, berättar Sandra Akiwumi-Lundstedt. I varje arbetsgrupp ingår representanter från ideella organisationer och myndigheter. På det viset får vi in våra olika perspektiv och kan riva murarna mellan olika synsätt.

Vad kan då Rädda Barnen bidra med i arbetet?

– Att hela tiden hålla barnet i fokus! Vi märker när diskussionerna glider iväg och fokuserar kring något annat, exempelvis myndighetens egen interna verksamhet, förklarar Sandra Akiwumi-Lundstedt.

I grunden ligger det breda arbete Rädda Barnens lokal- och distriktsföreningar runt om i landet bedriver för och med asylsökande.

Rädda Barnens långa erfarenhet av förebyggande arbete är ett viktigt bidrag till nätverket, stödlinjen för barn och unga är ett exempel. Andra organisationer har inriktat sig mer på dem som verkligen avvikit, som till exempel Stadsmissionen.

Nu fortsätter arbetet med konferenser för gode män, boendepersonal, polisen med flera för att sprida kunskap om handlingsplanen. Ambitionen är förstås att planen ska implementeras så snart som möjligt på många ställen i länet. Sandra Akiwumi-Lundstedt tycker att nätverket är ett bra exempel på hur många parter i samhället kan samarbeta för att nå resultat.

– I södra Sverige deltar Rädda Barnen i ett liknande arbete.

Nätverket i Stockholms län: Migrationsverket, Kommunförbundet, Stockholms län landsting, Polisen, Rädda Barnen, Stockholms Stadsmission, Stockholms stad och Sigtuna kommun med flera.

7. BARN PÅ FLYKT I SVERIGE, FÅR SIN RÄTT TILL SKYDD OCH EN RÄTTSAKER OCH INDIVIDUELL ASYLPROCESS TILLGODOSEDD.

Nyanlända aktiverar sig själva

Då nyanlända flyktingar skapade en egen supportgrupp på ett flyktingboende blev det startskottet till projektet Re:act som nu spritt sig i Sverige. Genom egenmakt och deltagande inte bara aktiverar sig de asylsökande utan arbetar också för att integreras i samhället.

NÄR ADNAN ABDUL GHANI flydde till Sverige från Syrien för två år sedan kom han till Restad gårds asylboende i Vänersborg.

– Det fanns inte mycket att göra där, så vi började aktivera oss själva och andra, berättar han.

Adnan Abdul Ghani är dataingenjör och projektledare och ville inte sitta sysslös i väntan på asylbesked. Han började istället, tillsammans med andra, att arrangera aktiviteter på boendet, studiecirklar, sportaktiviteter, dans och språkträning...

– På ett år skapade vi över 900 aktiviteter!

Rädda Barnens volontärer på Restad Gård såg potentialen och inledde ett samarbete med flyktingarnas egen supportgrupp. Idén väcktes om att sprida konceptet.

Adnan Abdul Ghani, som ju själv var professionell projektledare, anställdes av Rädda Barnen för att sprida modellen till att börja med i region väst. De kallar det hela för Re:act

– Vi vill inte ses som offer som bara sitter och väntar. Istället vill vi agera för att integreras i samhället och skapa goda relationer, säger Adnan Abdul Ghani.

Under 2016 har Re:act hjälpt till med att skapa 16 supportgrupper på lika många asylboenden. De tar kontakt med organisationer och sportklubbar och nu har också kommunerna fått upp ögonen för projektet. Förfrågningar från kommuner och länsstyrelser som är positiva till att flyktingarna mobiliserar sig själva kommer in till projektet.

Under året har asylsökande i alla åldrar deltagit i mer än 2 000 aktiviteter som Re:acts supportgrupper har initierat: sporttillfällen, kulturgrupper, språkundervisning och samhällsinformation. 500 barn har gått i dansskola och man skapar olika sorts nätverk. Ett mål är bland annat att deltagarna på sikt lättare ska få en ingång till arbetsmarknaden.

På Restad Gård har Re:act skapat ett nätverk så att varje familj har fått en "vänfamilj" på orten. Det har betytt mycket för barnfamiljerna. De 340 barn som bor på boendet har fått vänner i samhället utanför.

– Vi har fått ett stort välkomnande överallt och har inte stött på några negativa reaktioner, säger Adnan Abdul Ghani.

De olika supportgrupperna i Re:act har skapat ett nätverk och en egen självständig organisation. De träffar politiker och är ute och informerar för att sprida idén. För Adnan Abdul Ghani har arbetet med supportgruppen och nu Re:act betytt mycket.

– Vi finns *här* och *nu* och är alla individer som vill bli en del av samhället och tro på framtiden. Jag hoppas att det här arbetet kan innebära att flyktingmottagningen inte ses som en kris utan som en möjlighet.

Re:act

I Re:act mobiliseras nyanlända för att förbättra situationen på asylboendena för både barn och vuxna. Arbetet går ut på att främja egenmakt och deltagande genom att starta supportgrupper. I Dalarna har till exempel 30 procent av de nyrekryterade frivilliga till arbetet varit asylsökande. Asylsökande runt om i landet deltar i både planerande av verksamheter och som frivilliga i utförandet av verksamheten.

Lärarvåld mot elever minskade

Våldet i skolorna gick ner då lärarna fick insikt i att det finns andra metoder än aga för att hålla ordning på en klass. Nu ska projektet utökas till fler regioner i Rwanda för att stävja lärarvåldet mot elever.

I en bra skola ...

... finns bra lärare som gör så att barnen lär sig mer och det finns en massa andra personal som hjälper till.

Stina, 10 år

I ÖSTRA AFRIKA är kroppsliga bestraffningar i skolan vanliga. Det finns lagstiftning mot våld i skolan på flera håll, men den efterföljs sällan och det saknas ofta möjligheter att pröva överträdelse i domstol.

Sedan 2014 har ett pilotprojekt bedrivits i Zimbabwe och Rwanda för att få ner våldet i skolorna.

I Rwanda deltog tio skolor i ett distrikt för att öka kunskapen hos lärarna om alternativa uppfostringsmetoder, så kallad "positiv uppfostran". Resultatet blev lovande och 2016 finansierade Ikea verksamheten som breddades till att omfatta fem nya distrikt.

Geoffrey Oyat är regional rådgivare för Rädda Barnen i Nairobi.

– Till en början var lärarna väldigt skeptiska, berättar han. Många har själv uppfostrats med våld och vet inte om något annat sätt.

I Rwanda är klasserna stora och det finns inte tillräckligt med utbildade lärare. Därför är det inte ovanligt med lärare utan grundläggande pedagogisk kunskap och låg insikt i barns kunskapsutveckling och deras olika individuella förutsättningar.

Det blir lätt en ond cirkel då barnen inte förstår, klasserna blir stökiga och lärarna otåliga. Då blir det lätt att ta till våld för att försöka komma vidare.

– Till att börja med måste alla förstå det mest basala – att barn har rättigheter. Det gäller både föräldrar, lärare, lokala beslutsfattare och inte minst barnen själva, förklarar Geoffrey Oyat. Därefter kan beteendet förändras.

Projektet arbetar därför inte bara med att utbilda lärare, det krävs även påverkan på beslutsfattare, information direkt till barnen som behöver känna till sina rättigheter och kunskaphöjande insatser gentemot föräldrar som också behöver lära sig mer om barns utveckling.

– När ett barn börjar i skolan vid sex års ålder innebär det stora förändringar. Barnet hamnar i en okänd miljö med stora klasser vilket förstas kan påverka beteendet. Då är det väldigt viktigt att föräldrarna förstår att barnen måste igenom en utvecklingsprocess.

Det tar tid att introducera ett nytt sätt att tänka i skolorna, men efter en tid, då lärarna deltagit i utbildningar och diskussioner, börjar de att förändras.

– De får lära sig mer om ett barns normala utveckling. Att barn och ungdomar går igenom olika faser i olika åldrar. Det handlar inte om att de är envisa eller obstinata.

Till slut börjar lärarna som deltar i projektet att själva ge förslag till hur de kan arbeta med nya metoder. Geoffrey Oyat förklarar:

– En liten grupp lärare i en skola som testat de nya anti-aga metoderna sprider det hela vidare. De är entusiastiska och pratar om sina erfarenheter med kolleger och nyfikenheten väcks.

Projektet har varit framgångsrikt och har uppmärksammats av nationella skolmyndigheter. Nu ska det utökas.

– Vi ska börja arbeta med nya distrikt. Vi har demonstrerat i ett litet område vilken skillnad det här kan innebära. Nu är det dags att expandera, avslutar Geoffrey Oyat entusiastiskt.

Läraren bad om ursäkt

Vestine var klassad som en "stökig" elev.

– Jag blev alltid slagen och utskäld för allt som hände även om jag ibland var oskyldig, berättar hon.

Hennes resultat blev allt sämre och till sist bestämde hon sig för att hoppa av skolan. Hon stannade hemma. Men efter några månader nådde henne ett rykte om att något hade hänt i skolan. Lärarna hade förvandlats. De hade utbildats i positiv uppfostran och hade helt slutat med fysiska bestraffningar. Vestine beslöt sig för att återvända till skolan.

– Min lärare berättade för mig hur utbildningen hade förändrat hennes liv och hon bad om ursäkt för det våld jag hade utsatts för tidigare.

Vestine insåg att det läraren berättade var sant. De hade slutat att slå och de lovade att aldrig mer kränka eleverna.

– Det går bra för mig nu och jag hoppas att jag kan få utvecklas.

Hållbarhetsredovisning 2016

Rädda Barnen har alltid barnen i fokus i sitt arbete. Vi är övertygade om att vi genom att arbeta för barns bästa bidrar till en hållbar utveckling i världen. Att barn får sina rättigheter tillgodosedda är socialt hållbart, ekonomiskt hållbart och miljömässigt hållbart.

I den här redovisningen berättar vi om hur vi tar ansvar för att vår verksamhet ska bli allt mer hållbar. Det är en ambition vi delar med hela Rädda Barnen-rörelsen.

Därför redovisar vi hållbarhet	128
De viktigaste frågorna	132
Socialt ansvar	137
Ekonomiskt ansvar	140
Programeffektivitet	142
Miljöansvar	144
GRI-index	146

Barn är aktiva subjekt och ska vara med och forma vår nutid och framtid. Rädda Barnen bidrar till ett hållbart samhälle genom att arbeta med barn.

Vi tar ansvar för att använda våra resurser effektivt och för att nå mätbara resultat. Vi hålls ansvariga inför givare och partners med framför allt inför barn.

Ett hållbart samhälle värnar om barnen

DE 17 GLOBALA hållbarhetsmål som världens ledare kom överens om i Agenda 2030 hösten 2015 är hoppningivande. De innebär att vi måste samarbeta över många sektorer för att inte töra på jordens resurser och skapa en värld där resurserna är tillgängliga för alla. Rädda Barnens kärnverksamhet handlar om hållbarhet. Arbetet för barnets rätt till god samhällsstyrning, trygghet och skydd samt utbildning är vårt bidrag till en hållbar utveckling med fokus på de sociala aspekterna.

Rädda Barnen vill kraftsamla för att det ska ske en omställning socialt, ekonomiskt och ekologiskt. Vi kommer därför att intensifiera vårt arbete för en värld där barnets rättigheter tillgodoses.

Det här har vi kommit överens om med alla andra systerorganisationer i den globala Rädda Barnen-rörelsen. Vi är beroende av varandra och för att få till förändring en globaliserad värld krävs globala strategier. Rädda Barnen inledde därför ett arbete för att ta fram en ny global strategi parallellt med det arbete som pågick i FN för att ersätta millenniemålen. Millenniemålen har varit lyckosamma på många områden men det finns fortfarande mycket kvar att göra, speciellt med och för de barn som lever i de mest utsatta livssituationerna. Rädda Barnens nya globala strategi, *Ambition 2030* som beslöts 2015, fokuserar därför på de mest utsatta och diskriminerade barnen. Den följer samma periodicitet som Agenda 2030 och uttrycker tydligt hur vi aktivt ska bidra till hållbarhetsmålen och även påverka andra att bidra.

2016 antog Rädda Barnen i Sverige en ny verksamhetsinriktning för åren 2017–2024. Den utgår från den nya globala strategin. På det här viset finns en linje i vårt hållbarhetsarbete, från lokal nivå i Sverige till FN-nivå.

Till grund för den nya verksamhetsinriktningen 2016 gjordes en omvärldsanalys. Den visar att vi kan ha störst positiv påverkan på barns situation och rättigheter genom att fokusera på att uppnå resultat för de fattigaste, mest utsatta och marginaliserade barnen i varje sammanhang. Då behöver vi till exempel göra fler direkta insatser, dels i konflikt- och humanitära situationer och dels i de mest socioekonomiska utsatta områdena i Sverige.

Vi ställer höga krav på våra samarbetspartner, på andra medlemmar i Rädda Barnens globala samverkansförbud och på Internationella Rädda Barnen i fråga om hållbara strategier. Då är det självklart att vi själva ska nå upp till denna standard. Vi arbetar med social hållbarhet och strävar ständigt efter att förbättra hållbarhetsarbetet och vår redovisning.

Vi bygger medvetet och organiserat mekanismer och sätter mål för hållbarhetsarbetet. I den här redovisningen berättar vi hur långt vi kommit i den processen.

När det gäller barns rättigheter finns specifika skrivningar i några delmål i de globala hållbarhetsmålen, bland annat i mål 16: "fredliga och inkluderande samhällen", finns en skrivning om att kränkningar, exploatering, människohandel och alla former av tortyr av barn ska upphöra.

Vi tar socialt ansvar genom:

... att ha insatser, program och projekt som leder till socialt hållbar utveckling för barn. Vi strävar också efter att ha ett så stort politiskt inflytande som möjligt gällande barns rättigheter.

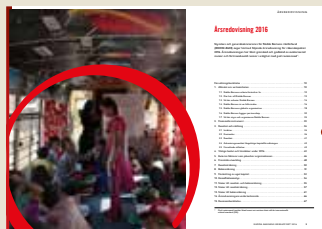
Vi tar ekonomiskt ansvar genom:

... att försäkra oss om att vi arbetar effektivt och att våra medel går till sådan verksamhet som verkligen innebär förändring i barns liv.

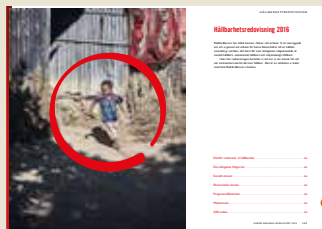
Vi tar miljöansvar genom:

... att arbeta för att minimera det negativa avtryck på miljön som vår verksamhet kan ge.

Årsredovisning

Verksamhetsberättelse

Effektrapport

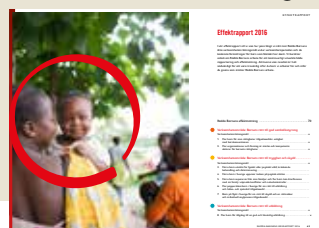

**Rädda Barnens
Årsrapport 2016**

Redovisar verksamhetsresultat och ekonomiskt resultat det senaste året.

Redovisar hur vi arbetar för att ta ekonomiskt, socialt och miljömässigt ansvar.

Hållbarhetsredovisning

Internationell rapport

Medlemsorganisationerna i Internationella Rädda Barnen arbetar för att ta fram ett gemensamt ramverk för hur organisationerna redovisar och säkerställer socialt, ekonomiskt och miljömässigt ansvarstagande, samt etik och integritet.

En levande dialog är grunden

Rädda Barnen är en demokratisk organisation och dialogen bland medlemmarna sker ständigt i verksamheten och i den demokratiska processen. Det blir utgångspunkten för allt det vi gör och för de frågor Rädda Barnen prioriterar.

För att verksamheten ska kunna utvecklas är det avgörande att ha en levande dialog med våra intressenter. Därför för vi en ständig dialog med barn i verksamheten för att deras röster ska höras och tas tillvara. Vi för dialog med partners inom civila samhället, med företag och med offentliga institutioner. Våra givare ställer höga krav på återrapportering vilket också kräver en kontinuerlig dialog.

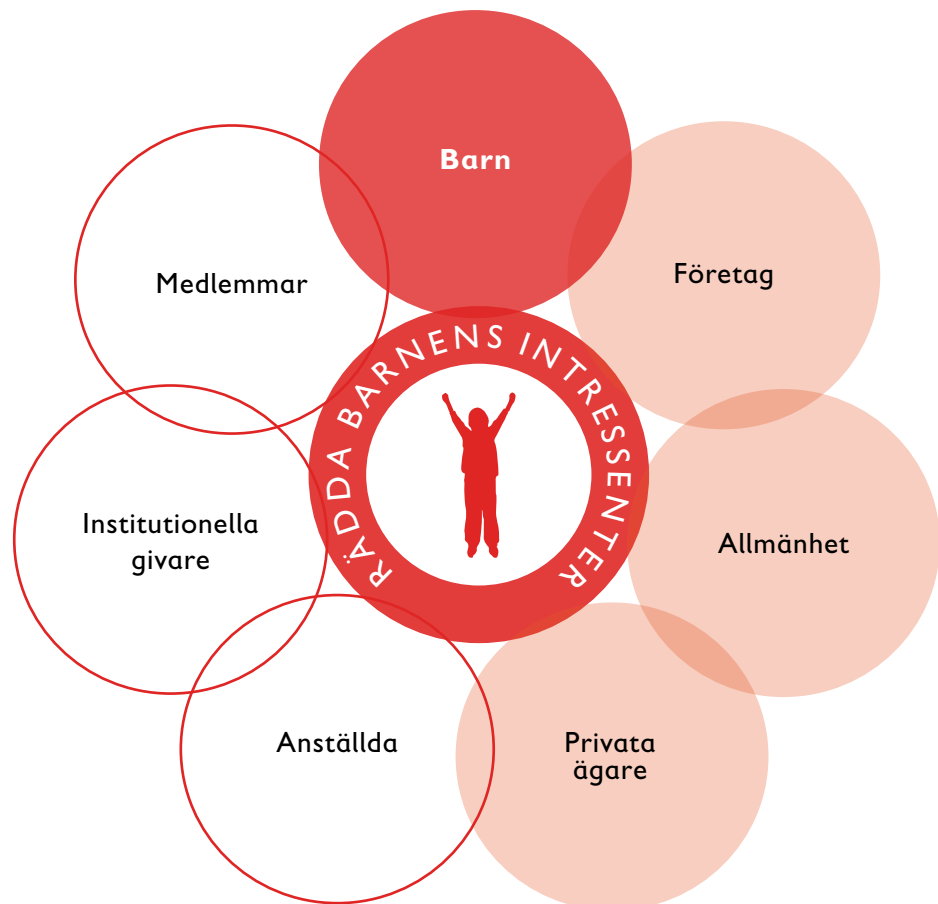
Inför Rädda Barnens första hållbarhetsredovisning 2012 analyserade vi vilka frågor som intressenterna tycker är viktigast i en så kallad "väsentlighetsanalys". Under 2016 har vi inlett ett arbete för att göra en ny väsentlighetsanalys. Den kommer att präglade rapporteringen av kommande års verksamhet. Vi har som ambition att få en mer systematisk intressentdialog som i stor utsträckning fokuseras på hållbarhetsfrågor och vilka av dessa intressenterna vill att Rädda Barnen ska fokusera på.

En annan form av dialog är det löpande påverkansarbete, kommunikations-, press- och pr-arbete som pågår för att skapa ett brett engagemang för barns situation.

Vi har en dialog med olika samhällsaktörer som påverkar barns liv och utveckling. Det gör vi dels i vårt påverkansarbete och dels genom att ge råd till företag kring hur de i sin verksamhet kan skapa hållbara förändringar för barn genom att respektera barns rättigheter.

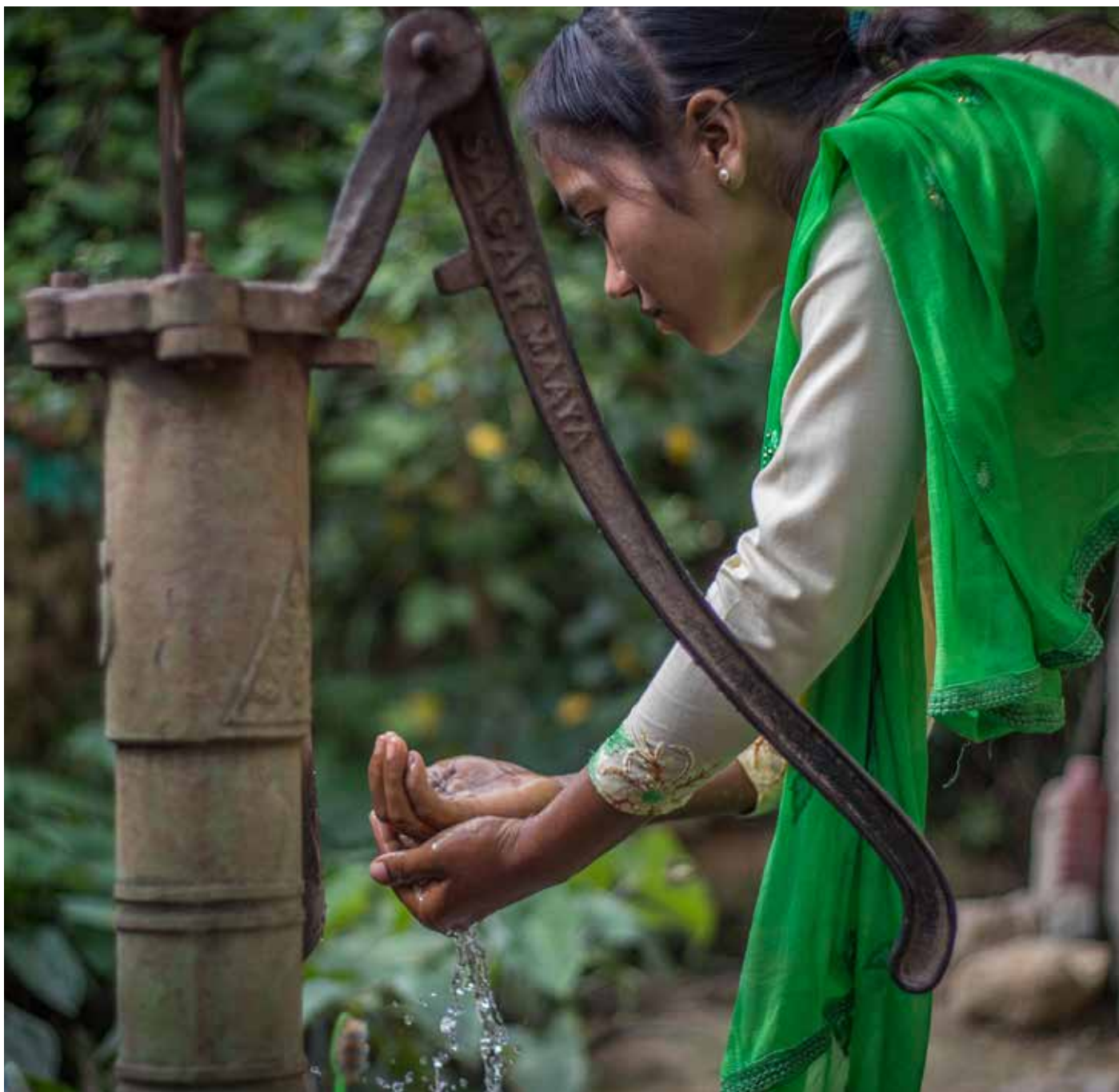
Fram till 2030 vill Rädda Barnen att:

- Inga barn ska dö före sin femårsdag av orsaker som går att förhindra,
- alla barn får grundläggande utbildning av god kvalitet,
- våld mot barn ska inte längre tolereras.

Avgränsningar och riktlinjer

Hållbarhetsredovisningen är upprättad i enlighet med Global Reporting Initiatives (GRI) standard G4 kärnalternativ (Core)¹ och täcker in Global Compacts principer². Redovisningen omfattar Rädda Barnens verksamhet i Sverige och de internationella projekt vi stöder. GRI är en organisation som har utvecklat det mest använda ramverket för hållbarhetsrapportering. Se: globalreporting.org

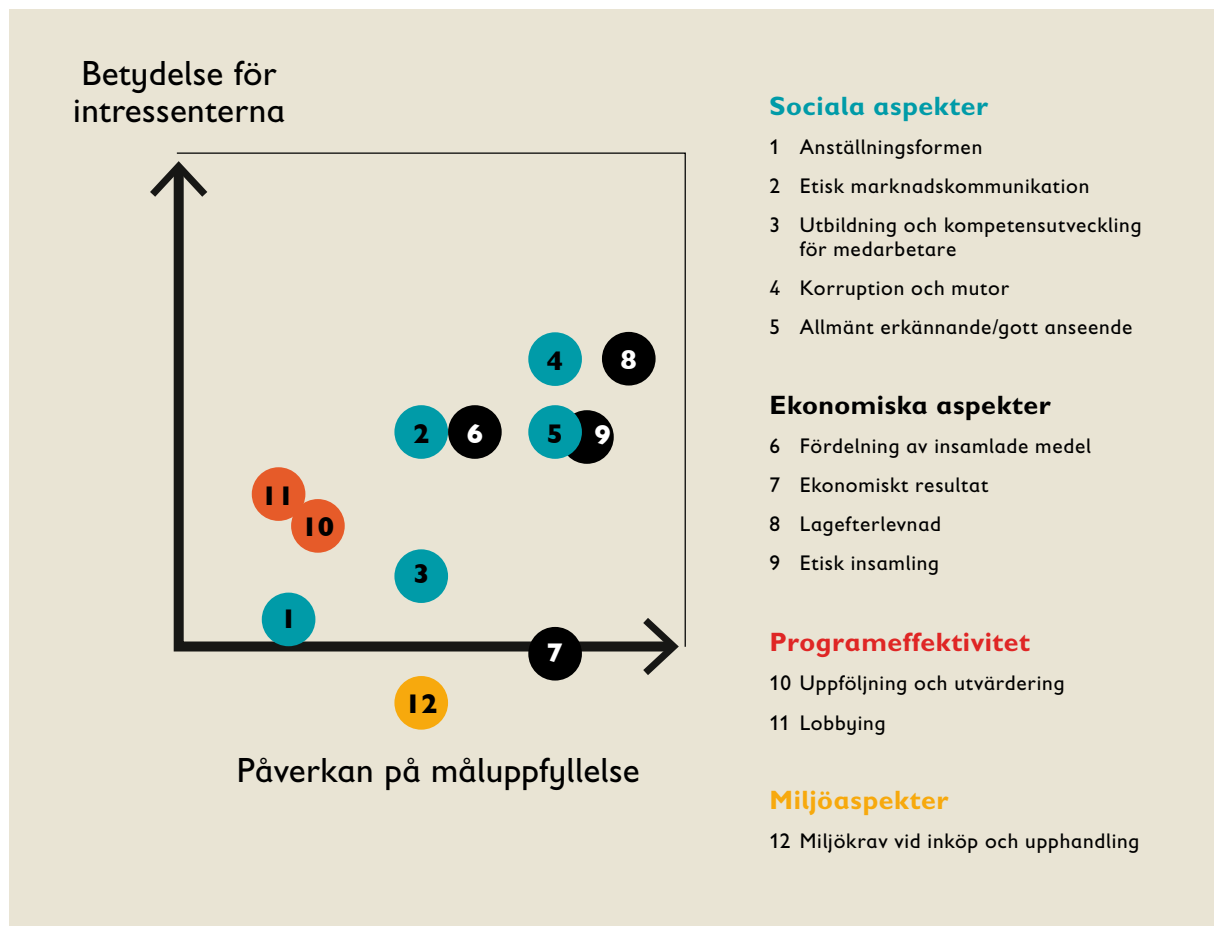

- 1 Särskilt sektorstillägg för ideella organisationer.
- 2 FN-initiativ riktat till företag med internationella principer kring mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och korruption.

Vi mäter hur långt vi nått

GENOM DIALOGEN MED intressenterna lär vi oss vad de tycker är viktigast i Rädda Barnens hållbarhetsarbete.

Dessa viktigaste frågor kallar vi för aspekter, och de bildar ramen för vår redovisning. För var och en av dem redovisar vi varför aspekten är relevant, styrning, riktlinjer, policies, uppföljning och hur vi mäter effekter och resultat. Vi följer upp varje aspekt som visar hur långt vi kommit i arbetet.

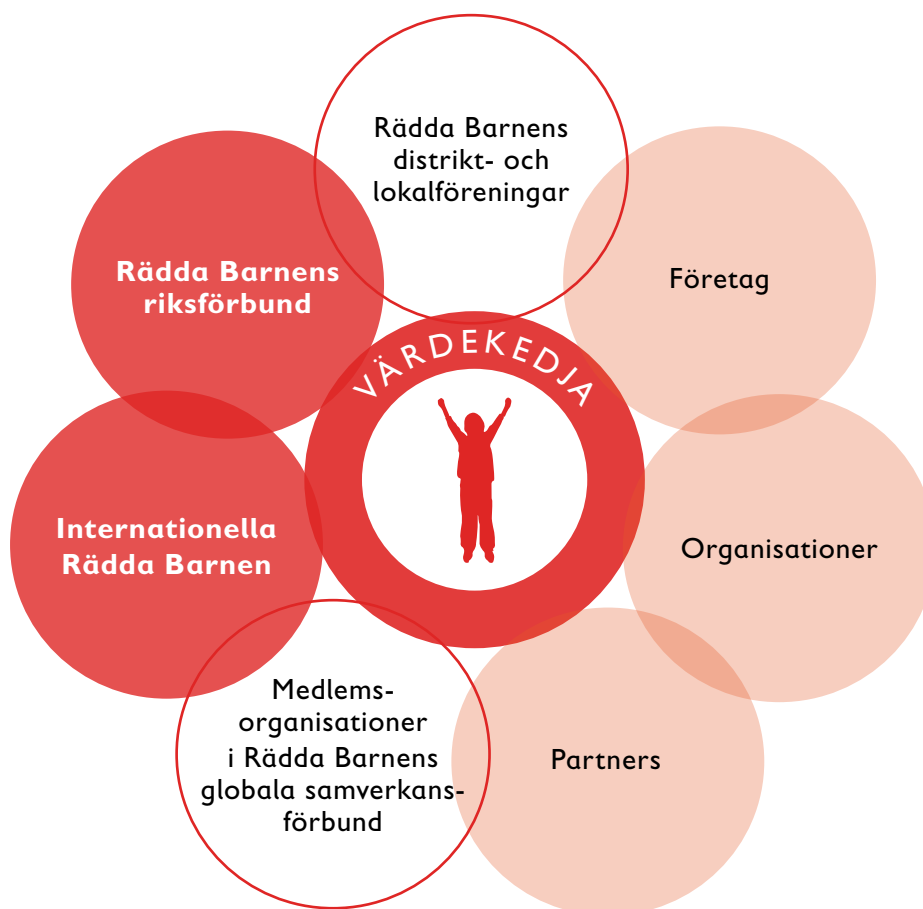

Våra värderingar

Hela vår verksamhet bygger på samarbete från lokal till global nivå, med intressenter både inom och utom organisationen. I den här sortens samverkan påverkar vi alla varandra. Därför är det oerhört viktigt att vi har en gemensam värdegrund med utgångspunkt i barnet. Vi kallar detta för en värdekedja eftersom den måste hålla hela vägen och skydda barnet:

- Vi delar värderingar som grundas i barnkonventionen.
- Vi säkerställer att våra samarbetspartner delar våra värderingar, vår etik och moral och har samma värdegrund i frågor kring barn och deras rättigheter.
- Vi engagerar våra intressenter i frågor som rör barn och deras rättigheter.
- Vi visar och kommunicerar risker som barn kan utsättas för och hur de kan undvikas.
- Vi bygger upp fungerande samverkansmodeller.
- Vi hanterar konflikter genom argumentation och medling.

Den globala gemensamma strategin, Ambition 2030, innebär att alla som arbetar inom Rädda Barnen världen runt ska dela samma värdegrund, etiska synsätt och målsättningar. De principer och metoder som vi och våra samarbetspartner arbetar efter ska skydda barnet, säkerställa att barnets rättigheter respekteras och att insatserna ger resultat.

Vi påverkar varandra, samtalar, samarbetar och argumenterar för att ha en gemensam värdekedja som håller och som kan skydda barnet.

Exempel: Partnerskap för hållbarhet

På Lika Villkor är en satsning för att minska diskrimineringen av barn i socialt och ekonomiskt utsatta områden samt för att stärka deras inflytande över frågor som berör dem. Genom partnerskap som sträcker sig från de boende till aktörer i olika samhällssektorer arbetar projektet för ett mer inkluderande samhälle. Varje aktör sitter på specifika kompetenser och resurser.

Det här är ett nytt sätt att arbeta med ett helhetsperspektiv och ett kollektivt ansvar. Genom hållbara arbetssätt och lokalt ägandeskap arbetar alla mot målet att skapa strukturell samhällsförändring.

Under hösten 2016 skapades exempelvis föräldraforum i Rosengård som ger en lokal plattform för föräldrar att kunna engagera sig, många av dem har bristande förtroende för samhällsservicen. Forumet blir en arena för att kunna dela sina upplevelser med andra och tillsammans hitta vägar framåt. Det är också en social mötesplats och en plattform där deltagarna kan lära sig mer om sina och sina barns rättigheter.

Våra principer**Policy mot övergrepp och utnyttjande av barn**

Rädda Barnen har en policy med nolltolerans mot övergrepp och utnyttjande för att vi ska försäkra oss om att barn inte far illa – varken fysiskt eller psykiskt – i den verksamhet vi bedriver.

Policyn beskriver Rädda Barnens grundsyn och skyldigheter, vilka som omfattas av policyn och konsekvenserna om den bryts. Där finns principer och rutiner för att förebygga och förhindra övergrepp och för att, om något ändå skulle hända, hantera det på bästa sätt för barnet.

Vi säkerställer att medvetenheten hos anställda, medlemmar och alla andra som representerar Rädda Barnen är hög om policyn. Överträdelser ska rapporteras och det finns system för hur incidenter ska rapporteras och följas upp.

Incidentrapportering

Under 2016 har 8 incidenter rapporterats inom verksamhet som utförts av Rädda Barnen³. Ingen av dem är av allvarigare karaktär. De flesta ärenden har handlat om att Rädda Barnens rutiner mot ensamarbete med barn inte har följts. Rädda Barnen har etiska riktlinjer som säger att det alltid ska vara minst två personer som arbetar med barn.

Under 2016 initierades ett projekt inom medlemsrörelsen för att ta fram nya, förbättrade rutiner och informationskanaler.

Incidenter inom den internationella programverksamheten redovisas i Internationella Rädda Barnens årsredovisning⁴.

Verktyg för att följa upp resultat och utvärdera

Vi följer upp och utvärderar alla nivåer i verksamheten. Det gäller exempelvis resultat i enstaka projekt, i programverksamheten och indikationer på måluppfyllelse som exempelvis hur pass väl stater följer barnkonventionen. Det finns särskilda rutiner och verktyg för detta kontinuerliga arbete⁵.

Etiska riktlinjer

Rädda Barnens etiska riktlinjer gäller för alla, både anställda, konsulter och ideellt aktiva som verkar på uppdrag av Rädda Barnen. Alla skriver på ett avtal om att de tagit del av riktlinjerna. Det är ett sätt att säkerställa att vår verksamhet utförs i enlighet med vår etiska värdegrund.

3 Vi tar alltid i första hand hänsyn till barnets integritet. Därför presenteras här inga enskilda fall.

4 www.savethechildren.net/resources

5 Läs mer i effektrapporten sid 71.

Chefer i organisationen ska föregå med gott exempel i efterlevnaden av riktlinjerna och ansvarar för att medarbetarna ska få utbildning i dem. De ska också se till att arbetsmiljön tillåter och uppmuntrar kritiska frågor och konstruktiva förslag som kan utveckla riktlinjerna.

Rädda Barnens etiska riktlinjer

- Att icke-diskriminera.
- Att värna personlig integritet.
- Att värna god förvaltning.
- Att motverka korruption.
- Att värna och förmedla rättigheterna.
- Att inte missbruka maktställning.
- Att ha ett öppet och gott arbetsklimat.
- Att värna säkerhet och minska risker.

Om det uppstår tveksamheter kring efterlevnaden av riktlinjerna är det viktigt med snabbt stöd och vägledning. Chefer har ett särskilt ansvar och ska klagöra problem och ge förslag på möjliga lösningar. Om någon inom organisationen misstänks för brott kommer Rädda Barnen att vända sig till relevanta myndigheter i det land där personen är anställd.

Etiska krav på leverantörer och förvaltare

Rädda Barnen ställer både etiska krav⁶ och miljökrav på sina leverantörer och upphandlar därför i första hand företag som stöder internationella konventioner om mänskliga rättigheter, barns rättigheter, arbetsvillkor och miljö samt konventioner gällande korruption och vapenrelaterade områden.

Rädda Barnen vill samarbeta med företag som kan visa att de genom sin verksamhet förbättrar och respekterar barns rättigheter, villkor och möjligheter. Inte minst i fråga om produktionen. Vi vill också att leverantören följer OECD:s riktlinjer för multinationella företag, är medlem i FN:s Global Compact och hållbarhetsredovisar i enlighet med GRIs riktlinjer.

6 Läs mer om etisk kapitalförvaltning i årsredovisningen sid 32.

Rädda Barnens principer ska ge effekter och möta barnets behov. FN:s barnkonvention är ett grunddokument för vårt arbete. Genom den kan vi sätta press på stater som förbundit sig att följa den. Ett nyare verktyg är barnrättsprinciperna för företag som kan hjälpa företag att försäkra sig om att deras verksamhet respekterar barns rättigheter och har så liten negativ påverkan och så stor positiv påverkan som möjligt på barns liv och utveckling.

Humanitära principer:

Rädda Barnen genomför sin humanitära verksamhet i enlighet med de humanitära principerna: humanitet, opartiskhet, neutralitet och oberoende.

Vi arbetar utifrån det humanitära imperativet, som betyder att vi har en skyldighet att hjälpa barn och deras familjer att överleva en humanitär kris om staten i landet de befinner sig i inte klarar av att tillgodose deras grundläggande behov och rätt till överlevnad och utveckling.

SOCIALT ANSVAR

Alla barn har rätt ...

...att få känna sig trygga och ha en bra familj. De ska kunna veta att vuxna inte slår dem eller inte ger dem mat.
Yara, 10 år

Vi tar ansvar för barns rättigheter

ALLT VI GÖR handlar om att kämpa för barns rättigheter i Sverige och i övriga världen. Detta är vårt viktigaste bidrag till en hållbar utveckling och innebär att vi tar socialt ansvar. Det handlar också om att ge barn trygghet och skydd och om att rädda liv i katastrofer.

Ur Kompassen – Vägledning för Rädda Barnen:

- Vi utgår från barnkonventionen när vi argumenterar och driver frågor.
- Vi ger barn och unga möjlighet att vara med och beskriva problem och föreslå lösningar, vi stödjer dem att själva kunna försvara sina rättigheter.
- Vi analyserar orsakerna till att barns rättigheter kränks innan vi bestämmer oss för en åtgärd.
- Vi nöjer oss inte med att hjälpa enskilda barn för stunden utan angriper orsakerna till problemen så att förbättringarna blir bestående och kommer alla barn till godo.
- Vi arbetar mot diskriminering och försäkrar oss om att de sämst ställda och bortglömda barnen uppmärksammas och får sina rättigheter tillgodosedda.
- Vi vänder oss till berörda beslutsfattare och myndigheter för att de ska ta sitt ansvar.
- Vi lever som vi lär och kan stå till svars inför de barn vi arbetar för.

Etisk marknadskommunikation (aspekt nr 5) och allmänt erkännande/gott anseende (aspekt nr 8)

Rädda Barnens kommunikation ska vara tydlig om vad vi står för och vad vi kan åstadkomma.

Vi fokuserar på att visa resultat för barn och hjälper givarna att förstå skillnaden mellan Rädda Barnen och andra organisationer genom att tydliggöra vårt varumärke.

Vi vill att givarna väljer Rädda Barnen medvetet och mäter därför kontinuerligt allmänhetens kunskap och uppfattning om Rädda Barnen.

Rädda Barnens marknadskommunikation följer FRII:s⁷ kvalitetskod – en etisk standard som säkerställer att respekten för givare och mottagare av gåvor upprätthålls. Personuppgiftslagen är grundläggande. Rädda Barnen har en insamlingspolicy som uppdateras kontinuerligt och all insamling som sker i Rädda Barnens namn styrs av den.

VIKTIGASTE FRÅGORNA FÖR ATT TA SOCIALT ANSVAR:

- etisk marknads-kommunikation,
- allmänt erkännande/gott anseende,
- utbildning och kompetensutveckling för medarbetarna,
- arbete mot korruption och mutor samt anställningsformer.

(Enligt GRI-standard och Rädda Barnens intressentanalys.)

Ledningens riktlinjer:

- Anti-korruptionspolicy.
- Whistleblowing policy.
- Kommunikationshandbok.
- Riktlinjer för klagomåls-hantering.
- Personalhandboken.
- Child Safeguarding Protocol.
- Kompassen – Vägledning för Rädda Barnen.
- Policy kring diskriminering, främlingsfientlighet och rasism.
- Etiska riktlinjer.

7 Frivilligorganisationernas Insamlingsråd, www.frii.se

Etisk marknadskommunikation	2013	2014	2015	2016	Mål 2016
Andel av allmänheten som anser att Rädda Barnens arbete leder till bättre livsvillkor för barn.	37,5%	–	66%	83%*	55%
Andel av allmänheten som har en positiv uppfattning om Rädda Barnen.	61%	–	80%	80%	66%
Vi mäter vårt medievärde genom att ta hänsyn både till redaktionell synlighet (kvantitet) och ton (kvalitet), enligt ett mått som kallas "Quality Score" där ett värde på 20 anses vara högt bland företag och organisationer.	25	28	28	28	28

* Att utfallet är markant högre 2016 beror delvis på av en skillnad i urval. Basen är ändrad från allmänheten till personer med givarbeteende.

Rädda Barnens kundservice svarar på frågor från allmänhet, medlemmar och givare via telefon och e-post. Målsättningen är att inom två dagar svara på inkomna frågor. Rädda Barnen har under 2016 inte haft några incidenter eller anmälningar gällande marknadskommunikationen.⁸

Utbildning och kompetensutveckling för medarbetare (aspekt nr 6)

Det krävs rätt kompetens både på individ- och organisationsnivå för att Rädda Barnen ska nå sina högt ställda mål. Därför är kompetensutveckling en viktig faktor.

Rädda Barnens strategi för kompetensutveckling identifierar prioriterade områden och beskriver hur den ska genomföras. Vi samarbetar med Rädda Barnens globala samverkansförbund kring kompetensutveckling och kvalitetssäkring.

Kompetensutvecklingen ska vara proaktiv och långsiktig och utgå från verksamhetens, organisationens och den enskildes behov. Den anpassas efter förändringar i organisationen och i omvärlden. Planen för varje anställd följs upp årligen i ett planerings- och utvecklingsamtal. Utbildningar i Child Safeguarding, anti-korruption och säkerhet är obligatoriska. Kompetensutvecklingen utförs i det vi kallar Rädda Barnen-akademien.

Rädda Barnen genomför medarbetarundersökningen Insikt vartannat år, senast 2015.

Ur Kompassen – Vägledning för Rädda Barnen:

- Rädda Barnen och våra samarbetspartners har den kompetens och kapacitet som krävs.
- Rädda Barnen har tydligt ledarskap i alla delar av organisationen.

⁸ Ansvarig för Rädda Barnens marknadskommunikation är avdelningschefen för kommunikation och insamling.

Kompetensutveckling	2013	2014	2015	2016	Mål 2016
Andel nöjda medarbetare med utbildningsåtaganden enligt medarbetarundersökningen Insikt. ⁹	70%	–	79%	–	90%
Andel anställda som haft planerings- och utvecklingssamtal med sin chef.	82%	–	95%	–	100%
Andel som fått personlig utvecklingsplan.	71%	–	91%	–	100%

Sjukfrånvaron under 2016 var 3,3%. En ökning med 0,7 % från året innan.

Arbete mot korruption och mutor (aspekt nr 7)

Rädda Barnen är verksam i många länder där korruptionsrisken är hög. Därför måste vi skapa och bibehålla en organisationskultur där korruption aldrig accepteras. Nolltoleransen mot korruption gäller både den egna verksamhet och verksamhet genom andra medlemsorganisationer i den globala rörelsen och genom Internationella Rädda Barnen.

Tydliga system och riktlinjer som kan förebygga och motverka alla former av korruption och bedrägerier är helt avgörande för verksamheten och vår trovärdighet¹⁰.

All personal i Rädda Barnen utbildas kontinuerligt i antikorruption, även alla medarbetare inom Internationella Rädda Barnen. Ett uttalat syfte är att öka andelen rapporterade ärenden, vilket också gett effekt. Antalet ärenden förväntas öka ytterligare som ett resultat av att allt fler utbildas.

Under 2016 har 35 ärenden rapporterats in från verksamhet runt om i världen till Internationella Rädda Barnen. Systemen begränsar vår möjlighet till en helt adekvat kategorisering av ärendena. Drygt en tredjedel av ärendena rubriceras stöld. Dessa ärenden är dock inte uteslutande korruptionsärenden.

Incidentrapportering

Här följer några exempel på korruptionsärenden som utreddes under året:

- **Elfenbenskusten:** jäv i samband med upphandling. Ingen förlust har dock konstaterats då de varor som upphandlats har levererats till ett pris som ligger i linje med den lokala marknaden. Två personer avskedades och två har fått skriftliga varningar. Den interna styrningen har stärkts.
- **Centralafrikanska Republiken:** fusk i samband med rekrytering. En anställd lämnade information för ett kommande skriftligt prov till en sökande. Den anställde har varnats.
- **Irak:** misstänkt stöld av sex smart-phones kunde inte styrkas men rutinerna kring förvaring har inte följts. Fyra personer har fått varningar och den interna styrningen stärkts.

Anställningsformen (aspekt nr 3)

Rädda Barnen har tecknat kollektivavtal för tjänstepersoner som gäller för alla anställda. Parterna i kollektivavtalet är: Akademikerförbunden, Unionen och IDEA. Akademikerförbunden och Unionen har lokala fackliga klubbar på Rädda Barnen.¹¹

Av 312 anställda i medeltal var 19% (12%) tidsbegränsade anställningar. Rädda Barnens ambition är att de anställda ska ha trygga anställningar vilket främjar ett långsiktigt arbete.

Rapporterade ärenden runt om i världen från Internationella Rädda Barnen:

Rekryteringsrelaterat	2
Kostnadsbedrägeri	3
Stöld	13
Upphandling	10
Partner	5
Förskingring	1
Säkerhet	1
Totalt:	35

Varav antal med substans 17 (13 av dem är fortfarande under utredning).

9 Eftersom medarbetarundersökningen genomförs vartannat år finns inga värden angivna för 2014 och 2016. 67 procent anses vara bra bland företag och organisationer.

10 Läs mer i årsredovisningen, sid. 31.

11 RB:s kollektivavtal mellan IDEA och Unionen/Akademikerförbunden gäller inom Sveriges gränser. De som är placerade utanför Sverige (ett 30-tal medarbetare) omfattas inte av detta kollektivavtal.

EKONOMISKT ANSVAR

För att satsa på barnen borde man...

...ta från de rika och ge till de fattiga. Som Robin Hood. De som har pengar kan starta en fond för barn. Vi borde inte heller köpa onödiga saker som egentligen inte behövs.
Sharmin, 11 år

VIKTIGASTE FRÅGOR FÖR ATT TA EKONOMISKT ANSVAR:

- fördelning av insamlade medel,
- ekonomiskt resultat,
- etisk insamling,
- lagefterlevnad.

(Enligt GRI-standard och Rädda Barnens intressentanalys.)

Vi ger barn och unga möjlighet att vara med och beskriva problem och föreslå lösningar, vi stödjer dem så att de själva ska kunna försvara sina rättigheter.

Alla måste få veta vilken nytta gåvorna gör

VÅR VERKSAMHET ÄR helt beroende av givarnas förtroende. Därför är det vår uppgift att ansvarsfullt ta hand om de medel som givare bidrar med. Vi ska förvalta dem etiskt och se till att de används väl för att nå de mål vi satt. Medlen ska nå fram effektivt och göra så stor nytta som möjligt för barn.

Rädda Barnen har kontroll över intäkter och kostnader genom finansiella system som kompletteras med processer för att säkerställa en korrekt redovisning.

Ledningens riktlinjer:

- FRII kvalitetskod och svensk insamlingskontrolls föreskrifter för 90-konto.
- Insamlingspolicy.
- Kapitalförvaltningspolicy.
- Delegations- och attestförteckning.
- Policy för Rädda Barnens samarbete med företag.
- Rutin finansiell uppföljning.
- Riktlinjer för Rädda Barnen.
- Arbetsordning för Rädda Barnens riksförbunds styrelse.

Ekonomiskt resultat (aspekt nr 11)

Det ekonomiska resultatet presenteras i Rädda Barnens årsredovisning "Resultat och ställning" samt i den ekonomiska rapporten.

Fördelning av insamlade medel (aspekt nr 10)

Rädda Barnens intäkter består av medlemsavgifter, insamlingar från företag och privatpersoner och bidrag från organisationer och myndigheter.¹² På kartan på sid 38–39 i årsredovisningen visar vi hur medlen fördelas i program och länder världen över.

Rädda Barnen har pro bono-avtal med några företag. Det innebär att deras anställda utför ideellt arbete åt Rädda Barnen, exempelvis genom reducerade priser på tjänster.

12 Se årsredovisningen sid 34, 50 samt not 4.

Etisk insamling (aspekt nr 13)

Eftersom Rädda Barnen är en organisation som samlar in pengar följer vi Frivilligorganisationernas insamlingsråds (FRII) kvalitetskod. Det är insamlingsbranschens självregleringsinstrument och ett stöd i kvalitetsarbetet hos FRIIs medlemmar. Externa revisorer granskar vartannat år hur pass väl Rädda Barnen följer kvalitetskoden.

Rädda Barnens egen insamlingspolicy¹³ ger också vägledning och riktlinjer till Rädda Barnens anställda och medlemmar i insamlingsarbetet. Policyn tydliggör även för våra givare vilka principer som gäller för insamlingsverksamheten, hur Rädda Barnen samlar in pengar och hanterar gåvor. Ledorden för insamlingen är respekt, öppenhet, trovärdighet och kvalitet.

En handlingsplan för insamlingar på lokalnivå har tagits fram.

Lagefterlevnad (aspekt nr 12)

Externa revisorer granskar hur vi följer lagar och regelverk. Revisionen är en kvalitetssäkring av finansiella rapporter och analyser och av att stadgar, beslut, ansvarsfördelning och policys fungerar i organisationen. Årsbokslut och årsredovisning upprättas för varje räkenskapsår med revisorernas kommentar i revisionsberättelsen¹⁴. Rädda Barnen följer redovisningsregelverket K3 för sin årsredovisning.

Ledorden för insamlingen är respekt, öppenhet, trovärdighet och kvalitet.

”Man borde satsa pengarna på dem som lider i krig istället för på onödiga saker.”
Layan, 10 år

”Cigaretter är nog en av de mest onödiga saker som finns. De pengarna kan man använda till annat istället.”
Yara, 10 år

12 Se www.raddabarnen.se/Documents/om-oss/ekonomi/insamlingspolicy_20140611.pdf

13 Se årsredovisningen 57.

VIKTIGASTE FRÅGORNA FÖR PROGRAM-EFFEKTIVITET:

- uppföljning och utvärdering,
- lobbying och påverkansarbete.

(Enligt GRI-standard och Rädda Barnens intressentanalys.)

Ett strategiskt arbete mot målen

FÖR ATT TYDLIGT kunna redovisa att pengarna används effektivt, att de inte försvinner på vägen, och att verksamheten når de mål som riksmötet har tagit beslut om behövs ekonomisk styrning och uppföljning.

Rädda Barnen har system för att effektivisera och kvalitetssäkra verksamheten och arbetar kontinuerligt för att bli bättre. Vi strävar efter att alltid göra rätt insats i det sammanhang som barnet befinner sig i. Det gäller allt från humanitära insatser (där vi tillgodoser barn och deras familjer deras grundläggande behov) till utvecklande insatser för ett socialt hållbart samhälle där barn får sina rättigheter tillgodosedda. Det kan vara en utmaning i en komplex verksamhet som ibland utförs i konfliktområden.

Effekter kan uppstå ibland först efter en lång tid. Då är det en utmaning att exakt säga vilka pengar som hjälpt vem på vilket sätt. Men vi arbetar för att få till stånd system där givarnas krav på återkoppling når ända ut i projekten. I det sammanhanget är värdekedjan oerhört viktig. Samverkan och en delad värdegrund är absolut nödvändigt för att få detta att fungera.

Ledningens riktlinjer:

- Rädda Barnen tar fram en strategisk plan och operativa verksamhetsplaner. De utgår från verksamhetsinriktningen och den globala ambitionen.
- Målen följs upp och vi drar lärdomar av uppföljningen för att kunna förbättra verksamheten. I våra analyser av förbättringsområden tar vi alltid hänsyn till information från barn.

”Det man behöver är en familj och ett hem.”
Stina, 10 år

”Man behöver inte använda våld för att man tycker olika. Man kan prata med varandra istället. Kanske någon ändrar sin mening då?”
Yara, 10 år

Uppföljning och utvärdering (aspekt nr 15)

Rädda Barnens verksamhet planeras, följs upp och återrapporteras, både på en detaljerad och övergripande nivå för att säkert veta att programverksamheten leder till bättre levnadsvillkor för barn. I ekonomimodellen går det att följa intäkter och kostnader.

När det gäller de internationella programmen sker uppföljningen i samarbete med Internationella Rädda Barnen som genomför verksamheten i andra länder.

I effektrapporten¹⁵ visar vi utfallet av indikatorerna mot våra mål. Resultaten ska gå att avläsa på både kort och lång sikt, och nyttan utvärderas ur ett mottagarperspektiv. I hela den här processen samlar Rädda Barnen löpande in information och barns röster från verksamheten.

Vi analyserar och prioriteringar

Rädda Barnen har ett system för hela kedjan av uppföljning, utvärdering, analys och lärande som vi beskriver närmare i effektrapporten. Vi behöver veta att vi gör rätt bedömningar och prioriteringar för att öka kvalitén i vårt arbete.

Det handlar om att definiera de nyckelfrågor vi ska fokusera på.

15 Se effektrapporten sid. 71.

Exempelvis så analyserar vi ett lands institutionella ramverk, barnrättskränkningar, och identifierar var ansvaret ligger. Samma analyser sker även lokalt och regionalt i Sverige.

Lobbying, påverkansarbete (aspekt nr 19)

Ett av våra viktigaste instrument för att få till stånd förändringar för barn är påverkansarbete. Vi vill få ett så stort inflytande som möjligt i politiska beslutsprocesser kring barns rättigheter.

Rädda Barnen har arbetet länge med påverkan på både lokal, nationell och global nivå och har stor insikt i hur politiska beslut fattas. Vi påverkar både beslutsfattare och dem som utför besluten.

Rädda Barnen finns med i de forum där politiken formas genom ett aktivt lobbyarbete. På global nivå gör vi det i samarbete med övriga medlemsorganisationer i Rädda Barnens globala samverkansförbund och med Internationella Rädda Barnen.

Att påverka är ett idogt, långsiktigt arbete. Men i slutändan ger det resultat. Ibland är det svårt att veta om det var just våra insatser som bidrog, men genom att sätta mål för varje steg och ta fram indikatorer blir det lättare att följa upp.

Vi påverkar:

- regeringsarbetet,
- processen i riksdagen,
- EU och FN,
- opinionen,
- genom att debattera,
- genom olika evenemang.

Global indikator för påverkan

Det finns en global indikator i Rädda Barnens effektrapport som visar antalet policy- eller lagändringar som har stärkt barnets rättigheter och som är ett resultat av bland annat Rädda Barnens påverkansarbete.

MILJÖANSVAR

För att vara rädd om miljön...

... ska föräldrarna alltid tänka på barnens bästa. Barnen ska inte komma i andra hand.

Thea, 11 år

VIKTIGASTE FRÅGAN FÖR ATT TA MILJÖANSVAR

- miljökrav vid inköp och upphandling.

(Enligt GRI-standard och Rädda Barnens intressentanalys.)

Vi vill hitta alternativen

RÄDDA BARNEN har en målsättning om att verksamheten ska ha en så liten negativ påverkan på miljön som möjligt. Därför fokuseras vår miljöpolicy på energi, förbrukningsvaror och resor. Miljöfrågorna är inte lika centrala för intressenterna som exempelvis de sociala frågorna, men de är inte oviktiga. Policyn som reviderades senast 2014 utmynnar i en handlingsplan som listar de områden vi ska arbeta med.

Handlingsplan:

- resor och resefria möten,
- energiförbrukning,
- pappers- och förbrukningsmaterial
- upphandling och inköp.¹⁶

Ledningens riktlinjer:

- Miljöpolicy.
- Inköps- och upphandlingspolicy.
- Riktlinjer tjänsteresor.
- Rutin för leverantörssamverkan.

Rädda Barnen utvärderar vilken påverkan varor eller tjänster har på miljön och väljer det alternativ som belastar miljön minst.

Resor och resefria möten

Rädda Barnen har drygt 200 lokalföreningar spridda över hela landet och är en del av en global organisation som verkar i hälften av världens länder. Rädda Barnens anställda och aktiva reser inte bara med tåg eller bil utan också med flyg. Resandet är en del av vår arbetsvardag. Därför strävar vi efter att hitta alternativ för att minska vår påverkan på koldioxidutsläppen. Vi har exempelvis virtuella möten genom tekniska lösningar. Om vi trots allt måste resa så säger Rädda Barnens resepolicy att beställare och resebyrå tillsammans ska se till att resandet blir så kostnadseffektivt och miljövänligt som möjligt.

Resestatistik 2016

Varje år följer vi upp statistik från vår resebyrå kring Rädda Barnens flygresor. Antalet flygresor minskade under året med 352 till 2 048 resor. De utsläpp som Rädda Barnens resor medför minskade därmed med ca 15% jämfört med 2015.

Även resekostnaderna har minskat med totalt 1 912 tkr.

Samtidigt som flygresorna minskat har tågresorna ökat i motsvarande utsträckning. Detta är en indikation på att vi väljer hållbart resande i större utsträckning.

¹⁶ En väsentlig aspekt i Rädda Barnens intressentanalys

Rädda Barnen måste dock kunna agera snabbt vid humanitära katastrofer och skicka personal till katastrofområden för att säkerställa en verksamhet av hög kvalitet.

Det är en balansgång mellan två ambitioner: att minska de miljömässiga konsekvenserna av resandet samtidigt som vi vill ha en aktiv medlemsrörelse och en effektiv verksamhet.

	2015	2016
Flygresor antal	2 400	2 048
Tågresor antal	3 212	3 561
Resekostnad tkr	21 071	19 159

Pappers- och förbrukningsmaterial

Rädda Barnen strävar efter att använda miljömärkta förbrukningsvaror så långt som möjligt, men även att hålla nere den totala förbrukningen. Under 2016 har vi minskat vår totala förbrukning med 8,5 procent.

Rädda Barnen köper till 100 procent endast krav- och rättvisemärkt kaffe.

Miljökrav vid inköp och upphandling (aspekt nr 26)

Rädda Barnen ställer miljökrav på sina leverantörer vid inköp och upphandlingar av varor och tjänster. Om leverantörerna inte tar miljöansvar eller har dåliga arbetsförhållanden kan det också skada Rädda Barnens anseende. Därför utvärderar vi vilken påverkan de varor eller tjänster vi vill köpa har på miljön och väljer det alternativ som belastar miljön minst. Rädda Barnens inköps- och upphandlingspolicy styr arbetet inom detta område.

”Cigaretter är så fel. Det står på paketen att rökning dödar. Varför får man sälja det då?”
Sharmin, 11 år

”Det är bättre att åka buss än att ta bilen.”
Ava, 10 år

”Man ska inte slänga batterier i soporna”
Chanel, 10 år

Andel miljömärkt material av total förbrukning

2013: 60%

2014: 57%

2015: 47%

2016: 67%

GRI-index

Nedan presenteras Rädda Barnens redovisning i ett GRI-index enligt nivå G4-Core i Global Reporting Initiatives riktlinjer (inklusive NGO-branschkomplement).

ALLMÄNNA STANDARDUPPLYSNINGAR		
STRATEGI OCH ANALYS		
G4-1	Uttalande från ledningen.	Årsredovisning sid. 5–7.
ORGANISATIONEN		
G4-3	Organisationens namn.	Rädda Barnen.
G4-4	De viktigaste varumärkena, produkterna och/eller tjänsterna.	Årsredovisning sid. 10–13.
G4-5	Lokalisering av organisationens huvudkontor.	Sundbyberg, Sverige.
G4-6	Antal länder som organisationen är verksam i.	Årsredovisning sid. 18, 38–39.
G4-7	Ägarstruktur och företagsform	Ideell förening. Årsredovisning sid. 15.
G4-8	Marknaden som organisationen är verksam i samt målgrupper organisationen vänder sig till.	Årsredovisning sid. 12–13. Vi arbetar för de barn som har det svårast: de som utsätts för våld och övergrepp, inte får gå i skola, saknar stöd från föräldrar och andra vuxna, lever i fattigdom eller i krig och katastrofer.
G4-9	Den redovisande organisationens storlek.	Årsredovisning sid. 15–17, 34, 39, 50.
G4-10	Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform, anställningsvillkor, region och kön.	Årsredovisning sid. 58–59, not 5.
G4-11	Andel av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal.	RB:s kollektivavtal mellan IDEA och Unionen/Akademikerförbunden gäller inom Sveriges gränser. De som är placerade utanför Sverige (ett 30-tal medarbetare) omfattas inte av detta kollektivavtal.
G4-12	Beskriv organisationens leverantörskedja.	Hållbarhetsredovisning sid. 133.
G4-13	Väsentliga förändringar under redovisningsperioden.	Årsredovisningen sid. 44–48.
G4-14	Beskrivning av om och hur organisationen följer Försiktighetsprincipen. (Verksamheten inte är till skada för allmänheten, miljön eller framtiden för våra barn.)	Hållbarhetsredovisning sid. 113–128.
G4-15	Externt utvecklade ekonomiska, miljömässiga och sociala deklARATIONER, principer eller initiativ som organisationen stödjer.	Årsredovisning sid. 12: FN:s konvention för barnets rättigheter (barnkonventionen). Redovisnings- och värderingsprinciper, K3, sid 55. 90-konto, sid 32, 140. FRII:s riktlinjer: sid 31, 55. Hållbarhetsredovisning sid 128–131. Barnrättsprinciper för företag sid 112. Principer för humanitära insatser.
G4-16	Medlemskap i organisationer och/eller nationella/internationella lobbyorganisationer.	Internationella Rädda Barnen. Årsredovisning sid. 19. Hållbarhetsredovisning sid. 128.

IDENTIFIERADE VÄSENTLIGA ASPEKTER OCH AVGRÄNSNINGAR		
G4-17	Enheter som inkluderas i organisationens finansiella rapporter.	Rädda Barnen org nr 802002-8638. Årsredovisning sid. 56.
G4-18	Beskrivning av processen för att definiera redovisningens innehåll och aspektavgränsningar.	Hållbarhetsredovisning sid. 130.
G4-19	Redogörelse för samtliga aspekter som redovisas.	Hållbarhetsredovisning sid. 132.
G4-20	Redogörelse för varje väsentlig aspekts avgränsning inom organisationen.	Hållbarhetsredovisning sid. 137–145.
G4-21	Redogörelse för varje väsentlig aspekts avgränsning utanför organisationen.	Hållbarhetsredovisning sid. 107–108.
G4-22	Redovisa effekten av eventuella revideringar av information som ingår i tidigare redovisningar, och skälen till sådana revideringar.	Inga revideringar har skett under 2016.
G4-23	Väsentliga förändringar som gjorts sedan föregående redovisningsperiod vad gäller omfattning och aspekternas avgränsningar.	Inga väsentliga förändringar har under 2016.
KOMMUNIKATION MED INTRESSENTER		
G4-24	Intressentgrupper som organisationen har kontakt med.	Hållbarhetsredovisning sid. 130–132.
G4-25	Princip för identifiering och urval av intressenter.	Hållbarhetsredovisning sid. 130–132.
G4-26	Tillvägagångssätt vid kommunikation med intressenter.	Verksamhetsberättelse 110–111. Hållbarhetsredovisning sid. 130–132.
G4-27	Viktiga områden och frågor som har lyfts via kommunikation med intressenter.	Årsredovisning sid. 20–24. Hållbarhetsredovisning sid. 130–132, 134.
G4-28	Redovisningsperiod.	Kalenderår.
G4-29	Datum för publicering av den senaste redovisningen.	Juni 2016.
G4-30	Redovisningscykel.	Årligen.
G4-31	Kontaktperson för frågor angående redovisningen och dess innehåll.	Helena Lindfors Nybom, helena.lindfors.nybom@rb.se
G4-32	Innehållsförteckningen enligt GRIs redovisningsnivå Core.	Innehållsförteckningen enligt GRIs redovisningsnivå Core.
G4-33	Redogörelse för organisationens policy och tillvägagångssätt för externt bestyrande av redovisningen.	Redovisningen är inte bestyrkt av extern oberoende part.
STYRNING		
G4-34	Redogörelse för organisationens bolagsstyrelse.	Årsredovisning sid. 25–31.
ETIK OCH INTEGRITET		
G4-56	Organisationens värderingar och principer.	Årsredovisning sid. 10–14. Hållbarhetsredovisning sid. 134–135.

SÄRSKILDA STANDARDUPPLYSNINGAR		
EKONOMI		
EKONOMISKT RESULTAT		
G4-DMA	Upplysningar om hållbarhetsstyrningen	Årsredovisning sid. 31, 44. Hållbarhetsredovisning sid. 128–129.
NGO BRANSCHTILLÄGG		
FÖRDELNING AV MEDEL		
G4-DMA	Upplysningar om hållbarhetsstyrningen.	Hållbarhetsredovisning sid. 128–129, 140.
ETISK KAPITALFÖRVALTNINGSPOLICY		
G4-DMA	Upplysningar om hållbarhetsstyrningen.	Årsredovisnings sid. 32–33.
ETISK INSAMLING		
NGO 8	Källor till medel och de fem största givarnas bidrag.	Årsredovisning sid. 20–24, 34–35.
MILJÖ		
G4-DMA	Upplysningar om hållbarhetsstyrningen.	Hållbarhetsredovisning sid. 144–145.
SOCIALT		
ANSTÄLLNINGSFÖRHÅLLANDEN OCH ANSTÄNDIGT ARBETE		
Anställning		
G4-DMA	Anställningsformen.	Hållbarhetsredovisning sid. 139.
Kompetensutveckling		
G4-DMA	Upplysningar om hållbarhetsstyrningen.	Hållbarhetsredovisning sid. 139.
G4-LA10	Utbildning och kompetensutveckling för medarbetare.	Hållbarhetsredovisning sid. 139.
SAMHÄLLE		
Anti-korruption		
G4-DMA	Upplysningar om hållbarhetsstyrningen.	Årsredovisning sid. 31, 139.
G4-SO3	Totalt antal affärsenheter och dess procentandel av verksamheten som blivit utvärderade för korruptionsrisk samt vilka väsentliga risker som identifierats.	100%, Rädda Barnen ska ses som en enhet.
G4-SO4	Kommunikation och utbildning i organisationens policyer och rutiner avseende motverkan av korruption.	Hållbarhetsredovisning sid. 139.
G4-SO5	Bekräftade incidenter och vidtagna åtgärder.	Hållbarhetsredovisning sid. 139.
PRODUKTANSVAR		
Marknadskommunikation och allmänt erkännande/gott anseende		
G4-DMA	Upplysningar om hållbarhetsstyrningen.	Hållbarhetsredovisning sid. 137–138.
G4-PR7	Totalt antal fall där bestämmelser och frivilliga koder gällande marknadskommunikation, inklusive annonsering, marknadsföring och sponsring inte följts. Informationen ska ges uppdelat efter effekten av bristen på efterlevnad.	Inga rapporterade fall.

NGO-BRANSCHTILLÄGG**Marknadskommunikation och allmänt erkännande/gott anseende**

G4-DMA	Upplýsingar om hållbarhetsstyrningen.	Effektrapport sid. 72–74. Hållbarhetsredovisning sid. 142.
--------	---------------------------------------	---

